

## Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1934 kl. 11 f. m.

*Sammanfattning av bevillnings- och jordbruksutskottets utlåtande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till jordbrukets stödjande, dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 26 juni 1933 (nr 405) om accis å margarin, m. m., dels ock i dessa och andra närstående ämnen väckta motioner.*

Enligt överenskommelse mellan bevillningsutskottet och jordbruksutskottet hava till behandling i sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott hänskjutits dels Kungl. Maj:ts den 16 mars 1934 dagtecknade, till jordbruksutskottet hänvisade proposition, nr 257, angående vissa åtgärder till jordbrukets stödjande, dels Kungl. Maj:ts samma den 16 mars dagtecknade, till bevillningsutskottet hänvisade proposition, nr 259, med förslag till förordning angående viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 26 juni 1933 (nr 405) om accis å margarin, m. m. dels ock med anledning av nämnda propositioner väckta, till jordbruks- respektive bevillningsutskottet hänvisade motioner ävensom vissa i det följande närmare angivna, till utskottet hänvisade och under motionstiden vid riksdagens början väckta motioner i ämnen, som beröras av oförmälda propositioner eller avhandla därmed närstående spörsmål.

Sammanfattning av bevillnings- och jordbruksutskottet benämnes i det följande utskottet.

### Propositionen nr 257 och i anledning av densamma väckta motioner.

I propositionen nr 257 har Kungl. Maj:t — under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 16 mars 1934 och med ändring i så måtto av Kungl. Maj:ts i årets statsverksproposition gjorda förslag, att de under nionde huvudtiteln punkterna 172 och 173 upptagna anslagen för avsättning till statens mjölkregleringsfond och till statens slaktdjursfond, med hänsyn till nedan oförmälda utav Kungl. Maj:t av riksdagen begärda anslag å 20,000,000 kronor, icke äskas anvisade — föreslagit riksdagen att

## 2 Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 1.

dels antaga nedan intagna, vid propositionen fogade förslag till

1) förordning om införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel;

2) förordning om särskild avgift för viss utländsk havre och majs;

3) förordning om skatt å kli;

4) förordning om veteavgift;

5) förordning angående villkor i vissa fall för införsel av fodermedel samt förbud mot viss användning av denaturerad spannmål;

6) förordning angående ändrad lydelse av 2 och 11 §§ förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl;

dels ock

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må enligt av departementschefen i omförmälda statsrådsprotokoll angivna riktlinjer vidtaga åtgärder för reglering av införseln till riket av kött och fläsk;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att, om så finnes erforderligt för beredande av avsättning av i Sverige framställt smör, för tiden till och med den 30 juni 1935 förordna om inblandning av smör i margarin;

3) besluta, att förordningen den 10 februari 1933 (nr 29) med bestämmelser om införselmonopol å mjölk- och mejeriprodukter skall äga förlängd giltighet under tiden till och med den 30 juni 1937;

4) godkänna ett såsom bilaga till statsrådsprotokollet fogat förslag till ändringar i gällande kontrakt mellan staten och Svenska spannmålsföreningen u. p. a. med ett tillägg till stadgandet i kontraktets 4 § mom. 4, som av departementschefen i dennes anförande till förenämnda statsrådsprotokoll angivits;

5) till förlagskapital åt Svenska spannmålsföreningen u. p. a. anvisa för budgetåret 1934/1935 under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, avdelningen D övriga anslag, ett reservationsanslag av 65,000,000 kronor, att utgå av lånemedel;

6) för avsättning till jordbrukets prisregleringsfond för budgetåret 1934/1935 under nionde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 20,000,000 kronor; samt

7) för avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen för budgetåret 1934/1935 under nionde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 8,000,000 kronor.

De vid propositionen fogade författningsförslagen äro av följande lydelse:

## Förslag

till

### **förordning om införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel.**

Härigenom förordnas som följer:

#### 1 §.

För följande varor, som införs till riket, nämligen havre, majs, korn, vicker, pelusker och andra foderärter, foderbönor, manioka- och arrowrot (tapioka-rot), produkter, vilka genom förmalning eller på annat sätt för foderändamål framställts av dessa varor, produkter av vete, råg eller annan spannmål, vilka på grund av tillsättning med annat ämne äro tjänliga endast för foderändamål, risfodermjöl, glutenfoder, melassfoder och sockerschnitzel, skall, i den mån Kungl. Maj:t så förordnar, erläggas avgift (införselavgift) efter vad nedan sägs. Kungl. Maj:t må ock förordna, att införselavgift skall erläggas för andra till fodermedel hänförliga varor av visst slag, vilka införs till riket.

Vad i första stycket stadgas har icke tillämpning å vara, för vilken vid införsel till riket skatt skall utgå enligt vad därom är särskilt stadgat.

Har vara, för vilken enligt vad i denna paragraf sägs införselavgift skall utgå, blandats med annat ämne, skall avgiften beräknas för varan i dess helhet; dock skall avgift icke utgå för vara, vari avgiftspliktigt fodermedel ingår i endast obetydlig mängd utan att väsentligen inverka på varans beskaffenhet.

#### 2 §.

Införselavgift utgår för varje slag av avgiftspliktig vara med det belopp, högst 6 öre för varje kilogram av varans nettovikt, som Kungl. Maj:t bestämmer.

#### 3 §.

Införselavgiften skall erläggas till tullverket i den ordning, som om tull är föreskriven. Jämväl i fråga om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för dröjsmål med eller uteblivande av betalning skall beträffande införselavgiften gälla vad rörande tull finnes stadgat.

Införes vara under omständigheter, som för tullbelagd vara medföra tullfrihet, skall införselavgift ej utgå. Avgiftsskyldighet föreligger dock vid återinförsel av vara, för vilken vid utförseln erhållits restitution av sådan avgift.

## 4 §.

Visar avgiftsskyldig, att vara, för vilken införselavgift utgått eller skall utgå, försålts till ett pris, som blivit före den 26 mars 1934 avtalat, och är den avgiftsskyldige icke på grund av särskilt förbehåll eller eljest berättigad att hos köparen uttaga införselavgift, som belöper å det försålda partiet, äger Kungl. Maj:t bestämma, att avgiftsskyldigheten skall åligga köpare, eller ock, då skäl därtill föreligger, utan sådant åläggande för köpare medgiva säljaren befrielse från eller återbäring av avgiften.

Ansökan om sådan befrielse eller återbäring skall ingivas inom tre månader efter det av Kungl. Maj:t meddelat förordnande om erläggande av avgift för det slag av vara, som ansökningen avser, trätt i tillämpning. Har Kungl. Maj:t efter sådan ansökan meddelat beslut om överflyttning av avgiftsskyldighet å köpare, och vill denne i sin tur jämlikt stadgandet i första stycket erhålla befrielse från eller återbäring av avgiften, skall dock tiden för ingivande av sådan ansökan räknas från det han erhållit del av Kungl. Maj:ts beslut.

## 5 §.

Restitution av införselavgift må efter ansökan åtnjutas för vara, som i 1 § avses, vilken utföres till utrikes ort eller svensk frihamn; dock att där varan icke utföres i oförändrat skick restitution må åtnjutas allenast i den omfattning och på de villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Närmare föreskrifter angående ansökan om restitution samt prövning av sådan ansökan meddelas av Kungl. Maj:t.

## 6 §.

Där det med hänsyn till särskilda förhållanden finnes påkallat, må Kungl. Maj:t jämväl under andra omständigheter än i 4 och 5 §§ avses medgiva befrielse, helt eller delvis, från införselavgift eller återbäring av sådan avgift.

## 7 §.

Medel, vilka inflyta genom upptagande av införselavgift, skola enligt de föreskrifter Kungl. Maj:t meddelar användas till täckande av kostnader i samband med åtgärder för jordbruksnäringens stödjande.

## 8 §.

Den, som utan behörig anmälan till tullklarering till riket inför eller söker införa icke tullbelagd vara, för vilken införselavgift skall utgå, straffes med dagsböter och have förverkat varan jämte emballage och kärl, vari den förvaras.

I fråga om åtal för förseelse, som avses i första stycket, och beslag av gods, som anses förbrutet, ävensom angående förfarandet med i beslag taget gods samt påföljd vid förskingring av gods, som skolat dömas förverkat, skola de bestämmelser, som gälla rörande olovlig införsel av tullbelagd vara, äga motsvarande tillämpning.

9 §.

Böter, som ådömas enligt denna förordning, ävensom försäljningssumman för förverkat gods samt belopp, som utgivits i stället för sådant gods, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft å dag Kungl. Maj:t bestämmer.

## Förslag

till

**förordning om särskild avgift för viss utländsk havre och majs.**

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För här i riket den 1934 klockan 6 f. m. befintlig utländsk havre och majs skall erläggas avgift efter vad i denna förordning stadgas.

Avgift skall ej erläggas för vara, för vilken jämlikt förordningen denna dag (nr ) om införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel införselavgift erlägges eller frihet från införselavgift åtnjutes.

2 §.

Skyldighet att erlagga avgift enligt denna förordning åligger, där ej annat föranledes av vad i 11 § stadgas, den som vid den i 1 § angivna tidpunkt är ägare till varan.

Sådan skyldighet äger rum allenast där den sammanlagda myckenheten av avgiftspliktiga varor överstiger 1,000 kilogram; och må i fall, där avgiftsskyldighet föreligger, vid avgiftens beräkning nyssnämnda myckenhet såsom avgiftsfri avräknas.

Är den avgiftspliktiga varan blandad med annat varuslag, skall vid avgiftsskyldighetens bestämmande hänsyn tagas endast till den myckenhet, varmed den avgiftspliktiga varan ingår i blandningen.

3 §.

Avgiften utgår med det belopp, högst 6 öre för varje kilogram av varans nettovikt, som Kungl. Maj:t bestämmer.

4 §.

1 mom. För bestämmande av den myckenhet av varan, för vilken avgift skall erläggas, skall i nedan angivna ordning deklaration avgivas. Skyldig att avgiva deklaration är envar, som enligt 2 § är pliktig erlägga avgift.

2 mom. Deklaration skall innehålla uppgift rörande myckenheten av varan, den plats, varest denna vid den i 1 § angivna tid förvarades, samt, där varan var under transport, avsändarens och mottagarens namn och bostad.

3 mom. Skyldighet att avgiva deklaration för annan än enskild person åligger vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman eller ombud eller, där fråga är om oskiftat dödsbo, boutredningsman, testamentsexekutor eller annan, som har egendomen i sin vård.

4 mom. För deklarationer användas blanketter enligt formulär, som av Kungl. Maj:t fastställas. Sådana blanketter skola i Stockholm genom överståthållarämbetet, i övriga städer genom magistratens, stadsstyrelsens eller kommunalborgmästarens och å landet genom landsfiskalens försorg på begäran kostnadsfritt tillhandahållas de uppgiftsskyldiga.

5 §.

Deklaration skall senast inom en månad från dagen för denna förordnings ikraftträdande avlämnas i Stockholm till överståthållarämbetet, i övriga städer till magistraten, stadsstyrelsen eller kommunalborgmästaren samt på landet till vederbörande landsfiskal.

Deklaration skall avgivas till myndigheten i den ort, där den uppgiftspliktige författningsenligt är eller bör vara mantalsskriven, eller, om han är avliden, senast varit eller bort vara mantalsskriven,

eller där vederbörande styrelse eller förvaltning har sitt säte eller syssloman eller ombud är bosatt,

eller i fall, då nämnda regler ej äga tillämpning, i den ort, där den med deklarationen avsedda varan huvudsakligen finnes vid den i 1 § angivna tid.

6 §.

Det åligger i 5 § omnämnda myndigheter att övervaka, att deklarationer inkomma från alla uppgiftsskyldiga samt att avgivna deklarationer äro fullständiga och riktiga, därvid särskilt bör tillses, att envar, som idkar handel med varor av ifrågavarande slag, fullgjort honom åliggande deklara- tions skyldighet. Den, som icke avgivit deklaration men kan antagas vara deklara- tionspliktig eller som avgivit ofullständig deklaration, må föreläggas att inom viss tid inkomma med deklaration eller med erforderliga uppgifter.

7 §.

1 mom. Inkomna deklarationer och övriga uppgifter skola av de i 5 § omnämnda myndigheter, utom för Stockholm, senast två månader från det denna förordning trätt i kraft översändas till vederbörande länsstyrelse.

2 mom. Det åligger länsstyrelse att granska inkomna deklarationer och i särskild längd förteckna dem, som avgivit deklaration eller för vilka uppgifter eljest inkommit, samt fastställa den myckenhet av varan, för vilken avgift skall erläggas enligt denna förordning, ävensom därå belöpande avgift.

Där så finnes erforderligt, må länsstyrelsen i den ordning 6 § stadgar infordra felande uppgifter.

3 mom. Finner länsstyrelse för behörig påföring av avgift nödigt, att granskning av den avgiftsskyldiges bokföring eller undersökning av dennes inneliggande lager av varor, som i 1 § sägs, verkställas, bör länsstyrelsen föranstalta om sådan granskning eller undersökning; och äger länsstyrelsen därvid i mån av behov anlita biträde av sakkunnig.

Det åligger avgiftsskyldig att för sådan undersökning bereda länsstyrelse eller av länsstyrelse förordnad person tillträde till handels-, fabriks- eller annan upplagslokal samt att för granskning tillhandahålla sin bokföring och därtill hörande handlingar.

Arvode till sakkunnig bestämmes av länsstyrelsen och skall jämte annan kostnad för granskning eller undersökning, som i detta moment sägs, bestridas av medel, som enligt denna förordning inflyta.

#### 8 §.

Så snart ske kan skall till envar avgiftsskyldig i rekommenderat brev med allmänna posten översändas utdrag av längden, såvitt honom angår, tillika med underrättelse om tid och sätt för avgiftens erläggande samt vad den avgiftsskyldige har att iakttaga, om han vill överklaga länsstyrelsens beslut eller eljest söka befrielse från påförd avgift.

#### 9 §.

Har i deklaration eller annan uppgift, som enligt denna förordning avgivits, lämnats oriktigt meddelande, eller har deklaration eller infordrad upplysning icke, där så skolat ske, lämnats, och har därav föranletts, att avgift icke, på sätt vederbort, blivit påförd, skall avgift påföras den avgiftsskyldige till belopp, som genom berörda förfarande eller underlåtenhet undandragits.

Avgift må ej sålunda påföras senare än år 1939.

#### 10 §.

1 mom. Förmenas länsstyrelse hava vid påförande av avgift oriktigt förfarit, må besvär anföras hos kammarrätten.

Den, som vill anföras besvär över honom enligt denna förordning påförd avgift, åligger att inom tre månader efter utgången av den tid, som bestämts för avgiftens erläggande, ingiva eller på eget äventyr i betalt brev med allmänna posten insända besvären till länsstyrelsen i det län, där avgiften påförts, vid påföljd, om den tid försittes, att besvären icke varda till

prövning upptagna; dock må icke den omständigheten, att besvären i stället för till länsstyrelsen ingivits eller avsänts till kammarrätten, utgöra hinder för deras upptagande till prövning, därest besvären dit inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skola besvären av kammarrätten omedelbart överlämnas till länsstyrelsen för vidare behandling på sätt i 2 mom. sägs.

2 mom. Sedan vid besvären fogats de handlingar, på vilka överklagade beslutet grundats, ävensom utdrag av längden, i vad den klagande angår, översänder länsstyrelsen skyndsamt till kammarrätten samtliga handlingar med de upplysningar och erinringar besvären anses påkalla.

## 11 §.

Visar avgiftsskyldig, att i 1 § omförmäld vara, som han vid den i samma paragraf angivna tid innehar, försålts till ett pris, som blivit före den 26 mars 1934 avtalat, äger Kungl. Maj:t, där den avgiftsskyldige icke på grund av förbehåll i försäljningsavtalet eller eljest är berättigad att hos köparen uttaga avgiften, bestämma, att avgiftsskyldigheten skall åligga köpare, eller ock, då skäl därtill föreligger, utan sådant åläggande för köpare medgiva säljaren befrielse från eller återbäring av avgiften.

Ansökan om sådan befrielse eller återbäring skall ingivas inom tre månader efter utgången av den tid, som bestämts för avgiftens erläggande.

## 12 §.

Restitution av avgift, som avses i denna förordning, må efter ansökan åtnjutas för vara som i 1 § sägs, vilken utföres till utrikes ort eller svensk frihamn; dock att där varan icke utföres i oförändrat skick restitution må åtnjutas allenast i den omfattning och på de villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer.

## 13 §.

Där det med hänsyn till särskilda förhållanden finnes påkallat, må Kungl. Maj:t jämväl under andra omständigheter än i 11 och 12 §§ avses medgiva befrielse, helt eller delvis, från avgift, som enligt denna förordning skall utgå, eller återbäring av sådan avgift.

## 14 §.

Medel, vilka inflyta enligt denna förordning, skola enligt de föreskrifter Kungl. Maj:t meddelar användas till täckande av kostnader i samband med åtgärder för jordbruksnäringens stödande.

## 15 §.

Granskning av deklARATIONER, som enligt denna förordning avgivits, må ej verkställas av annan än myndighet, som enligt vad ovan stadgats har att mottaga deklARATION, eller jämlikt 7 § 3 mom. förordnad person. Dekla-



rationerna skola tillhandahållas dem, som i och för sin befattning böra därav erhålla del. I övrigt må deklaration icke vara för någon tillgänglig utan att den, som avgivit deklarationen, medgivit dess offentliggörande; dock må deklarationer, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

Deklarationerna skola med de undantag, vartill stadgandena i första stycket föranleda, hos länsstyrelsen behörigen förvaras intill utgången av år 1939, varefter deklarationerna skola förstöras.

16 §.

Den, som underlåter att inom föreskriven tid avlämna deklaration, böte från och med tjugufem till och med trehundra kronor; och må länsstyrelsen förelägga den uppgiftspliktige lämpligt vite.

17 §.

Har någon i deklaration mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, som är ägnad att leda till frihet från avgift eller för låg avgift, böte högst fem gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits eller kunnat komma att undandragas, dock minst tjugufem kronor.

Har den oriktiga uppgiften icke lämnats mot bättre vetande, men har den, som lämnat uppgiften, vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, böte högst två gånger det belopp, som genom den oriktiga uppgiften undandragits eller kunnat komma att undandragas, dock minst tjugufem kronor.

Den, som dömes till straff enligt denna paragraf, skall jämväl förpliktas utgiva den avgift, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

Straff för forseelse, varom i denna paragraf förmäles, inträder icke, därest den uppgiftspliktige, innan tiden för avgiftens inbetalande gått till ända, av egen drift rättat den oriktiga uppgiften.

18 §.

Den, som på grund av sin befattning med ärende, som i denna förordning avses, erhållit del av deklaration eller avgiftsskyldigs bokföring, må ej i vidare mån än hans tjänstutövning fordrar yppa vare sig innehållet i sådan deklaration eller avgiftsskyldigs affärsförhållande, varom han därvid erhållit kännedom. Den häremot bryter straffes, där han ej är underkastad ansvar såsom för tjänstefel, med dagsböter, dock ej under fem.

Den, som på grund av sådant förordnande om statistisk bearbetning av deklarationer, som i 15 § sägs, erhållit del av deklaration, må ej utom tjänsten yppa något av deklarationens innehåll. Vid överträdelse härav vare den skyldige underkastad ansvar såsom för tjänstefel.

19 §.

Länsstyrelse äger ådöma böter eller fälla till utgivande av vite enligt 16 §.

Åtal för förseelse, som i 17 eller 18 § omförmäles, skall anhängiggöras vid allmän domstol.

Förseelse, som omförmäles i 17 §, är föremål för allmänt åtal. Förseelse, varom i 18 § sägs, må ej åtalas av allmän åklagare, där den ej av målsägande till sådant åtal angives.

20 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, tillfalla kronan. Saknas tillgång till deras gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

21 §.

Bestämmelser rörande uppbörd av avgift, som i denna förordning avses, så ock närmare föreskrifter angående ansökan om restitution enligt 12 § ävensom i avseende å denna förordnings tillämpning i övrigt meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft å dag Kungl. Maj:t bestämmer.

## Förslag

till

### förordning om skatt å kli.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

För kli, som införes till riket eller som erhålles vid tillverkning inom riket av mjöl eller gryn av vete, skall, där Kungl. Maj:t så förordnar, erläggas skatt efter vad i denna förordning stadgas.

Vad i första stycket stadgas om skatt å kli, som införes till riket, skall icke äga tillämpning å mandelkli och ej heller å kli, som blandats med melass (melassfoder).

Har kli, som införes till riket, blandats med annat ämne än melass, skall skatt beräknas å varan i dess helhet; dock skall skatt icke utgå för vara,

vari kli ingår i endast obetydlig mängd utan att väsentligen inverka på varans beskaffenhet.

2 §.

Skatten utgår med det belopp, högst 6 öre för varje kilogram av varans nettovikt, som Kungl. Maj:t bestämmer.

3 §.

Skatt för kli, som införes till riket, skall erläggas till tullverket i den ordning, som om tull är föreskriven. Jämväl i fråga om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för dröjsmål med eller uteblivande av betalning skall beträffande skatten gälla vad rörande tull finnes stadgat.

Äro omständigheterna sådana, att tullfrihet vid införseln skulle hava åtnjutits, även om varan enligt tulltaxan varit tullbelagd, skall skatt icke utgå. Skattskyldighet föreligger dock vid återinförsel av vara, för vilken vid utförseln erhållits restitution av i denna förordning avsedd skatt.

4 §.

Har förordnande jämlikt 1 § meddelats, skall den, som ämnar inom riket använda vete för tillverkning av mjöl eller gryn, därom göra skriftlig anmälan till statens spannmålsnämnd. Anmälningsskyldigheten skall, där tillverkningen bedrives vid tiden för ikraftträdande av förordnandet, fullgöras inom femton dagar från nämnda tidpunkt och i annat fall inom femton dagar från tillverkningens början.

5 §.

Det åligger tillverkare, som i 4 § avses, att inom åtta dagar efter utgången av varje kalendermånad, varunder förordnande jämlikt 1 § varit gällande, till statens spannmålsnämnd avlämna en på tro och heder avgiven deklaration enligt av nämnden fastställt formulär rörande den mängd vete, som under månaden eller den del därav, varunder förordnandet gällt, av honom använts för tillverkning av mjöl eller gryn.

Skyldighet att avlämna deklaration för annan än enskild person åligger vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman eller ombud eller, där fråga är om oskiftat dödsbo, boutredningsman, testamentsexekutor eller annan, som har egendomen i sin vård.

6 §.

Tillverkare, som i 4 § avses, har att för varje kalendermånad eller den del därav, varunder förordnande jämlikt 1 § varit gällande, erlägga skatt för så stor myckenhet kli, som kan antagas hava erhållits vid tillverkningen under samma tid. Denna myckenhet skall vid skattens beräkning anses motsvara 25 procent av den använda vetemängden.

## 7 §.

Visar skattskyldig, att kli, för vilken skatt utgått eller skall utgå, försålts till ett pris, som blivit före den 26 mars 1934 avtalat, och är den skattskyldige icke på grund av särskilt förbehåll eller eljest berättigad att hos köparen uttaga skatt, som belöper å det försålda partiet, äger Kungl. Maj:t bestämma, att skattskyldigheten skall åligga köpare, eller, då skäl därtill föreligger, utan sådant åläggande för köpare medgiva säljaren befrielse från eller återbäring av skatten.

Ansökan om sådan befrielse eller återbäring skall ingivas inom tre månader efter det av Kungl. Maj:t jämlikt 1 § meddelat förordnande trätt i tillämpning. Har Kungl. Maj:t efter sådan ansökan meddelat beslut om överflyttning av skattskyldighet å köpare, och vill denne i sin tur jämlikt stadgandet i första stycket erhålla befrielse från eller återbäring av skatten, skall dock tiden för ingivande av sådan ansökan räknas från det han erhållit del av Kungl. Maj:ts beslut.

## 8 §.

Restitution av skatt, som avses i denna förordning, må efter ansökan åtnjutas för kli, som utföres till utrikes ort eller svensk frihamn; dock att där varan icke utföres i oförändrat skick restitution må åtnjutas allenast i den omfattning och på de villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer.

## 9 §.

Överinseendet å kontrollen, att skatt, som i 6 § sägs, behörigen utgöres, handhaves av statens spannmålsnämnd, som jämväl äger utse kontrollanter att, mot ersättning som bestämmes av nämnden, biträda vid kontrollen. Närmare bestämmelser angående kontrollants befogenheter och åligganden meddelas av nämnden.

Det åligger tillverkare, som i 4 § avses, att föra särskild bok över inköp, tillverkning och inneliggande lager enligt av nämnden fastställt formulär. Finner nämnden, att erforderliga uppgifter för kontrollens utövande kunna anses framgå av bok, som tillverkaren i och för sin rörelse förer, äger nämnden medgiva, att nu föreskriven bokföring må genom förande av dylik bok anses helt eller delvis fullgjord.

Tillverkaren skall tillhandahålla sina handelsböcker ävensom sådan särskild bok, som i andra stycket sägs, för kontrollant och ställa sig till efter rättelse de föreskrifter, som nämnden beträffande bokföring eller eljest för erhållande av en betryggande kontroll över skattens behöriga utgörande meddelar, samt de anvisningar, som kontrollant i enlighet med nämndens anvisningar kan lämna.

Kostnaden för kontrollens utövande bestrides av medel, som enligt denna förordning inflyta.

10 §.

Medel, vilka inflyta enligt denna förordning, skola enligt de föreskrifter Kungl. Maj:t meddelar användas till täckande av kostnader i samband med åtgärder för jordbruksnäringens stödjande.

11 §.

Granskning av deklarationer, som enligt denna förordning avgivits, må ej verkställas av annan än statens spannmålsnämnd eller jämlikt 9 § utsedd kontrollant. Deklarationerna skola tillhandahållas dem, som i och för sin befattning böra därav erhålla del. I övrigt må deklaration icke vara för någon tillgänglig utan att den, som avgivit deklarationen, medgivit dess offentliggörande; dock må deklarationer, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

12 §.

Den, som under tid, då förordnande jämlikt 1 § är gällande, utan behörig anmälan till tullklarering till riket inför eller söker införa kli, straffes med dagsböter och have förverkat varan jämte emballage och kärl, vari den förvaras.

I fråga om åtal för förseelse, som avses i första stycket, och beslag av gods, som anses förbrutet, ävensom angående förfarandet med i beslag taget gods samt påföljd vid förskingring av gods, som skolat dömas förverkat, skola de bestämmelser, som gälla rörande olovlig införsel av tullbelagd vara, äga motsvarande tillämpning.

13 §.

Försummar någon den i 4 § föreskrivna anmälningsskyldigheten eller bryter någon mot bestämmelserna i 9 § andra eller tredje stycket, vare straffet dagsböter.

14 §.

Den, som underlåter att inom föreskriven tid avlämna deklaration, böte från och med tjugufem till och med trehundra kronor; och må statens spannmålsnämnd förelägga den uppgiftspliktige lämpligt vite.

15 §.

Har någon i deklaration mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, som är ägnad att leda till frihet från skatt eller för låg skatt, böte högst fem gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits eller kunnat komma att undandragas, dock minst tjugufem kronor.

Har den oriktiga uppgiften icke lämnats mot bättre vetande, men har den, som lämnat uppgiften, vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, böte högst två gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits eller kunnat komma att undandragas, dock minst tjugufem kronor.

Den, som dömes till straff enligt denna paragraf, skall jämväl förpliktas att utgiva den skatt, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

Straff för förseelse, varom i denna paragraf förmåles, inträder icke, därest den uppgiftspliktige, innan tiden för skattens inbetalande gått till ända, av egen drift rättat den oriktiga uppgiften.

#### 16 §.

Den, som på grund av sin befattning med ärende, som i denna förordning avses, erhållit del av deklaration eller tillverkares bokföring, må ej i vidare mån än ärendets beskaffenhet kräver yppa vare sig innehållet i sådan deklaration eller tillverkares affärsförhållande, varom han därvid fått kännedom. Den häremot bryter straffes, där han ej är underkastad ansvar såsom för tjänstefel, med dagsböter, dock ej under fem.

Den, som på grund av sådant förordnande om statistisk bearbetning av deklarationer, som i 11 § sägs, erhållit del av deklaration, må ej utom tjänsten yppa något av deklarationens innehåll. Vid överträdelse härav vare den skyldige underkastad ansvar såsom för tjänstefel.

#### 17 §.

Åtal för förseelse, varom i 13—16 §§ omförmåles, anhängiggöres vid allmän domstol.

Förseelse, som i 13, 14 eller 15 § avses, är icke föremål för allmänt åtal, med mindre den av statens spannmålsnämnd till sådant åtal angives.

Förseelse, som i 16 § sägs, må endast efter målsägandes angivelse av allmän åklagare åtalas.

#### 18 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, ävensom försäljningssumman för förverkat gods samt belopp, som utgivits i stället för sådant gods, tillfalla kronan. Saknas tillgång till gäldande av böter eller viten, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

#### 19 §.

Närmare föreskrifter beträffande ordningen för erläggande och indrivning av skatt, rörande ansökan om restitution enligt 8 § ävensom i avseende å denna förordnings tillämpning i övrigt meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft å dag Kungl. Maj:t bestämmer.

## Förslag

till

### förordning om veteavgift.

Härigenom förordnas som följer:

#### 1 §.

För svenskt vete, som användes för tillverkning inom riket av mjöl eller gryn, skall, där Kungl. Maj:t så förordnar, enligt bestämmelserna i denna förordning erläggas viss avgift (veteavgift).

#### 2 §.

Veteavgift utgår ej för sådant vete, varav mot tull eller lön tillverkas mjöl eller gryn för tillgodoseende av odlarens husbehov. Vid beräkning av den vetemängd, för vilken frihet från avgift sålunda må åtnjutas, skall årsförbrukningen för person av mjöl och gryn sammanlagt anses uppgå till en myckenhet högst motsvarande 50 kilogram vete.

Avyttras mjöl eller gryn, vid vars tillverkning använts vete, för vilket jämlikt stadgandet i första stycket veteavgift ej utgått, skall dock jämväl för sådant vete veteavgift erläggas.

#### 3 §.

Veteavgiften utgår med det belopp, högst 2 öre för varje kilogram av varans nettovikt, som Kungl. Maj:t bestämmer.

#### 4 §.

Har förordnande jämlikt 1 § meddelats, skall den, som ämnar inom riket använda svenskt vete för tillverkning av mjöl eller gryn, därom göra skriftlig anmälan till statens spannmålsnämnd, såframt ej jämlikt förordningen denna dag (nr ) om skatt å kli sådan anmälan redan skett. Anmälningsskyldigheten skall, där tillverkningen bedrives vid tiden för ikraftträdande av förordnandet, fullgöras inom femton dagar från nämnda tidpunkt och i annat fall inom femton dagar från tillverkningens början.

#### 5 §.

Det åligger tillverkare, som i 4 § avses, att inom åtta dagar efter utgången av varje kalendermånad, varunder förordnande jämlikt 1 § varit gällande, till statens spannmålsnämnd avlämna en på tro och heder avgiven deklaration enligt av nämnden fastställt formulär rörande den mängd svenskt vete, som under månaden eller den del därav, varunder förordnandet gällt, av honom använts för tillverkning av mjöl eller gryn. Därvid skall, med angivande av varje odlare, särskilt angivas, i vad

mån tillverkning skett under sådana omständigheter att avgiftsfrihet enligt 2 § första stycket skall åtnjutas.

För det fall, som i 2 § andra stycket avses, åligger det odlare, som avyttrat varan, att sist inom femton dagar därefter till nämnden avlämna en på tro och heder avgiven deklaration enligt av nämnden fastställt formulär rörande den avyttrade varans myckenhet jämte uppgift å den, till vilken avyttringen skett.

Skyldighet att avlämna deklaration för annan än enskild person åligger vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman eller ombud eller, där fråga är om oskiftat dödsbo, boutredningsman, testamentsexekutor eller annan, som har egendom i sin vård.

## 6 §.

För veteavgiftens erläggande ansvarar tillverkare, som i 4 § avses, eller, om avgiftsskyldighet inträder jämlikt stadgandet i 2 § andra stycket, odlaren.

## 7 §.

Överinseendet å kontrollen, att veteavgiften behörigen utgöres, handhåves av statens spannmålsnämnd, som jämväl äger utse kontrollanter att, mot ersättning som bestämmes av nämnden, biträda vid kontrollen. Närmare bestämmelser angående kontrollants befogenheter och åligganden meddelas av nämnden.

Det åligger tillverkare, som i 4 § avses, att föra särskild bok över in- köp, tillverkning och inläggande lager enligt av nämnden fastställt formulär. Finner nämnden, att erforderliga uppgifter för kontrollens utövande kunna anses framgå av bok, som tillverkaren i och för sin rörelse förer, äger nämnden medgiva, att i denna förordning föreskriven bokföring må genom förande av dylik bok anses helt eller delvis fullgjord.

Tillverkaren skall tillhandahålla sina handelsböcker ävensom sådan särskild bok, som i andra stycket sägs, för kontrollant och ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som nämnden beträffande bokföring eller eljest för erhållande av en betryggande kontroll över veteavgiftens behöriga utgörande meddelar, samt de anvisningar, som kontrollant i enlighet med nämndens anvisningar kan lämna.

Kostnaden för kontrollens utövande bestrides av medel, som enligt denna förordning inflyta.

## 8 §.

Medel, som inflyta enligt denna förordning, skola enligt de föreskrifter Kungl. Maj:t meddelar användas till täckande av kostnader i samband med åtgärder för jordbruksnäringens stödande.



9 §.

Granskning av deklARATIONER, som enligt denna förordning avgivits, må ej verkställas av annan än statens spannmålsnämnd eller jämlikt 7 § utsedd kontrollant. DeklARATIONERNA skola tillhandahållas dem, som i och för sin befattning böra därav erhålla del. I övrigt må deklARATION icke vara för någon tillgänglig utan att den, som avgivit deklARATIONEN, medgivit dess offentliggörande; dock må deklARATIONER, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

10 §.

Försummar någon den i 4 § föreskrivna anmälningsskyldigheten eller bryter någon mot bestämmelserna i 7 § andra eller tredje stycket, straffes med dagsböter.

11 §.

Den, som underlåter att inom föreskriven tid avlämna deklARATION, böte från och med tjugufem till och med trehundra kronor; och må statens spannmålsnämnd förelägga den uppgiftspliktige lämpligt vite.

12 §.

Har någon i deklARATION mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, som är ägnad att leda till frihet från veteavgift eller för låg sådan avgift, böte högst fem gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits eller kunnat komma att undandragas, dock minst tjugufem kronor.

Har den oriktiga uppgiften icke lämnats mot bättre vetande, men har den, som lämnat uppgiften, vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, böte högst två gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits eller kunnat komma att undandragas, dock minst tjugufem kronor.

Den, som dömes till straff enligt denna paragraf, skall jämväl förpliktas att utgiva den veteavgift, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

Straff för förseelse, varom i denna paragraf förmäles, inträder icke, därest den uppgiftspliktige, innan tiden för avgiftens inbetalande gått till ända, av egen drift rättat den oriktiga uppgiften.

13 §.

Den, som på grund av sin befattning med ärende, som i denna förordning avses, erhållit del av deklARATION eller tillverkares bokföring, må ej i vidare mån än ärendets beskaffenhet kräver, yppa vare sig inne-

hållet i sådan deklaration eller tillverkares affärsförhållande, varom han därvid fått kännedom. Den häremot bryter straffes, där han ej är underkastad ansvar såsom för tjänstefel, med dagsböter, dock ej under fem.

Den, som på grund av sådant förordnande om statistisk bearbetning av deklarationer, som i 9 § sägs, erhållit del av deklaration, må ej utom tjänsten yppa något av deklarationens innehåll. Vid överträdelse härav vare den skyldige underkastad ansvar såsom för tjänstefel.

14 §.

Åtal för förseelse mot denna förordning anhänggöres vid allmän domstol.

Förseelse, som i 10, 11 eller 12 § avses, är icke föremål för allmänt åtal, med mindre den av statens spannmålsnämnd till sådant åtal angives.

Förseelse, varom i 13 § sägs, må endast efter målsägandes angivelse av allmän åklagare åtalas.

15 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, tillfalla kronan. Saknas tillgång till deras gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

16 §.

Närmare föreskrifter beträffande ordningen för veteavgiftens erläggande och indrivning så ock i avseende å denna förordnings tillämpning i övrigt meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1934.

## Förslag

till

**förordning angående villkor i vissa fall för införsel av fodermedel samt förbud mot viss användning av denaturerad spannmål.**

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Kungl. Maj:t äger, där så erfordras för trygghet av en tillfredsställande avsättning av svensk spannmål, föreskriva, att införsel till riket av vara, som avses i förordningen denna dag (nr ) om införselavgift å

havre och majs jämte vissa andra fodermedel, ej må ske, med mindre viss myckenhet svenskt vete eller svensk råg visas hava genom färgning eller annorledes blivit denaturerad för foderändamål, ävensom med avseende å sådan införsel meddela särskilda föreskrifter i övrigt till vinnande av angivna syfte.

2 §.

Har svenskt vete eller svensk råg på grund av föreskrift, som avses i 1 §, denaturerats för foderändamål, må spannmålen icke användas för tillverkning av mjöl eller gryn till människoföda eller för utsäde.

3 §.

Vad i 2 § sägs skall jämväl gälla beträffande svenskt vete och svensk råg, som enligt Kungl. Maj:ts bestämmande i annat fall än i nämnda paragraf avses denaturerats för foderändamål.

4 §.

Bryter någon mot bestämmelserna i 2 eller 3 §, straffes med dagsböter.

Till enahanda straff vare den förfallen, vilken saluhåller eller försäljer mjöl eller gryn, som tillverkats i strid mot nämnda bestämmelser.

Gör vid åtal för förseelse mot denna förordning den tilltalade sannolikt, att han vid tiden för gärningens begående icke ägt kännedom om eller anledning misstänka, att den vara, med vilken han på sätt här avses tagit befattning, varit denaturerad eller tillverkad av denaturerad spannmål, vare han från ansvar fri.

5 §.

Den, som under tid, då han är ställd under åtal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall för varje gång åtal därför anhängiggöres fällas till särskilt ansvar.

Husbonde ansvarar för sådan förseelse, om den begås av hans husfolk eller i hans arbete antagen person, liksom vore förseelsen begången av honom själv, såframt ej omständigheterna göra sannolikt, att den skett utan hans vetskap och vilja.

6 §.

Åtal för förseelse mot denna förordning anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare.

Böter tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

---

Denna förordning träder i kraft å dag Kungl. Maj:t bestämmer.

---

## **Förslag**

till

**förordning angående ändrad lydelse av 2 och 11 §§ förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl.**

Härigenom förordnas, att 2 och 11 §§ förordningen den 14 juni 1933 om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

### **2 §.**

Skatten utgår med det belopp, högst 6 öre för varje kilogram av varans nettovikt, som Kungl. Maj:t bestämmer.

### **11 §.**

Restitution av skatt, som avses i denna förordning, må efter ansökan åtnjutas för vara som i 1 § sägs, vilken i oförändrat skick utföres till utrikes ort eller svensk frihamn, ävensom, i den omfattning och på de villkor Kungl. Maj:t bestämmer, för i 1 § angiven vara, vilken eljest utföres till utrikes ort eller svensk frihamn eller vilken inom riket användes för framställning av annan vara än kreatursfoder.

Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.

---

Denna förordning träder i kraft å dag Kungl. Maj:t bestämmer.

---

Det såsom bilaga till statsrådsprotokollet i ärendet fogade förslaget till ändringar i gällande kontrakt mellan staten och Svenska spannmålsföreningen u. p. a. är av följande lydelse:

## **Förslag**

till

**ändringar i kontraktet mellan svenska staten och Svenska spannmålsföreningen u. p. a.**

Mellan svenska staten och Svenska spannmålsföreningen u. p. a. överenskommes härigenom, att det mellan staten och föreningen ingångna, i Kungl. Maj:ts brev till generaltullstyrelsen den 29 maj 1931 (Sv. förf. saml. nr 120) omförmälda kontraktet, sådant detsamma lyder efter däri sedermera vid-

tagna ändringar, skall i nedan intagna delar erhålla ändrad lydelse samt i sålunda ändrat skick hava förlängd giltighet, allt på sätt av det följande framgår.

2 §.

Föreningen — — — rum.

Leveransterminen — — — leveranstiden.

Spannmålen skall utan annan kostnad för föreningen än i detta kontrakt sägs levereras till uppsamlingsställen, som föreningens styrelse anvisar. Föreningen skall söka fördela leveranserna — — — transportkostnaden, kostnad för erforderlig inlastning dock ej medräknad, som uppkommer — — — bestämmelseorten.

Oavsett vad ovan stadgats äger säljaren påfordra, att föreningen erlägger betalning för inköpt spannmål före utgången av augusti månad det år, inköpet sker, mot att säljaren åtager sig att därefter för föreningens räkning lagra spannmålen på av statens spannmålsnämnd föreskrivna villkor. Har överenskommelse i sådant hänseende träffats, skall köpet i och med betalningens erläggande anses å ömse sidor fullgjort; dock skola beträffande dylik spannmål bestämmelserna i tredje stycket alltjämt äga tillämpning.

3 §.

Det åligger föreningen att, då statens spannmålsnämnd så påfordrar, före den 1 juni det år, detta kontrakt upphör att gälla, även under annan tid än den i 2 § omnämnda företaga inköp av svenskt vete och svensk råg av den i sagda paragraf angivna beskaffenhet. Inköp, lagring och skötsel skola ske i enlighet med nämndens anvisningar och i den omfattning, nämnden bestämmer. Sådana inköp skola ske, där priset är lägst, såvitt detta med hänsyn till spannmålets kvalitet och förhållanden i övrigt kan anses skäligt.

6 §.

Föreningens verksamhet skall bedrivas på ett lojalt sätt och så att icke enskilt intresse obehörigen gynnas eller skadas.

Angående — — — innehåller.

7 §.

Föreningens — — — marknadspris.

Vid bestämmande av försäljningspris bör tillämpas vad i 4 § mom. 3 är för där avsett fall stadgat.

Marknadspriset för gammal skörd skall under tiden 1 juni—15 augusti, intill dess ny skörd kommer — — — sker.

Utan hinder av vad ovan stadgats äger Kungl. Maj:t att, efter framställning av statens spannmålsnämnd, i den omfattning som på grund av särskilda omständigheter provas skäligt, med för föreningen förpliktande ver-

kan annorlunda förordna beträffande spannmål, som icke är avsedd att komma till användning för framställning av mjöl eller gryn till människoföda för förbrukning inom landet.

8 §.

Till täckande — — — stadgas.

Beloppet — — — förlänges.

Vid bestämmande av gottgörelse skall, om tre av de utav Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna av styrelsen förena sig om samma mening, denna gälla såsom styrelsens beslut under förutsättning att beloppet ej bestämmes högre än till fem kronor för 100 kilogram. För fastställande av högre belopp fordras, att sex ledamöter äro ense om beslutet och att detsamma godkännes av Kungl. Maj:t.

Gottgörelse — — — tillämpas.

Vid gottgörelsens — — — blandningen.

12 §.

Skulle föreningen — — — enligt kontraktet; och är föreningen, därest underlåtenheten varit en följd av omständigheter, som föreningen skäligen bort avvända, samt ej föranletts av beslut, som fattats av de utav Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna av föreningens styrelse, skyldig såväl att bära de kostnader, vilka härigenom åsamkats staten, som även att till staten utgiva ersättning för av underlåtenheten orsakad skada.

Skulle staten — — — fog.

13 §.

Detta kontrakt gäller för tiden till och med den 31 december 1935.

14 §.

Därest föreningens nettotillgångar den 31 december 1935 icke förslå — — — gryn.

De av — — — upphöra.

Utan hinder — — — den 31 december 1935, efter — — — likvidation, varvid staten svarar för att medlemmarna utbekomma envar sin insats jämte därå belöpande ogulden utdelning. Har genom något föreningens eller dess styrelses beslut enskild medlem obehörigen gynnats eller föreningens intressen eljest uppenbart åsidosatts, och har därigenom uppkommit förlust för föreningen, skall vid övertagande, varom ovan sägs, sådan förlust bäras av föreningen, där ej beslutet fattats av de utav Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna i föreningens styrelse. Uppkommen tvist om gäldande av dylik förlust skall avgöras av domstol.

Oberoende av föreningens ekonomiska ställning skall, efter framställning hos Kungl. Maj:t av minst tre utav de å föreningssammanträde utsedda ledamöterna av föreningens styrelse, sagda rätt upphöra från och med den 1 april 1936 eller den senare tidpunkt, framställningen avser, dock ej tidi-

gare än två månader efter det framställningen skett. Vad ovan sägs om statens övertagande av föreningens förlust och ekonomiska förpliktelser samt föreningens trädande i likvidation skall även för sådant fall gälla.

Denna överenskommelse träder i kraft den dag, Kungl. Maj:t bestämmer, dock senast den 1 juni 1934. Överenskommelsen är för kontrahenterna bindande från dagen för undertecknandet, under förutsättning att den godkännes av 1934 års riksdag.

I det ovan omförmälda, av departementschefen förordade tillägg till stadgandet i 4 § 4 mom. av gällande kontrakt mellan staten och Svenska spannmålsföreningen u. p. a. — vilket stadgande innehåller bestämmelse angående avdrag i visst fall från fastställda inlösningspris för svensk spannmål — skulle föreskrivas, att vid inköp av vete, som skördats efter den 1 januari 1934, ytterligare avdrag skall göras med belopp, motsvarande den veteavgift, som, enligt vad i särskild ordning bestämmes, kan komma att utgå för samma vete.

Till utskottet hava överlämnats följande i anledning av propositionen nr 257 väckta motioner, nämligen:

de likalydande motionerna nr 337 i första kammaren av herr *Fritiof Gustafson* och nr 595 i andra kammaren av herrar *Pehrsson* i Bramstorp och *Andersson* i Igelboda, däri hemställts, »att riksdagen vid bifall till Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till åtgärder beträffande importen av fodermedel måtte uttala sig för att det nu gällande förbudet mot import av fodervaror bibehålles»;

de likalydande motionerna nr 351 i första kammaren av herrar *Löfvan-der* och *Alexander Nilsson* samt nr 614 i andra kammaren av herrar *Nilsson* i Hörby och *De Geer*, däri hemställts, »att möjlighet beredes för lantbrukare, som själva kunna använda egen brödsäd till foder, att få densamma denaturerad hemma och erhålla ersättning med skillnaden mellan priset på brödsäd och fodersädspriset»;

de likalydande motionerna nr 358 i första kammaren av herr *Anton Pettersson* m. fl. och nr 629 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Rosta m. fl., däri hemställts, »att riksdagen — i händelse av bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 257 framlagda förslag till förordning om veteavgift — måtte besluta, att 2 § av ifrågavarande förordning skall hava följande lydelse:

## § 2.

Veteavgift utgår ej för sådant vete, varav mot tull eller lön tillverkas mjöl eller gryn för tillgodoseende av odlarens husbehov. Vid beräkning av den vetemängd, för vilken frihet från avgift sålunda må åtnjutas, skall årsförbrukningen för person av mjöl och gryn sammanlagt anses uppgå till en myckenhet högst motsvarande 100 kilogram vete.

Avyttras — — — — — erläggas.»;

de likalydande motionerna nr 359 i första kammaren av herr *Anton Petersson* m. fl. och nr 627 i andra kammaren av herrar *Olsson* i Golvasta och *Svensson* i Grönvik, däri hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av i proposition nr 257 framlagt förslag om bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om inblandning av smör i margarin måtte uttala sig för att dylik inblandning endast må tillgripas som en provisorisk åtgärd i det fall, att avsättning för smörproduktionen ej på annat sätt kan beredas»;

motionen nr 360 i första kammaren av herr *von Heland* och herr *Oscar Ericson*, i vilken hemställts, »att riksdagen måtte uttala sig för att inlösningspriserna för svensk brödspannmål av 1934 års skörd sättas till sådana belopp, att odlarna tillförsäkras nuvarande priser, oberoende av eventuellt utgående veteavgift»;

motionen nr 615 i andra kammaren av herr *Herou* m. fl., däri hemställts, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 257»;

motionen nr 628 i andra kammaren av herrar *Brädefors* och *Hagberg* i Luleå, däri hemställts, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 257, samt att riksdagen anvisar 100 miljoner kronor att disponeras för finansiering av svenska jordbruksprodukters fördelning bland nödlidande»;

motionen nr 630 i andra kammaren av herr *Paulsen*, som däri hemställt, »att riksdagen i anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 257 måtte besluta, att avgiftsskyldighet för inneliggande lager av utländsk havre, majs och andra i propositionen omnämnda fodermedel skall inträda från och med den dag importförbudet å dessa fodermedel trädde i kraft»;

motionen nr 631 i andra kammaren av herr *Aronson* m. fl., däri föreslås, »att 2 § i Kungl. Maj:ts förslag till förordning om veteavgift får följande ändrade lydelse:

Veteavgift utgår ej — — — myckenhet högst motsvarande 100 kilogram vete.»;



motionen nr 632 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Rosta m. fl., däri hemställt, »att riksdagen — därest Kungl. Maj:ts förslag om veteavgift bifalles — måtte besluta, att jordbruk med högst 15 hektar odlad jord skola befrias från avgiftsskyldighet»;

motionen nr 633 i andra kammaren av herr *Heiding* m. fl., i vilken hemställt, »att riksdagen måtte med avslag å Kungl. Maj:ts förslag till förordning om veteavgift besluta:

1) att veteavgiften skall i enlighet med i motionen angivna grunder utgå endast för den veteodling, som överstiger viss procent av den odlade arealen; samt

2) uttala sig för att inlösningspriserna för brödspannmål av 1934 års skörd fastställas till sådana belopp, att odlarna tillförsäkras samma priser som för 1933 års skörd»;

motionen nr 634 i andra kammaren av herr *Olsson* i Staxäng m. fl., däri hemställt, »att riksdagen måtte vid utformande av sina beslut med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 257 beakta i motionen anförda synpunkter och särskilt att jordbruksproduktionens bytesvärde i förhållande till de tjänster och förnödenheter jordbrukarna behöva använda ej försämrats i jämförelse med läget under femårsperioden 1925—1929»;

motionen nr 635 i andra kammaren av herrar *Sandberg* och *Näslund*, vilka däri hemställt, »att riksdagen måtte besluta att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 257 i vad den avser upptagande av införselavgift å foderhavre, och

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådana anordningar, som möjliggöra ett förbilligande av den inom landet producerade foderhavren för landsdelar, som provas vara därav i behov»;

motionen nr 636 i andra kammaren av herr *Andersson* i Rasjön m. fl., däri hemställt,

»dels att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 257 måtte besluta sådan ändring i förslagen till förordningar om införselavgift å fodermedel och skatt å kli m. m. att ifrågavarande avgifter och skatt må utgå med högst 3 öre per kilogram;

dels ock att 2 § i den i samma proposition föreslagna förordningen om veteavgift måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Veteavgift utgår ej för sådant vete, varav mot tull eller lön tillverkas mjöl eller gryn för tillgodoseende av odlarens husbehov.

Avyttras — — — erläggas.»;

motionen nr 637 i andra kammaren av herrar *Pettersson* i Dahl och *De Geer*, vilka däri hemställt, »att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla

om sådana åtgärder, att samtliga kvarnar inom landet, som förmåla vete och råg till mjöl, åläggas skyldighet att i den utsträckning Kungl. Maj:t fastställer vid sin förmålning använda sig av spannmål, som övertagits till av Kungl. Maj:t bestämda inlösningspriser».

**Propositionen nr 259 och en i anledning av densamma väckt motion.**

I propositionen nr 259 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 16 mars 1934, föreslagit riksdagen att

*dels* antaga följande, vid propositionen fogade

## **Förslag**

till

**förordning angående viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 26 juni 1933 (nr 405) om accis å margarin.**

Härigenom förordnas, att den Kungl. Maj:t enligt förordningen den 26 juni 1933 om accis å margarin tillkommande befogenheten att meddela förordnande jämlikt 1 § i förordningen beträffande margarin, som levererats intill utgången av juni månad 1934, skall utsträckas att avse margarin, som levererats intill utgången av juni månad 1935.

---

*dels* ock besluta, att Kungl. Maj:t skall äga att för tid under budgetåret 1934/1935, varunder margarinaccis enligt Kungl. Maj:ts förordnande må komma att utgå, förordna om motsvarande höjning av tullen å margarin (ur tulltaxenummer 114; statistiskt nummer 274).

I en inom andra kammaren av herr *Ryberg* m. fl. väckt motion, nr 621, har hemställts,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 259 måtte besluta, att 2 § i förordningen den 26 juni 1933 om accis å margarin må erhålla följande ändrade lydelse:

2 §. Accisen utgår för varje kilogram av varans nettovikt med det belopp, lägst 20 öre och högst 1 krona, som Kungl. Maj:t bestämmer;

att riksdagen ville besluta, att gällande tulltaxa fr. o. m. den dag, Kungl. Maj:t bestämmer, måtte i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

| Statistiskt<br>nr |  | Tull för<br>100 kg.<br>kr. | Redovis-<br>nings-<br>grund | Tulltaxe-<br>nummer |
|-------------------|--|----------------------------|-----------------------------|---------------------|
|                   | Talg (premier jus och presstalg här-<br>under inbegripna):   |                            |                             |                     |
| 248               | premier jus .....  | 14: —                      | kg. kr.                     | ur 108              |
| 249               | presstalg .....  | 14: —                      | kg. kr.                     | ur 108              |
| 250               | annan .....  | 14: —                      | kg. kr.                     | ur 108              |
|                   | Animaliska oljor samt annat djurfett,<br>även härdade, ej hänförliga till an-<br>nat nummer:   |                            |                             |                     |
| 255               | härdat animaliskt fett ..... N<br><i>Anm.</i> För härdat animaliskt fett, som<br>är avsett uteslutande för tillverkning av<br>stearin, skall tull icke utgå.   | 14: —                      | kg. kr.                     | ur 108              |
|                   | Vegetabiliska, feta oljor samt växt-<br>fett och andra vegetabiliska fett-<br>ämnen, ej hänförliga till annat<br>nummer:   |                            |                             |                     |
|                   | — — — — —<br>andra slag, härunder inbegripna<br>härdade vegetabiliska fettämnen,<br>ej hänförliga till annat nummer:   |                            |                             |                     |
| 262               | på glas eller lerkärl ..... E<br>på andra kärl:  | 7: —                       | kg. kr.                     | 112                 |
| 263               | oliv- eller bomolja samt se-<br>samolja ..... N  | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 264               | jordnöt- eller arachidolja N   | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 265               | bomullsfrö- eller cottonolja N   | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 266               | majsolja ..... N   | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 267               | sojaolja ..... N   | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 268               | ricinolja samt andra flytande<br>oljor, ej särskilt nämnda N   | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 269               | palmolja ..... N<br>kokosolja och palmkärnolja:  | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 270               | renade (till födoämne) N   | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 271               | andra ..... N  | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |
| 272               | härdat vegetabiliskt fett N  | 14: —                      | kg. kr.                     | 113                 |
| 273               | vegetabiliska fettämnen,<br>ej hänförliga till an-<br>nat nummer ..... N<br><i>Anm.</i> För till nr 113 (stat.<br>nr 263—273) hänförliga vegeta-<br>biliska fettämnen, som äro av-<br>sedda uteslutande för tillverk-<br>ning av härdat vegetabiliskt fett<br>eller stearin, skall tull icke utgå. | 7: —                       | kg. kr.                     | 113                 |

| Statistiskt<br>nr |   | Tull för<br>100 kg.<br>kr. | Redovis-<br>nings-<br>grund | Tulltaxe-<br>nummer |
|-------------------|---|----------------------------|-----------------------------|---------------------|
| 274               | Smör, konstgjort (margarin) ..... T   | 41: —                      | kg. kr.                     | 114: 1              |
| 275               | Konstister:<br>avsett uteslutande för tillverkning<br>av margarin, margarinfett, konst-<br>grädde eller konstmjolk..... T | 14: —                      | kg. kr.                     | 114: 2              |
| 276               | annat ..... T   | 15: —                      | kg. kr.                     |                     |
|                   | Tvål; ävensom tvålsurrogat:<br>— — — — —  |                            |                             |                     |
| 597               | andra slag ..... T/E  | 13: —                      | kg. kr.                     | 265                 |
| ur 598            | Såpa ..... T  | 8: —                       | kg. kr.                     | ur 266              |

### Under motionstiden vid riksdagens början väckta motioner.

Till utskottet hava överlämnats följande under motionstiden vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

#### a) överlämnade från bevilningsutskottet:

de likalydande motionerna nr 184 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 328 i andra kammaren av herr *Lindman*, däri hemställts,

»att de i Kungl. Maj:ts kungörelse nr 660 den 21 december 1933 utfärdade bestämmelserna angående reglering av införseln av havre, majs samt vissa andra fodermedel må förbliva gällande tillsvidare;

att vid införsel av fodermedel, som nyss nämnts, upptages särskild införselavgift på sätt och till belopp, som spannmålsnämnden föreslagit;

att kli, som införes till riket, påläggas införselavgift i överensstämmelse med vad spannmålsnämnden härutinnan föreslagit;

att 2 § förordningen den 14 juni 1933 om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl sålunda ändras, att dylik skatt utgår för varje kilogram av varans nettovikt med det belopp, lägst 2 öre och högst 6 öre, som Kungl. Maj:t bestämmer; och

att de genom förenämnda fodermedelsavgifter inflytande medlen sålunda fördelas, att 95 procent av skatten å oljekakor och vissa slag av fodermjöl m. m. samt av införselavgiften å kli anslås för mjölkregleringen, 5 procent av sammanlagda influtna beloppet anslås till äggproduktionens stödjande, 20 procent av influtna importavgiftsmedel för majs, havre och därmed jämförliga fodermedel anslås tillsvidare till slaktdjurs- och fläskmarknadens stödjande, och 75 procent av sistnämnda avgiftsmedel anslås tillsvidare till finansiering av brödsädesöverskottets reglering»;

de likalydande motionerna nr 186 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 329 i andra kammaren av herr *Lindman*, däri hemställts, »att riksdagen ville besluta,

dels att § 2 i Kungl. Maj:ts förordning nr 405 den 26 juni 1933 om accis å margarin måtte erhålla följande ändrade lydelse: Accisen utgår för varje kilogram av varans nettovikt med det belopp, lägst 50 öre och högst 1 krona, som Kungl. Maj:t bestämmer;

dels ock att utav inflytande margarinaccismedel det belopp, som erfordras för pristillägg å exportsmör till den kvantitet som samma export överstiger 10,000 ton per år, anslås till mjölkregleringens fullföljande, under i övrigt samma villkor, som för närvarande tillämpas»;

de likalydande motionerna nr 189 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 332 i andra kammaren av herr *Lindman*, däri hemställts, »att riksdagen ville besluta sådan ändring i gällande tulltaxa, att tullsatsen för statistiskt nr 71 (ägg) höjes från nuvarande 20 till 50 kronor per 100 kilogram samt att tullsatsen för statistiskt nr 72 (äggula och flytande äggvita) höjes från nuvarande 20 till 100 kronor per 100 kilogram»;

de likalydande motionerna nr 228 i första kammaren av herr *von Heland* m. fl. och nr 465 i andra kammaren av herrar *Nyblom* och *Wallén*, däri hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att importförbud å kött och fläsk samt varor därav utfärdas»;

motionen nr 229 i första kammaren av herr *Per Gustafsson*, som däri hemställt, »att riksdagen ville besluta en importavgift av fem kronor per ett hundra kilogram för majs, havre, korn och kli»;

motionen nr 429 i andra kammaren av herr *Andersson* i Stockholm m. fl., i vilken hemställts, »att riksdagen måtte besluta upphäva Kungl. Maj:ts förordning nr 405/1933 om accis på margarin samt att sänka tullen å 'smör, konstgjort (margarin)' med 20 öre per kilogram»;

*b) överlämnade från jordbruksutskottet:*

motionen nr 28 i första kammaren av herr *Pålsson*, som däri hemställt, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t uttrycka sin vilja, att priset å de jordbruksprodukter av alla slag som komma under departementschefs behandling måtte bestämmas till samma ökade belopp utöver förkrigspriset som medeltalet för jordbrukets utgiftsindex utvisar i ökning från samma tid»;

de likalydande motionerna nr 176 i första kammaren av herr *Holsten-son* m. fl. och nr 48 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Dahl m. fl., däri hemstälts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an- hålla om sådan ändring av gällande bestämmelser rörande prisutjäm- ningsbidrag för produktmjölk, att mejerier, som stå utanför vederbörande mejeriförbund, erhålla 25 procent mindre i prisutjämningsbidrag än me- jerier, som tillhöra mejeriförbund»;

de likalydande motionerna nr 183 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 326 i andra kammaren av herr *Lind- man* m. fl., däri hemstälts,

dels att riksdagen måtte besluta inrätta ett tillfälligt statligt organ, förslagsvis benämnt jordbruksnämnden, för jordbruksfrågornas hand- läggning i huvudsaklig överensstämmelse med vad i motiveringen här- utinnan anförts;

dels att riksdagen måtte bevilja ett statsanslag om 25,000 kronor för den föreslagna nämndens verksamhet;

de likalydande motionerna nr 185 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 327 i andra kammaren av herr *Lind- man*, däri hemstälts, »att riksdagen måtte dels för sin del godkänna för- nyat avtal för ytterligare ett år med svenska spannmålsföreningen och med i huvudsak de ändringar i kontraktet, som föreslagits av statens spannmålsnämnd;

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte för- anstalta om förlängning av samma avtal;

dels uttala, att de priser som tillämpas vid inlösning av råg och vete av 1933 års skörd jämväl måtte gälla vid inlösningen av 1934 års skörd;

dels hemställa att Kungl. Maj:t måtte vidtaga erforderliga åtgärder för brödsädesöverskottets undanskaffande;

dels ock i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte företaga utredning angående ändamålsenligaste sättet för att i fortsätt- ningen bereda brödsädesodlingen ett med det nuvarande likvärdigt stöd»;

de likalydande motionerna nr 187 i första kammaren av herr *Johan Bern- hard Johansson* m. fl. och nr 330 i andra kammaren av herr *Lindman*, däri hemstälts, »att riksdagen för sin del ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förordning nr 387 den 26 juni 1933 angående slaktdjursavgift:

dels att slaktavgift skall utgå för hel kropp eller del därav med be- lopp som Kungl. Maj:t bestämmer, under iakttagande att avgiften högst må utgöra, räknat efter hel kropp, beträffande nötkreatur som efter ned- slaktningen väger minst 150 kilogram (storboskap) 10 kronor, häst och stor- boskap under 150 kilogram 5 kronor, svin 3 kronor samt övriga djur, som i ovannämnda förordning avses, med undantag för spädkalv, 1 krona;

dels att förordningen bör medgiva nedsättning eller befrielse från nu nämnda avgifter för vissa av landets nordligare delar;

dels att uppgifts- och avgiftsplikt må åvila envar, som yrkesmässigt i första hand saluför kött eller därav beredda varor;

dels ock att förordningen må gälla t. o. m. den 30 juni 1937»;

de likalydande motionerna nr 188 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 331 i andra kammaren av herr *Lindman*, däri hemställts,

»att en lånefond upplägges, varigenom äggproducentorganisationer beredas möjligheter för belåning av i lagerlokaler förvarade konserverade, kylda eller på annat sätt beredda ägg, ävensom äggpreparat, samt att till en sådan lånefond anvisas 1 miljon kronor;

att för uppförande av konserveringslokaler och erforderliga anläggningar för fabrikation av flytande ägg m. m. beviljas ett anslag av 25,000 kronor att såsom statsbidrag utgå med högst 15 procent av anläggningskostnaden»;

de likalydande motionerna nr 190 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 333 i andra kammaren av herr *Lindman*, däri hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om en allsidig utredning om margarinets ställning i vår fettmedelsförsörjning och den ersättningsskyldighet, som kan åvila staten gentemot näringsidkarna på området därest en inskränkning i margarinproduktionen skulle befinnas nödvändig; vid vilken utredning även särskild uppmärksamhet bör ägnas frågan om tillverkningen av fettemulsioner och konstgrädde, ävensom huruvida icke inhemska fettämnen må kunna finna ökad användning vid margarinframställningen»;

de likalydande motionerna nr 259 i första kammaren av herr *Johan August Larsson* m. fl. och nr 49 i andra kammaren av herr *Eriksson* i Toftered m. fl., däri hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 juni 1933 om upptagande av mjölkavgift (Sv. F. nr 442), att befrielse från skyldigheten att erlägga mjölkavgift endast kommer att gälla sådana producenter, som icke utan stor olägenhet och kostnad kunna ansluta sig till mejeriförening»;

de likalydande motionerna nr 260 i första kammaren av herr *von Heland* m. fl. och nr 468 i andra kammaren av herr *Gustafson* i Vimmerby m. fl., däri hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t dels anhålla om en skyndsam utredning rörande frågan om vår fettförsörjning, därvid olika möjligheter att på ett fullt betryggande och tillfredsställande sätt ordna avsättningen av våra mejeriprodukter beaktas;

*dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga åtgärder av de slag, vartill förenämnda utredning kan föranleda;

*dels ock* uttala att mjölkregleringen bör så handhavas, att jordbrukarna därigenom tillförsäkras bättre mjölkpriser än för närvarande, varvid hänsyn bör tagas till att såväl smör- som ostpriserna hållas på en skälig nivå»;

de likalydande motionerna nr 261 i första kammaren av herr *von Heland* m. fl. och nr 469 i andra kammaren av herr *Gustafson* i Vimmerby m. fl., däri hemställts, »att riksdagen uttalar att pristilllägg å allt exporterat smör enbart skall utgå av margarinaccismedel»;

de likalydande motionerna nr 262 i första kammaren av herr *Johan August Larsson* och nr 349 i andra kammaren av herrar *Eriksson* i Tofte-red och *Pettersson* i Dahl, däri hemställts, »att riksdagen måtte besluta att all yrkesmässigt bedriven slakt över 1,000 kilogram per företag och år räknat skall vara underkastad avgiftsplikt samt skyldighet att erlagga slaktavgift i enlighet härmed»;

de likalydande motionerna nr 263 i första kammaren av herr *Johan August Larsson* m. fl. och nr 45 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Dahl m. fl., däri såvitt nu är fråga hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av bestämmelser för klassificering av ägg i huvudsaklig överensstämmelse med vad i motionerna anförts;

de likalydande motionerna nr 264 i första kammaren av herr *Johan August Larsson* m. fl. och nr 47 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Dahl m. fl., däri hemställts, »att erforderliga medel måtte anvisas från kraftfoderaccisfonden (Sv. F. nr 329, 1933) för utjämning av exportpriset för samt stärkande i övrigt av exportmöjligheterna för ägg»;

de likalydande motionerna nr 265 i första kammaren av herr *Johan August Larsson* m. fl. och nr 46 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Dahl m. fl., däri hemställts,

»att riksdagen måtte anvisa medel till en lånefond å 1,500,000 kronor för utlämnande av lån till organisationer inom äggproduktionens och ägghandelns område för beredande av möjligheter till konservering och lagring av ägg mot lagrade ägg som säkerhet, samt

anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor att enligt bestämmelser, som Kungl. Maj:t äger att utfärda, att utbetalas som bidrag till kapitalsvaga av äggproducenterna själva ägda exportorganisation för anläggande av frysanordningar m. m. för ägg»;



motionen nr 10 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Hällbacken, som hemställt,

»att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om att förslag utarbetas till sammanförande av anslagen för stödåtgärderna till jordbruket till ett mindre antal rubriker,

att ansökningshandlingarna för sökande av hjälpåtgärder förenklas,

att understödsverksamheten i större utsträckning kombineras med upplysning och rådgivning samt

att centralare organ för understöds- och kontrollverksamheten skapas»;

motionen nr 44 i andra kammaren av herr *Carlström* m. fl., däri hemställt, »att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om skyndsamt utredning angående förutsättningarna för samt verkningarna av att genom skärpta bestämmelser på margarinlagstiftningens område eller i annan ordning begränsa avsättningen inom landet av margarin och fettemulsioner samt vidtaga de åtgärder, som av utredningen må föranledas»;

motionen nr 359 i andra kammaren av herrar *Sandberg* och *Näslund*, däri hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att slaktdjursavgift å kött av nötkreatur under 30 kilograms slaktvikt icke skall utgå»;

motionen nr 463 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Rosta, däri hemställt, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om sådana åtgärder att behövande arbetslösa kunde erhålla svenskt smör till samma pris, som noteras för högsta kvalitet av margarin i detaljhandeln»; samt

motionen nr 473 i andra kammaren av herr *Kilbom* m. fl., däri hemställt, »att riksdagen måtte besluta om sådan förändring i förordning om mjölkavgift, dels att mjölk och grädde, som produceras å bruksningsdel, vara regelmässigt ej hålles mer än 4 kor,

dels ock att för mjölk och grädde som försäljes, den del av mjölkförsäljningen som understiger 300 kilogram per månad undantages från avgiftsplikt».

Beträffande de skäl, som i motionerna anförts till stöd för de däri framställda yrkandena, får utskottet hänvisa till motionerna.

### Översikt över hittills vidtagna åtgärder.

**Kött- och fläskproduktionen.** Åtgärderna på detta område äro av sent datum och hava delvis fått sin karaktär av den i England genomförda kontingenteringen av bacon. Frånsett de åtgärder som föranletts av be-

rörda kontingentering hava ej andra reglerande ingripanden å kött- och fläskmarknaden skett än genomförandet av de vid 1933 års riksdag beslutade bestämmelserna angående upptagande av *slaktdjursavgift*. Dylik avgift skall, om Kungl. Maj:t så beslutar, erläggas för kött av nötkreatur, får, get, svin och häst, som passerar offentlig köttbesiktningsbyrå, offentligt slakthus eller under offentlig kontroll ställd enskild slakteriinrättning. Avgiften må högst utgöra: för storboskap och häst 3 kronor, för svin 2 kronor och för övriga djur 1 krona. Enligt beslut av Kungl. Maj:t utgår för närvarande avgift med för storboskap (d. v. s. nötkreatur om 150 kilogram i uppslaktat eller 300 kilogram i levande skick) 3 kronor, för annat nötkreatur 1 krona och för svin 50 öre. Slaktdjursavgift kan uttagas under tiden till den 1 juli 1935, då bestämmelserna upphöra att gälla.

Slaktdjursavgiften skall användas för att främja avsättningen av slaktdjur och slakteriprodukter. Tillämpningen av bestämmelserna ankommer på *statens slakterinämnd*. Inflytande slaktdjursavgifter inlevereras för närvarande till en särskild fond, *statens slaktdjursfond*, som förvaltas av statskontoret. I statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln, punkt 173, har föreslagits sådan ändring härutinnan, att medlen i fortsättningen redovisas över budgeten. De föreslås alltså skola upptagas såsom inkomst i riksstaten. Å riksstatens utgiftssida skola å andra sidan uppföras ett anslag med lika stort belopp för avsättning till slaktdjursfonden. I förslaget till riksstat hava avgifterna för budgetåret 1934/1935 beräknats till 1,800,000 kronor.

Kungl. Maj:t har genom särskilda beslut för export eller destruktion av mindervärdiga djur till slakterinämndens förfogande av slaktdjursavgifter ställt ett sammanlagt belopp av  $(350,000 + 100,000 + 600,000 =)$  1,050,000 kronor. Vidare hava av slaktdjursfondens medel 8,300 kronor anvisats för svinräkning 1933 samt 52,000 kronor ställts till Sveriges slakteriförbunds förfogande för främjande av organisationsarbetet bland slaktdjursproducenterna.

De engelska kontingenteringsåtgärderna hava föranlett vissa *exportreglerande bestämmelser*. Sålunda får export av saltat fläsk till Storbritannien och Norra Irland ej ske utan tillstånd av lantbruksstyrelsen eller, efter dess bemyndigande, av svenska exportslakteriernas förening. Dylikt bemyndigande har lämnats föreningen, som alltså handhar hela exporten. Exportkvantitetens storlek har minskats undan för undan. I början av kontingenteringen, perioden 23 november 1932—22 januari 1933, utgjorde den 1,960,000 kilogram i månaden. Från och med den 1 mars 1934 utgör kvantiteten 1,176,000 kilogram för period om 4 veckor.

Fläskpriset, som under senare delen av 1932 och början av 1933 var lägre i England än i Sverige, har sedermera ändrats så att förhållandet blivit det omvända. Detta föranledde klagomål från de fläskproducenters sida, som icke eller i blott obetydlig utsträckning fingo deltaga i exporten till

England. Det gjordes gällande, att de slakterier, vilka hade möjlighet att utföra bacon till England, genom det höga pris, de där erhöle, sattes i stånd att försälja sitt överskott av fläsk inom Sverige till för övriga slakterier ruinerande priser. Därför påyrkades en *prisutjämning*. En sådan har också kommit till stånd genom beslut av Kungl. Maj:t den 23 februari 1934. Enligt detta beslut skall slakterinämnden efter förslag av svenska exportslakteriernas förening för varje vecka fastställa dels ett medelnettoexportpris å bacon dels ock ett medelpartipris i Sverige å bacon. Den, som erhåller tillstånd att exportera bacon till England, är skyldig att, om medelnettoexportpriset efter avdrag av 10 öre för någon vecka överstiger medelnettopartipriset för samma vecka, för varje kilogram under veckan exporterat bacon till statens slaktdjursfond inbetala skillnaden mellan å ena sidan medelnettoexportpriset efter sagda avdrag och å andra sidan medelpartipriset. Å andra sidan äger sådan exportör att, om medelpartipriset överstiger medelnettoexportpriset, från statens slaktdjursfond erhålla ersättning med skillnadsbeloppet.

**Äggproduktionen.** I fråga om ägg hava i stort sett ej andra regleringsåtgärder vidtagits än de som föranletts av beslut vid 1934 års riksdag. Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 117 har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att under tiden t. o. m. den 30 juni 1935 vidtaga åtgärder för reglering av ägg, äggula och flytande äggvita. Kungl. Maj:t har med stöd härav föreskrivit, att ägg ej få införas till riket utan tillstånd av lantbruksstyrelsen eller den lantbruksstyrelsen bemyndigade att lämna sådant tillstånd. Vidare har föreskrivits, att vid meddelande av tillstånd får uppbäras licensavgift med högst 30 öre. Medel, som inflyta genom upptagande av licensavgift, skola användas till åtgärder för äggprisets stödjande.

Nämnas må emellertid vidare, att ägg och flytande äggvita från och med den 1 maj 1932 belagts med en tull av 20 kronor för 100 kilogram. Dessförinnan voro varorna tullfria. Slutligen må nämnas att utförseln av ägg till Tyskland på grund av den tullkontingentering, som där är genomförd, reglerats på så sätt, att utförsel ej får ske utan tillstånd av lantbruksstyrelsen eller, efter dess bemyndigande av svenska smörprovingarna. Dylikt bemyndigande har lämnats.

**Mjolk- och smörproduktionen.** De åtgärder, som vidtagits för stödjande av mjolk- och smörproduktionen äro väsentligen av tre slag: införande av mjolkavgift, införande av skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl (kraftfoderskatt) samt införande av margarinaccis.

Anordningen med upptagande av *mjolkavgift* omlades i viss utsträckning vid 1933 års riksdag. Enligt tidigare, vid 1932 års riksdag beslutade bestämmelser, skulle upptagas dels en allmän avgift inom hela riket dels ock en lokal avgift inom de särskilda konsumtionsorterna. Medel,

vilka inflöte genom den allmänna avgiften skulle användas för åstadkommande av förbättrade avsättningsförhållanden inom riket för mjölk och mejeriprodukter. De lokala avgiftsmedlen skulle användas till utjämnande av skillnaden mellan priset å konsumtionsmjölken och priset å produktmjölken.

Enligt de vid 1933 års riksdag beslutade ändrade bestämmelserna skall allenast ett slag av avgift upptagas. Mjölkaavgift skall erläggas, då fråga är om vara, som av mjölkproducent levereras till mejeri eller mjölkhandlare, av den som sålunda från producenten mottagit varan, samt beträffande annan avgiftspliktig vara av mjölkproducenten. Avgiften kan utgöra för mjölk högst 3 öre för kilogram. För grädde skall avgiften utgå med för varje kilogram mjölk, som åtgått för gräddens beredande, det för mjölk fastställda avgiftsbeloppet. Kungl. Maj:t äger medgiva befrielse från avgiftsskyldighet. — Handläggningen av ärenden rörande mjölkregleringen ombesörjes av *statens mjölk nämnd*.

Avgiften är för tiden t. o. m. 30 juni 1934 bestämd till 2 öre för kilogram mjölk. Den uppbäres av svenska mejeriernas riksförening, som även förvaltar medlen. Föreningen har bemyndigats att använda medlen dels till *pristillägg* vid export av mejeriprodukter, dels ock till *prisutjämningsbidrag*, d. v. s. ett bidrag som lämnats för inom riket producerad mjölk eller grädde, som använts för beredande av smör, ost eller annan mejeriprodukt.

För vinnande av det med upptagande av mjölkaavgift avsedda syftet har Kungl. Maj:t genom *förordningen den 10 februari 1933 (nr 29) med bestämmelser om införselmonopol å mjölk och mejeriprodukter* förklarats berättigad att meddela förbud mot införsel av mjölk, grädde, smör och ost utan särskilt tillstånd. Med stöd av detta bemyndigande har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 20 oktober 1933 (nr 575) förordnat, att nyssnämnda varor ej få införas utan tillstånd av statens mjölk nämnd. Vissa undantag härifrån gälla dock. Förordningen om införselmonopol liksom även omförmälda kungörelse gälla endast t. o. m. den 30 juni 1934.

Bestämmelserna om *kraftfoderskatt* innefattas i en förordning den 14 juni 1933 (nr 329) om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl. Enligt förordningen skall erläggas en skatt av 2 öre för kilogram vid införsel till riket eller tillverkning inom riket för försäljning av: oljekakor, mjöl, erhållet genom krossning av oljekakor, och mjöl, framställt vid extraktion av råvara, som kan användas för tillverkning av oljekakor.

Under 1933 uppbars i kraftfoderskatt omkring 1,500,000 kronor. Under budgetåret 1934/1935 beräknas inflyta omkring 4,000,000 kronor. Enligt uttalande vid 1933 års riksdag skola de genom kraftfoderskatten inflytande medlen helt användas för *prisutjämnning* mellan konsumtionsmjölken och produktmjölken.

De grundläggande bestämmelserna om *margarinaccis* innefattas i en förordning den 26 juni 1933 (nr 405). Enligt denna äger Kungl. Maj:t besluta, att för margarin, som tillverkas inom riket för försäljning, skall

utgå accis med det belopp, lägst 10 och högst 50 öre för kilogram, som Kungl. Maj:t bestämmer. Bemyndigandet gäller för tiden t. o. m. 30 juni 1934. Med stöd av detta bemyndigande har Kungl. Maj:t förordnat om uttagande av accis å margarin, som levereras intill utgången av juni 1934, med 20 öre för kilogram. Samtidigt har, likaledes enligt riksdagens bemyndigande, Kungl. Maj:t beslutat höjning av tullen å margarin för samma tid från 15 kronor till 35 kronor för 100 kilogram.

Enligt uttalande vid 1933 års riksdag skola margarinaccismedlen användas för stödjande av smörexporten genom *pristillägg*, i den mån den årliga exportkvantiteten överstiger 15,000 ton. I den mån medlen ej sålunda användas, borde de i stället nyttjas för något ändamål, som främjade de breda konsumentlagrens intressen.

Under 1933 inflöto i margarinaccis omkring 4,500,000 kronor. Under budgetåret 1934/1935 beräknas inflyta omkring 9,500,000 kronor.

Såväl kraftfoderskatten som margarinaccisen äro i budgettekniskt hänseende i riksstaten redovisade såsom inkomster. Å utgiftssidan upptages ett motsvarande belopp såsom anslag till *avsättning till statens mjölkregleringsfond*.

I *pristillägg* å exportsmör utbetalades under 1933 omkring 9,600,000 kronor, därav omkring 2,000,000 kronor i margarinaccismedel. *Pristillägget* uppgick under 1933 till i medeltal 51 öre för kilogram. Hela smörexporten 1933 var 17,127 ton. Under 1932 var exporten 13,547 ton. Ökningen kommer på 1933 års senare hälft. Medan exporten i medeltal för månad under förra halvåret var 1,115 ton, utgjorde den i genomsnitt under senare halvåret 1,750 ton. *Pristilläggets* storlek har även ökat. Under förra delen av februari 1934 var det uppe i ett så högt belopp som i medeltal 1 krona 30 öre för kilogram. — Smörpriset inom landet har alltsedan september 1933 hållits vid 2 kronor 30 öre för kilogram.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 16 mars 1934 har chefen för jordbruksdepartementet tillkallat utredningsmän för att, i enlighet med av departementschefen angivna riktlinjer, verkställa utredning och avgiva förslag rörande frågan om avsättning av smör och andra fettämnen av inhemskt ursprung. Utredningsmännen skola bland annat undersöka möjligheterna av att genom en begränsning av importerade fettämnen eller genom en på importerade råvaror grundad svensk fettämnesproduktion bereda inhemskt fett vidgat utrymme och i samband med denna fråga särskilt beakta margarinindustriens ställning i vårt lands fettförsörjning.

**Spannmålsodlingen.** Till en början må nämnas att *tull* utgår å följande tre spannmålsslag nämligen vete, råg och korn, allt med 3 kronor 70 öre per 100 kilogram. Åtgärderna till spannmålsodlingens stödjande äro i övrigt huvudsakligen inriktade dels på stöd åt brödsädsodlingen (vete och råg) dels på stöd åt odlingen av havre.

*Brödsäden.* Genom förordningen den 13 juni 1930 (nr 249), den s. k. *inmalningsförordningen*, är föreskriven skyldighet att vid framställning av vetemjöl eller rågmjöl använda svenskt vete, respektive svensk råg till myckenhet motsvarande viss procent av allt det vete respektive all den råg, som förmales vid vederbörande kvarn (inmalningsprocent). Vid framställning av vetemjöl skall därjämte iakttagas, att det svenska vetet uppgår till viss procent av varje för sig förmalt veteparti (minimiprocent). — Handläggningen av ärenden som föranledas av dessa bestämmelser ankommer på *statens spannmålsnämnd*.

*Inmalningsprocenten* har under tiden 1 juni 1933—30 april 1934 för såväl vete som råg utgjort 98. För tiden 1 maj—30 juni 1934 har inmalningsprocenten fastställts beträffande vete till 100 och beträffande råg till liksom förut 98. *Minimiprocenten* beträffande vete är 80.

Vidare har varje år sedan 1931 svenska staten träffat avtal med en förening av kvarnar, *svenska spannmålsföreningen*, om vidtagande av vissa åtgärder, avsedda att stödja priset på den svenska brödsäden. Föreningen har åtagit sig att under månaderna juni och juli inlösa all då kvarvarande oförbrukad svensk kvarnduglig brödsäd till av Kungl. Maj:t bestämda priser. Å andra sidan har föreningen tillförsäkrats ensamrätt till införsel av utländskt vete och utländsk råg. Vidare hava medlemmarna i föreningen erhållit rätt att tillämpa en inmalningsprocent, som med 10 enheter understiger den eljest fastställda inmalningsprocenten. För täckande av sina kostnader och förluster äger föreningen att av importör av brödsäde samt mjöl och gryn uppbära viss gottgörelse. Föreningens inlösningspriser bestämmas redan under sommaren eller hösten året före det år, då inlösningsåret skall ske. Priserna för 1934 äro för vete 19 kronor och för råg 18 kronor, allt per 100 kilogram.

Sedan 1923 hava vidare gällt bestämmelser angående *utförselbevis* för råg och vete. Dessa bestämmelser innebära, att den, som till utrikes ort utför vete eller råg, erhåller rätt antingen att tullfritt införa motsvarande myckenhet brödsäd eller ock att av statsverket utbekomma ett belopp, motsvarande den tull, som skulle hava erlagts vid införsel av samma myckenhet, efter avdrag av två procent.

*Havren.* Till främjande av avsättningen av svensk havre har genom kungörelse den 16 januari 1930 (nr 7) föreskrivits, att införsel till riket av foderhavre ej får ske utan att havren *färgas* med cosinlösnings.

Vidare har genom förordning den 29 maj 1933 (nr 234) beträffande *tillverkningen av havregryn*, havremjöl och andra produkter av havre meddelats vissa föreskrifter, motsvarande inmalningsbestämmelserna i fråga om vete och råg. Sålunda har stadgats, att vid tillverkningen av dylika havreprodukter skall användas svensk havre till myckenhet motsvarande viss procent av all den havre, som användes vid kvarnen (tillverkningsprocent). *Tillverkningsprocenten* har utgjort under juni, juli, augusti och tiden 1—20 september 1933 40 procent samt un-

der tiden 21 september 1933—30 april 1934 80 procent. För tiden 1 maj—30 september 1934 är den fastställd till 70 procent.

I anslutning till dessa bestämmelser hava meddelats *förbud mot införsel* av havregryn och havremjöl utan Kungl. Maj:ts tillstånd.

Slutligen må erinras om ytterligare en åtgärd, som vidtagits till stödjande av spannmålsodlingen. Genom kungörelse den 21 december 1933 (nr 660) har Kungl. Maj:t efter framställning av spannmålsnämnden meddelat *förbud mot införsel* till riket utan nämndens tillstånd av havre, majs, korn, vicker, pelusker och andra foderärter, foderbönor, manioka- och arrowrot (tapiokarot), kli samt andra produkter, vilka genom förmalning eller på annat sätt framställts av dessa varor för foderändamål, ävensom melassfoder. Förbudet, som förlänats giltighet t. o. m. den 30 april 1934, har genom kungörelse den 6 april 1934 förlängts för tiden t. o. m. den 30 september 1934.

### **I propositionen nr 257 framlagd utredning.**

Med avseende å den utredning, på vilken Kungl. Maj:ts med proposition nr 257 framlagda förslag grundar sig, tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet i ärendet. I ett avseende må emellertid en redogörelse lämnas för innehållet av utredningen.

Statens spannmålsnämnd har verkställt utredning beträffande frågan om spannmålsodlingens fortsatta stödjande och i anslutning därtill bland annat framlagt det förslag till ändringar i gällande kontrakt mellan staten och Svenska spannmålsföreningen u. p. a., som Kungl. Maj:t genom propositionen föreslagit riksdagen att med visst tillägg godkänna. Av de utav nämnden föreslagna ändringarna äro följande de viktigaste.

Enligt nuvarande lydelsen av 2 § i kontraktet är föreningen skyldig att inlösa all kvarnduglig brödsäd, som hembjudes under juni—juli, men tiden för betalningens erläggande är beroende på när leveransen fullgöres. Föreningen äger skjuta på tiden härför i den mån kvarnarna ej hava lagringsutrymmen för mottagande av spannmålen. Nu föreslås sådan ändring, att säljare skall äga rätt att erhålla betalning före utgången av augusti månad, under förutsättning att han åtager sig att för föreningens räkning lagra spannmålen på av spannmålsnämnden föreskrivna villkor, till dess spannmålen kan mottagas av föreningen.

Enligt nuvarande 3 § är föreningen skyldig att på spannmålsnämndens anmodan vidtaga s. k. stödköp under annan tid än juni—juli, i den mån de till föreningen anslutna kvarnarna enligt stadgarna äro skyldiga mottaga och lagra sålunda inköpt spannmål eller andra lagringsutrymmen stå till förfogande. Nu föreslås borttagande av sambandet mellan stödköpsskyldigheten och tillgängliga lagringsutrymmen. Ändringen sammanhänger med behovet att inköpa och genom denaturering eller på annat lämpligt sätt undanskaffa en del av brödsädesöverskottet från den egentliga brödsädesmarknaden.

Enligt nuvarande 7 § får föreningens försäljning av brödsäd ej ske

under gällande marknadspris. Nu föreslås befogenhet för Kungl. Maj:t att medgiva undantag härifrån beträffande spannmål, som ej är avsedd att användas för kvarnändamål. Även denna ändring sammanhänger med behovet att denaturera och som foder utsälja viss myckenhet brödsäd.

I detta sammanhang bör även omnämnas en av de ändringar i spannmålsföreningens stadgar, som av spannmålsnämnden föreslagits. Enligt stadgarnas 15 § består styrelsen av 8 ledamöter, varav ordförande och två ledamöter utses av Kungl. Maj:t. Häri har spannmålsnämnden föreslagit den ändringen, att styrelsen skall bestå av 9 ledamöter, varav ordföranden och tre ytterligare ledamöter skola utses av Kungl. Maj:t, med bestämmelse tillika att de av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna ensamma skola äga besluta i frågor rörande inköp och försäljning av spannmål.

Sedan yttranden över spannmålsnämndens i nyssberörda och andra avseenden framställda förslag — däribland å upptagande av en införselavgift å utländsk havre, majs och jämförliga fodermedel — till Kungl. Maj:t inkommit, hava med Svenska spannmålsföreningens styrelse förhandlingar upptagits om förlängning av och ändringar i avtalet mellan staten och föreningen på grundval av en inom jordbruksdepartementet utarbetad promemoria angående fortsatt spannmålsreglering. I denna promemoria förutsattes, att för utländsk havre, majs och jämförliga fodermedel skulle utgå en införselavgift i huvudsaklig överensstämmelse med spannmålsnämndens förslag, att utländsk havre och majs, som funnes i landet vid tiden för ikraftträdandet av bestämmelserna om dylik införselavgift, jämväl skulle avgiftsbeläggas, att skatt skulle upptagas å kli, som infördes till riket, samt å vetekli, som tillverkades inom riket för försäljning, att för svensk vete, som förmaldes inom landet till avsalu, skulle erläggas avgift i anslutning till ett av spannmålsnämnden övervägt förslag härutinnan, samt att avtalet mellan staten och Svenska spannmålsföreningen skulle förlängas på ett år och i samband därmed undergå dels de ändringar, nämnden förordat, dels ock ytterligare den jämkningen, att inlösningspriset sommaren 1935 skulle minskas med ett belopp, motsvarande nyssberörda veteavgift. Vid omförmälda förhandlingar hava kvarnföretagens representanter i spannmålsföreningens styrelse framfört betänkligheter mot en veteavgift, vars utgörande vore beroende av huruvida vetet förmaldes till försäljning, ävensom mot en tillverkningsskatt å kli, så lagd, som i promemorian förutsattes. Vid sammanträde den 23 februari 1934 hava ifrågavarande kvarnrepresentanter emellertid förklarat sig villiga att vid föreningssammanträde rösta för de i promemorian avsedda ändringarna i avtalet och avtalets förlängning, under förutsättning dels att tillverkningsskatt å vetekli utginge för allt inom landet förmalt vete, därvid som kli skulle räknas 25 procent av den förmalda vetemängden, dels ock att veteavgift uttoges *antingen* för allt svenskt vete, som förmaldes inom landet, *eller* för allt sådant vete med undantag allenast enligt något av följande alternativ, nämligen:



1. Befrielse från veteavgift finge åtnjutas för vete, som förmaldes mot tull eller lön för förbrukning i odlarens eget hushåll eller därmed jämförlig förbrukning, därvid högst 50 kilogram vete finge anses åtgå för person och år.

2. Frihet från avgift finge åtnjutas för vete, som mot tull eller lön förmaldes för förbrukning som nyss nämnts, till myckenhet motsvarande högst 75 kilogram för person årligen, under villkor likväl att avgiften ej bestämdes till högre belopp än 1 krona. I båda undantagsfallen förutsattes tillika, att den, vilken ville bli befriad från avgiftsplikt, lämnade skriftlig försäkran på heder och samvete rörande de omständigheter, som härutinnan vore av intresse. Medvetet oriktiga uppgifter skulle straffbeläggas.

### **Chefen för jordbruksdepartementet.**

Till klarläggande av innebörden utav och syftemålen med de olika förslag, som innefattas i propositionen nr 257, torde det vara lämpligt att i allt väsentligt återgiva, vad föredragande departementschefen för egen del anfört till statsrådsprotokollet i ärendet. Efter det departementschefen redogjort för de utav krisförhållandena föranledda statliga regleringarna inom jordbruket och därvid särskilt berört de nu i kraft varande regleringsanordningarna, har departementschefen anfört följande:

»Ser man på resultatet av anordningarna i fråga, kan konstateras, att, till följd av de vidtagna åtgärderna, prisförhållandena för sockerbetor, brödspannmål och smör för närvarande gestalta sig under förhandenvarande omständigheter i stort sett tillfredsställande. Beträffande jordbrukets övriga produktionsgrenar ställa sig förhållandena däremot annorlunda. Priserna ligga i genomsnitt här på en nivå, som icke står i rimlig proportion till kostnaderna för produkternas framställning. Följden har blivit, att för de jordbrukare, vilka huvudsakligen ägna sig åt odling av sockerbetor eller brödsäd, en viss ljusning inträtt, medan bland dem, vilka i främsta rummet syssla med animalieproduktion — oaktat den förbättring i situationen som skett sedan resultatet av mjölkregleringen börjat visa sig — läget alltjämt är bekymmersamt. Ytterligare hjälpåtgärder torde med hänsyn härtill vara av behovet påkallade.

Innan jag ingår på frågan vilka åtgärder, som sålunda torde böra vidtagas, får jag till belysande av nu föreliggande situation i korthet erinra om den konjunkturutveckling, jordbruket under det senaste årtiondet genomgått. Det med deflationskrisen i början av 1920-talet inträffade allmänna prisetfall å råvaror gjorde sig för vårt lands jordbruk med särskild styrka först gällande i fråga om sockerbetor. Under skördeåret 1929—1930 visade sig tendenser till en allvarlig prisetfälskning jämväl beträffande spannmålen, och under senare hälften av 1930 gingo världsmarknadens spannmålspriser ned till ungefär nuvarande nivå. Vid mitten av

1930 började priset å svin och fläsk att sjunka, vilket prisfall likväl under 1932 efterföljdes av en mindre och kortvarig prisstegring, som emellertid i sin tur under 1933 övergick i ett ännu starkare prisfall än det föregående ned till nu rådande nivå. Med 1931 ledde den allmänna ekonomiska krisen vidare till ett starkt prisfall för slaktdjur av alla slag, vilket prisfall under följande år fortsatt. Under de senaste åren har jämväl i fråga om ägg en kraftig pridförsämring inträtt.

Såsom en följd av denna gradvis skeende utveckling av krisläget å jordbruksnäringens olika områden har statens hjälpverksamhet tagit den form av åtgärder utan närmare inbördes sammanhang, som av den lämnade redogörelsen framgår. Jag erinrar, att beslut om statliga ingripanden i reglerande och prisstödjande syfte fattades första gången i fråga om sockerbeter 1930. Jämväl i fråga om spannmål beslöt, såsom nämnts, sist-sagda år vissa åtgärder, vilka sedan utbyggdes 1931. Beträffande smör skapades 1932 en regleringsanordning, som, efter omarbetning 1933, först under de senare månaderna visat något påtagligt resultat i åsyftad riktning. Regleringen av tillverkningen av potatismjöl igångsattes, liksom vissa åtgärder till främjande av avsättningen av kött och fläsk, icke förrän under det sistförflutna året. Beträffande ägg slutligen har hittills blott föga åtgjorts.

Den ensidiga inriktning, de särskilda statsingripandena sålunda på grund av konjunkturutvecklingen erhållit, har i sin ordning föranlett viss rubbning i jämviktsläget mellan de olika produktionsgrenarna. Att detta resultat skulle inträda ligger i sakens natur. Jordbrukaren söker naturligtvis i görligaste mån inrikta sig på framställning av de produkter, beträffande vilka prisläget och avsättningsmöjligheterna äro mest gynnsamma. Vad sockerbetsodlingen angår är detta av mindre betydelse, då sockerbetsarealen i samband med de beslutade stödåtgärderna blivit i visst hänseende kontingenterad. I fråga om brödsädsodlingen däremot hava verkningarna av berörda sakförhållande givit sig tydligt tillkänna. De totala brödsädsarealerna hava sedan 1931 årligen ökat och ett betydande brödsädsöverskott — delvis beroende på goda skördeår — föreligger nu. Fara finnes, att jämväl beträffande mjölk- och smörproduktionen utvecklingen tager en liknande riktning.

Ett spörsmål, vars lösning, då fortsatta och ytterligare åtgärder till jordbrukets stödjande nu skola övervägas, framstår såsom trängande, är, att jordbrukshjälpen så anordnas, att den kommer att verka liksidigt till förmån för samtliga produktionsgrenar. Det gäller med andra ord att söka skapa jämvikt mellan jordbruksnäringens olika avdelningar. Man torde härvid böra sträva efter att uppnå ungefär det förhållande mellan priserna, som var rådande innan jordbrukskrisen, på sätt förut nämnts, under 1929 på allvar gjorde sitt inträde i landet, varvid jag naturligtvis dock ej vill hava sagt, att icke vissa förskjutningar kunna bliva av omständigheterna betingade. Såsom utgångspunkt vid berörda jämviktssträ-

vanden synas priserna å brödsäd och smör skäligen kunna tjäna. I fråga om dessa produkter torde man böra inrikta sig på ett bibehållande i huvudsak av nuvarande prisläge, vilket, såsom framhållits, torde för närvarande kunna anses i stort sett tillfredsställande. Vad man närmast bör söka åstadkomma är en höjning av priserna å kött, fläsk och ägg, så att förhållandet mellan å ena sidan dessa priser samt å andra sidan priserna å brödsäd och smör blir det nyss angivna. En dylik åtgärd synes motiverad icke minst med hänsyn till de mindre jordbrukarna, vilka huvudsakligen äro hänvisade till animalieproduktion. Då prisnivån för jordbrukets totala produktion dock kommer att ligga 20 å 25 procent under motsvarande medelnivå för åren 1925—1929, torde ur konsumenternas synpunkt grundad anledning ej föreligga att motsätta sig en prispolitik, sådan som den av mig nu förordade.

I samband med regleringen av avsättningen av animaliska produkter synes även uppmärksamhet böra riktas på prisbildningen i fråga om fodersäd. Beträffande sockerbetsodlingen åter torde åtgärder utöver dem, som, på sätt framhållits, nyligen beslutats till denna odlings fortsatta stödjande, icke vara påkallade. Vad potatisodlingen slutligen angår vill jag ånyo erinra om det stöd, som lämnats denna produktionsgren genom regleringen av potatismjölstillverkningen. Tillika må erinras om de förmåner, vilka avsetts skola komma odlarna av bränneripotatis till godo enligt Kungl. Maj:ts den 2 innevarande mars beslutade proposition (nr 232) till riksdagen angående reglering av tillverkningen och avsättningen av inhemsk sprit. Om de åtgärder till animalieproduktionens stödjande, som jag i det följande ämnar föreslå, medföra åsyftat resultat, torde i betraktande av det nu anförda tillfredsställande priser även kunna uppnås å matpotatis utan att ytterligare särskilda anordningar behöva vidtagas.

Hur den allmänna ekonomiska utvecklingen i världen kommer att i fortsättningen gestalta sig är omöjligt att förutse. Den ovisshet, som härutinnan råder, måste tillmätas en viss betydelse, då det gäller att avväga hjälpåtgärderna för jordbruket. Om också omständigheterna föranleda ett avlägsnande av den inhemska prisnivån från världsmarknadens prisläge och en inriktning i viss utsträckning på självhushållning, torde dock härvid böra tillses, att förbindelserna med sagda marknad icke avbrytas. Vi böra icke beröva oss möjligheten eller försvåra för oss att, därest en ändring till det bättre skulle inträda i de handelspolitiska förhållandena, utnyttja konjunkturväxlingen. Det torde därför vara angeläget, att exporten av jordbruksprodukter i största möjliga utsträckning uppehålls och att bemödanden göras att tillskapa nya exportmarknader, även där så icke kan ske utan vissa ekonomiska oppoffringar från vår sida. Jag vill i detta sammanhang jämväl erinra att, då kontingentering av ett lands tillförsel av vissa varor tidigare ägt rum, vid fördelningen av kontingenten mellan de konkurrerande exportländerna storleken av dessas dittillsvarande utförsel av samma varor tillmätts betydelse.

Beträffande min principiella inställning i övrigt till förevarande spörsmål må till sist nämnas, att jordbrukshjälpen torde böra så anordnas, att varje produktionsgren får bära de kostnader, som av dess stödjande och reglering kunna föranledas, däri inbegripna de kostnader, som, i anslutning till det nyss sagda, kunna bliva erforderliga i exportfrämjande syfte. Tillämpandet av dessa synpunkter innebär allenast ett fullföljande av den princip, som redan kommit till uttryck i fråga om mjölk- och slaktdjursavgifterna.

Pristödjande åtgärder utöver de redan företagna torde, såsom antytts, i främsta rummet vara påkallade beträffande kött, fläsk och ägg. Produktionen av dessa varor når för närvarande en omfattning, som, på grund av, framför allt, försvårade exportmöjligheter, hindrar varornas avsättning till för producenterna skäliga priser. För åstadkommande av ändring i berörda förhållande fordras, att anordningar vidtagas, vilka medgiva utnyttjande av de exporttillfällen, som kunna stå till buds. Dylika anordningar förutsätta, att medel ställas till förfogande för ändamålet. I anslutning till den princip, som uttalats, att varje produktionsgren bör bära sina regleringskostnader, torde ifrågavarande medel lämpligen kunna anskaffas genom att införseln till riket av utländska, för produktionen av förenämnda varor brukliga fodermedel beläggas med viss avgift. Den fördyring av det utländska fodret, som härigenom sker, kommer att verka i enahanda riktning beträffande inhemska fodervaror, vilkas prisläge sålunda, sett ur foderproducenternas synpunkt, förbättras. Då animalieproduktionens nuvarande storlek delvis är beroende av möjligheterna till import av billigt utländskt foder, torde vidare genom förenämnda åtgärder omfattningen av sistnämnda produktion komma att begränsas, vilket i sin ordning kan väntas medföra stegring av priserna på de animaliska produkterna. De olägenheter, som animalieproducenterna under en övergångstid kunna utsättas för genom prisförhöjningen å foderspannmålen, torde komma att i hög grad lindras, därest den proposition (nr 253) angående godkännande av en mellan Sverige och de Socialistiska Rådsrepublikernas Union avsluten överenskommelse angående beställningar och krediter m. m., som Kungl. Maj:t denna dag beslutat avlåta till riksdagen, bifalles. I så fall torde nämligen åstadkommas en sådan export av nötkreatur, svin och fläsk, att ett gynnsamt förhållande mellan tillgång och efterfrågan av dylika produkter på relativt kort tid vinnes.

De utländska fodervaror, vilka en införselavgift närmast torde böra avse, äro majs och havre. Därjämte torde emellertid, i anslutning till vad generaltullstyrelsen anfört i sitt yttrande över spannmålsnämndens förslag härutinnan, införselavgift böra kunna påläggas ytterligare följande varor, nämligen korn, vicker, pelusker och andra foderarter, foderbönor, manioka- och arrowrot (tapiokarot), produkter, vilka genom förmalning eller på annat sätt för foderändamål framställts av dessa va-

ror, produkter av vete, råg eller annan spannmål, vilka på grund av tillsättning med annat ämne äro tjänliga endast för foderändamål, risfodermjöl, glutenfoder, melassfoder och sockerschnitzel ävensom andra till fodermedel hänförliga varor, om vilka Kungl. Maj:t så förordnar. Vid bestämmande av avgiftens storlek torde viss rörelsefrihet böra vara medgiven. Avgiften bör sålunda kunna fastställas olika för olika varuslag och möjlighet bör finnas att ändra avgiftsbeloppet allteftersom förhållandena utveckla sig. Av vikt är naturligtvis dock, att täta fluktuationer i görligaste mån undvikas. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, huruvida införselavgift å viss vara skall uttagas eller ej, ävensom avgiftens belopp. Då det ej torde kunna påräknas, att åtgärderna i fråga omedelbart skola resultera i avsedd prisstegring beträffande de animaliska produkterna, torde en viss försiktighet vid bestämmande av avgiftsbeloppet till en början böra iakttagas. För närmaste tiden bör ett majspris av ungefär 12 kronor per deciton banfritt importhamn åsyftas, varigenom, på sätt lantbruksstyrelsen visat, priserna å fodersäd torde komma i samma relation till priserna på brödsäd och smör som rådde under åren 1925—1929. I den förordning, som torde böra utfärdas i ämnet, synes lämpligen kunna fastställas en maximavgift av 6 öre för kilogram av varans nettovikt. Kungl. Maj:t bör äga befogenhet att, om särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva befrielse från eller nedsättning i stadgad avgift, exempelvis för att underlätta tillförseln av billig foderhavre i ömmande fall. I övrigt torde böra gälla i huvudsak samma bestämmelser som de, vilka stadgats angående införsel till riket av kraftfoder enligt förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl. Restitution av införselavgift torde, på sätt generaltullstyrelsen förordnat, likaledes böra medgivas enligt enahanda grunder som beträffande kraftfoderskatten. Föreskrifter härutinnan torde få av Kungl. Maj:t meddelas i särskild kungörelse.

I samband med att bestämmelser utfärdas angående upptagande av införselavgift, som nyss nämnts, torde för att uppnå största möjliga rättvisa olika animalieproducenter emellan, då fråga är om de varuslag, som i förevarande hänseende äro av större betydelse, nämligen utländsk havre och majs, böra verkställas beskattning jämväl av inom landet vid tiden för bestämmelsernas ikraftträdande befintliga varulager. Avgiften bör utgå med samma belopp som införselavgiften för vara av ifrågavarande slag. Frihet från avgiftsplikt synes dock böra få åtnjutas för viss innehavd varumängd, förslagsvis sammanlagt 1,000 kilogram havre och majs. Liksom beträffande införselavgiften bör Kungl. Maj:t därjämte hava möjlighet att, om så anses påkallat, med hänsyn till särskilda omständigheter medgiva befrielse från eller nedsättning i avgiften. De närmare bestämmelserna i ämnet torde böra utformas enligt samma principer som kommit till uttryck i förordningarna den 31 januari 1932 (nr 19) och den 29 april 1932 (nr 87) om tillfälliga avgifter å kaffe och bensin.

För att kunna förebygga, att uttagande av omförmälda införselavgift resulterar i ökad förbrukning av kraftfoder eller utländskt kli, måste Kungl. Maj:t vidare, i anslutning till vad spannmålsnämnden föreslagit, erhålla bemyndigande dels att höja skatten å oljekakor och vissa slag av fodermjöl från nuvarande 2 öre till högst 6 öre för kilogram, varför gällande förordning i ämnet torde böra i sådant hänseende ändras, dels ock att pålägga en skatt å kli, som införes till riket, med högst samma belopp, som föreslagits beträffande införselavgiften, eller således 6 öre för kilogram. Angående sistnämnda skatt torde jämväl i övrigt böra gälla enahanda regler som för införselavgiften. I samband med att skatt sålunda åsattes det importerade kliet synes, på sätt lantbruksstyrelsen framhållit, vetekli, som tillverkas inom landet, böra beskattas. Då havre är medtagen bland de varor, vilka skola kunna beläggas med införselavgift, bör kli, som erhålles vid den inhemska havreförmalningen, kunna undantagas från beskattning. Likaledes bör kli, som tillvaratages vid förmalning inom riket av råg, vara fritt från skatt, då dels sådant kli spelar en mindre betydande roll, dels beskattningen därav skulle medföra avsevärt ökat kontrollarbete. För att förenkla kontrollen över tillverkningskattens utgörande torde, likaledes i överensstämmelse med vad lantbruksstyrelsen föreslagit, vid skattens beräkning 25 procent av förmald vetemängd böra anses såsom kli. Tillverkningskatten bör utgå med samma belopp som skatten å importerat kli. För varje månad bör tillverkaren till spannmålsnämnden lämna uppgift under straffansvar å den myckenhet kli, för vilken skatt skall av honom erläggas, ävensom inbetala ifrågakommande belopp till statsverket. Överinseendet å kontrollen att tillverkningskatt behörigen utgöres bör handhavas av spannmålsnämnden. De närmare bestämmelser, vilka erfordras i fråga om redovisning, uppbörd och kontroll, torde kunna givas i stort sett samma innehåll som motsvarande stadganden angående mjölkavgift och slaktdjursavgift samt få av Kungl. Maj:t i administrativ ordning utfärdas. Kostnaderna för kontrollen över tillverkningskattens utgörande torde böra bestridas av medel, som i sådan skatt uppbäras och av Kungl. Maj:t för ändamålet ställas till förfogande.

Det möter naturligtvis svårigheter att tillförlitligen uppskatta storleken av de belopp, som genom nu berörda anordningar kunna komma att inflyta. Vad införselavgiften beträffar torde hänsyn huvudsakligen få tagas till införseln av havre och majs. Någon inkomst genom införselavgift å foderhavre synes knappast böra påräknas. I fråga om grynnavren uppgår kvarnarnas förbrukning till omkring 45,000 ton årligen. Utgår man från att tillverkningen i medeltal för år omfattar 60 procent svensk havre, föreligger ett importbehov av 18,000 ton. Av majs importerades 1933 265,000 ton. Förutsätter man, i likhet med spannmålsnämnden, att tills vidare 150,000 ton årligen kunna utbytas mot svensk brödsäd, och tages hänsyn till den inverkan, prislehöjningen i övrigt kan komma att hava

på importens storlek, torde man måhända under de närmaste åren ej böra räkna med större majsimport än 50,000 ton om året. Om vidare vid förevarande uppskattning allenast räknas med en införselavgift å havre och majs av 2.5 öre för kilogram, skulle sålunda årligen komma att inflyta omkring 1,700,000 kronor. Den tillfälliga avgiften å inom landet befintliga lager av utländsk havre och majs skulle med samma avgift och en uppskattad myckenhet av 15,000 ton giva sammanlagt 375,000 kronor. — Kliskatten skall som nämnt utgå dels för importerat kli av alla slag, dels för inom landet tillverkat vetekli. Kliimporten har under senare år uppgått till i medeltal mellan 40,000 och 50,000 ton årligen. Då under här avsedda förutsättningar importen ej torde komma att överstiga 30,000 ton om året, lär det sammanlagda skattebeloppet belöpa sig till högst 750,000 kronor. Vad skatten å tillverkningen av vetekli angår, skulle enligt en av spannmålsnämnden i dess årsredogörelse för 1932 (stat. off. utr. 1933: 17; sid. 10—13) gjord utredning för brödändamål årligen inom landet förbrukas omkring 585,000 ton vete. Då omständigheter synas tala för att denna siffra är väl hög, torde den böra reduceras något, förslagsvis till 560,000 ton. Med utgångspunkt från en kliskatt av samma storlek som den nyss antydda införselavgiften och under antagande att 25 procent av vetemängden vid förmalningen tillvaratas såsom kli, skulle den årliga tillverkningsskatten sammanlagt uppgå till 3,500,000 kronor. — Någon ökad medelstillgång genom höjd kraftfoderskatt — för budgetåret 1934/1935 beräknad inbringa 4,000,000 kronor — torde icke för närvarande böra räknas med.

Införselavgiften å havre och majs samt därmed jämställda fodermedel kommer att bäras huvudsakligen av kött-, fläsk- och äggproducenterna, medan kliskatten däremot berör i första hand mjölk- och äggproduktionen. Det sist sagda är jämväl förhållandet med kraftfoderskatten. I huru hög grad varje särskild produktionsgren drabbas av avgifterna är vanskligt att avgöra. Vad angår kraftfoderskatten torde man kunna utgå från det av svenska ägghandelsförbundet gjorda antagandet, att 10 procent träffa äggproduktionen. Detsamma synes kunna förutsättas beträffande skatten å kli. Vad införselavgiften beträffar har beräknats, att importen av därav berörda fodervaror, om grynnavren undantages, huvudsakligen kommer att omfatta majs. Då majsen särskilt under vintermånaderna i tämligen stor utsträckning torde användas såsom hönsfoder, på grund av dess förmåga att giva en tilltalande färg å äggulan, synes man måhända böra antaga, att 10 procent även av införselavgiften komma att bäras av äggproducenterna. I anslutning till de synpunkter, jag i det föregående hävdadt, böra sålunda av de genom införselavgiften inflytande medlen omkring 90 procent användas för stödjande av kött- och fläskproduktionen samt återstoden komma äggproduktionen till godo. Likaledes bör, med frångående av de principer, som härutinnan för närvarande tillämpas, för äggproducenternas räkning användas omkring 10 procent av kraftfoder-

skatten. Återstående del av ifrågavarande skattemedel bör liksom hittills gå till mjölkregleringen. Vad kliskatten angår bör, beträffande de medel, som härröra av skatten å importkliet, ske enahanda fördelning som i fråga om kraftfoderskatten. De belopp, som upptagas genom skatten å tillverkningen inom landet av vetekli, vilken sistnämnda skatt ej i och för sig verkar fördyrande på fodervaran, eftersom denna torde komma att stiga i pris — även om endast det importerade kliet belägges med skatt, synas däremot böra avsättas för särskilt, med spannmålsregleringen sammanhängande, ändamål. På samma sätt torde böra förfaras med den särskilda avgiften å utländsk havre och majs, som finnas inom landet, då införselavgift å dylika varor pålægges. Till dessa spörsmål torde jag få återkomma vid behandlingen av spannmålsfrågan.

Den fördelning av beloppen på animalieproduktionens olika grenar, som i anslutning till vad nu sagts bör äga rum, torde få ankomma på Kungl. Maj:ts närmare bestämmande. För att underlätta anpassningen allteftersom förhållandena utveckla sig, bör Kungl. Maj:t äga rätt att, om så skulle finnas ändamålsenligt, avvika från vad i det föregående utskats för medlens fördelning. Kungl. Maj:t bör sålunda hava möjlighet även att använda de av en viss avgift härrörande medel för stödjande av andra jordbrukets produktionsgrenar än dem, för vilka samma medel närmast avsetts.

På sätt jag tidigare erinrat skall enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, vilka trätt i kraft den 1 mars 1934, exportör av bacon på Storbritannien och Norra Irland till utjämning av spänningen mellan fläskpriset å exportmarknaden och å hemmamarknaden avstå — efter vissa avdrag — det vid exporten erhållna överpriset, vilket skall inlevereras till statens slaktdjursfond. Med ett beräknat dylikt överpris av 50 öre för kilogram och en export av 1,200 ton i månaden — senast fastställda utförselkvantitet för fyraveckorsperiod utgör 1,176 ton — skulle på detta sätt årligen inflyta över 7 miljoner kronor. Sistberörda belopp minskas i den mån ansträngningarna att höja det inhemska fläskpriset leda till resultat. Ihåggkommas bör också, att utförselkvantitetens storlek tid efter annan kan bliva föremål för ändringar. Genom inbetalningen av nämnda exportöverpris samt genom upptagande av den föreslagna införselavgiften å havre, majs och därmed jämförliga fodermedel torde emellertid för kött- och fläskproduktionens stödjande sammanlagt ett ganska betydande belopp komma att stå till förfogande. Beloppet torde, på samma sätt som avsetts med de medel, vilka inflyta i slaktdjursavgift, böra i främsta rummet användas dels till exportfrämjande åtgärder dels ock till andra anordningar, ägnade att avlasta den inhemska marknaden och sålunda att lätta pristrycket. Vad särskilt fläskproduktionen angår är det, såsom slakterinämnden framhållit, för bedömande av vilka åtgärder, som i fråga om denna produktion böra vidtagas, av betydelse att snabbt kunna följa de starka växlingar, svinbeståndet i landet undergår. Under 1931



—1933 har inom Svea- och Götaland allmän svinräkning ägt rum en gång årligen. Till gäldande av vissa med svinräkningen 1933 förenade kostnader hava, såsom förut nämnts, medel anvisats ur slaktdjursfonden. För vinnande av bättre överblick över svinstockens utveckling har genom kungörelse den 7 april 1933 (nr 122) innehavare av fargalt inom sagda landsdelar ålagts att under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 dels förlöpande förteckning rörande betäckningar av suggor, dels kvartalsvis lämna uppgift angående antalet av honom innehavda fargaltar och det sammanlagda antalet av de under varje månad av dessa betäckta suggor. Genom det material, som sålunda insamlas, vinnes en ganska god förhandskännedom om fläskproduktionens utveckling. I den mån ytterligare uppgifter kunna bli av behovet påkallade, torde kunna tagas under övervägande anordnandet av tätare svinräkningar än hittills skett. De kostnader, vilka härav kunna föränledas, synas böra utgå av medel, vilka inflyta genom omförmälda införselavgift och överpris å exportfläsk.

Redan då beslutet om upptagande av slaktdjursavgift förra våren fattades, stod det klart, att, till följd av det sätt på vilket uppbördsförfarandet av kostnadsskäl måste anordnas, avgiften icke skulle komma att, såsom önskvärt varit, lika beröra alla producenter av kött och fläsk till avsalu. Sedan systemet nu någon tid varit i verksamhet, hava klagomål över de olägenheter, som av berörda förhållanden föränletts, från olika håll framförts. Någon omläggning av uppbördsförfarandet sålunda, att full rättvisa i förevarande hänseende därigenom skapas, torde, såsom antytts, icke kunna ske inom en i förhållande till de inflytande avgiftsmedlens storlek skälig kostnadsgräns. Emellertid synes, därest de i det föregående föreslagna anordningarna genomföras, böra övervägas, huruvida någon slaktdjursavgift över huvud vidare behöver upptagas. Det belopp, vilket genom den föreslagna införselavgiften skulle komma kött- och fläskproduktionen till godo, motsvarar ungefär de beräknade intäkterna av slaktdjursavgiften. Hänsyn torde också böra tagas till den kostnadsökning för produktionen, som föränledes av fördyringen av de inhemska fodermedlen. Jag är sålunda beredd att, därest omförmälda förslag vinna bifall, överväga borttagande av skyldigheten att utgöra slaktdjursavgift. Den i överensstämmelse med riksdagens beslut utfärdade förordningen i ämnet, enligt vilken befogenhet att uttaga dylik avgift tillkommer Kungl. Maj:t, torde icke därför behöva upphävas. Jag erinrar för övrigt, att förordningens giltighet är begränsad till den 1 juli 1935.

Såsom tidigare anförts torde genom höjning av prisläget å fodervaror ernås en begränsning av animalieproduktionens storlek. Produktionens reglering genom kontingentering eller på liknande sätt möter avsevärda svårigheter. Någon avgift å galt vid betäckning, såsom från slakterinämnadens sida ifrågasatts, bör enligt mitt förmenande icke heller lämpligen upptagas.

Skall priset å kött och fläsk kunna höjas till avsedd nivå, kan det bliva nödvändigt, att importen av sådana varor begränsas eller i varje fall att åtgärder vidtagas, vilka förebygga importvarans försäljning till priser, som stå hindrande i vägen för förstberörda syfte. Kungl. Maj:t torde därför böra erhålla riksdagens bemyndigande att, då skäl därtill föreligga, besluta de anordningar, som ur angivna synpunkter kunna finnas erforderliga. Den importreglering, som för sådant fall bör komma till stånd, synes kunna ordnas enligt samma principer som de, vilka kommit till uttryck i den nyligen beslutade regleringen av äggimporten. För import av ifrågavarande varor torde sålunda böra fordras särskilt tillstånd enligt vad Kungl. Maj:t härutinnan kan vilja föreskriva. Vidare bör möjlighet finnas att för importtillstånd kräva erläggande av viss licensavgift. De belopp, som härigenom inflyta, böra användas för kött- och fläskprisets stödande enligt förut avgivna grunder. Handhavandet av regleringen torde böra ankomma på slakterinämnden eller annat organ, som Kungl. Maj:t förordnar.

För stödande av äggproduktionen skulle enligt det förut anförda bliva tillgängliga viss del av de medel, som inflyta genom dels införselavgift, dels skatt å importerat kli och dels kraftfoderskatt. Härtill komma de licensavgifter, vilka uppbäras till följd av regleringen av äggimporten. Sistnämnda avgifter torde dock ej komma att inbringa större belopp. Även om man räknade med den för närvarande såsom maximum stadgade avgiften, 30 öre för kilogram, och en import av samma storlek som under 1933 eller omkring 200 ton, skulle det sammanlagda beloppet av licensavgifterna för år ej uppgå till mer än omkring 60,000 kronor. Vad kraftfoderskatten beträffar synes hinder ej böra möta att — oaktat de direktiv i annan riktning, som föregående år härutinnan lämnats — redan under innevarande budgetår i den utsträckning tidigare föreslagits taga de av sagda skatt inflytande medlen i anspråk för äggproducenternas räkning. Det är nämligen av vikt, att ett främjande av äggexporten med det snaraste må kunna ske.

Åtgärder för äggproduktionens stödande torde, i anslutning till vad som anförts beträffanden kött och fläsk, böra huvudsakligen inriktas på att undandraga den inhemska marknaden ett pristryckande överskott av ägg, vilket mål även i detta fall bäst torde ernås genom export. I sistnämnda hänseende synes den av lantbruksstyrelsen förordade anordningen med ett rörligt pristillägg å exporterade ägg ägnad att vinna tillämpning. I samband med att en dylik anordning kommer till stånd torde exporten av ägg böra regleras efter väsentligen samma grunder som baconexporten till England. Redan tidigare har förbud meddelats mot export av ägg till Tyskland utan tillstånd av lantbruksstyrelsen eller, efter lantbruksstyrelsens bemyndigande, svenska smörprovningarna. En allmän exportreglering förutsätter, att särskilt tillstånd fordras jämväl för export till

övriga länder. Exportör bör åligga att, därest priset å exportmarknaden, efter avdrag av särskilda med exporten förenade kostnader jämte skälig handelsvinst, överstiger inlandspriset, avstå mellanskillnaden. Sålunda inflytande belopp böra komma äggproduktionen till godo i samma ordning som förenämnda skatte- och andra avgiftsmedel. Sedan numera den av lantbruksstyrelsen omförmälda riksföreningen mellan ägghandelsintressenterna, Sveriges äggintressenters förening u. p. a., kommit till stånd, synes dess medverkan till regleringens genomförande lämpligen böra erhållas.

Genom de åtgärder, vilka i det föregående berörts, torde beredas ganska stora möjligheter att påverka äggpriset i önskvärd riktning under årets olika månader. Man synes, åtminstone för närvarande, böra stanna härvid. De från visst håll framförda yrkandena angående inrättande av en lånefond för konservering och kylhuslagring av ägg samt tillverkning av äggpreparat ävensom angående bidrag till kylanläggningar för flytande ägg, anser jag mig sålunda i likhet med lantbruksstyrelsen icke böra tillstyrka. Vad kylanläggningar beträffar föreligger, såsom lantbruksstyrelsen påpekat, möjlighet att erhålla lån från statens fjäderfållånefond. I fråga om flytande ägg och andra äggpreparat må erinras, att Kungl. Maj:t av innevarande års riksdag erhållit bemyndigande att, därest så finnes erforderligt, vidtaga åtgärder för reglering av införseln av äggula och flytande äggvita.

I fråga om smör torde, på sätt förut nämnts, böra eftersträvas ett uppehållande i huvudsak av nuvarande prisnivå. Jag förutsätter, att nu tillämpade mjölkreglering till sina grunder bibehålles. Vad beträffar de medel, som för närvarande äro avsedda för bestridande av kostnaderna för regleringens genomförande — mjölkavgift, kraftfoderskatt och, inom vissa gränser, margarinaccis — bör, såsom jag redan framhållit, den ändringen vidtagas, att av det genom kraftfoderskatten inflytande beloppet viss del, enligt närmare bestämmande av Kungl. Maj:t, skall användas för stödjande av äggproduktionen. Å andra sidan kommer emellertid, därest vad jag tidigare anfört vinner bifall, mjölkregleringen att tillföras huvudparten av det belopp, som den föreslagna skatten på importerat kli kan komma att inbringa. De genom sistnämnda skatt inflytande medlen torde, i likhet med vad som gäller i fråga om skatten å kraftfoder, böra avses uteslutande för utbetalande av prisutjämningsbidrag för produktmjölken. Beträffande margarinaccisen erinrar jag, att enligt beslut av 1933 års riksdag det belopp, som på denna väg kommer mjölkregleringen till godo, skall användas för pristillägg å exportsmör. Margarinaccismedel må emellertid för närvarande tillföras mjölkregleringen endast i den mån exportkvantiteten överstiger 15,000 ton om året. Smörexporten har under senare månaderna avsevärt ökat. Sålunda uppgick den under år 1933 till över 17,000 ton mot ungefär 13,500 ton 1932 och under senare halvåret 1933

till i genomsnitt för månad 1,750 ton mot en genomsnittlig månadsexport av 1,115 ton under förra hälften av samma år. Jämväl pristilläggets storlek har ökat. Medan detsamma i genomsnitt för 1933 uppgick till 51 öre för kilogram, utbetalades under de första veckorna i februari 1934 i medeltal ett pristillägg av 1 krona 30 öre för kilogram. Förändringen sammanhänger dels med att priset å exportmarknaden sjunkit dels därmed att det inhemska smörpriset under drygt första hälften av 1933 hölls väsentligt lägre än det nuvarande, 2 kronor 30 öre för kilogram. Med hänsyn till de svårigheter, som av berörda anledningar i fortsättningen kunna resa sig mot mjölkregleringens planmässiga genomförande, synes det rimligt, att något större anslag av margarinaccismedel än det, som enligt nu tillämpade grunder kan utgå, kommer mjölkregleringen till godo. Jag erinrar, att av 1933 års margarinaccismedel, sammanlagt uppgående till i runt tal 4.5 miljoner kronor, endast ungefär hälften åtgått för mjölkregleringen samma år. I vad mån och till vilket belopp överskott av margarinaccismedel kan uppstå under första halvåret 1934, kan nu ej avgöras. Reglerna för utgivande av bidrag av sagda medel till smörexportens stödjande torde sålunda böra undergå viss jämkning. Därest erinran från riksdagens sida ej möter, synes Kungl. Maj:t böra efter den 30 juni 1934 vara berättigad att taga genom accis å margarin inflytande medel i anspråk för utanordnande av hälften av förekommande pristillägg å allt smör, som exporteras. Härigenom skulle bland annat vinnas, att mjölkproducenterna själva erhöles större intresse av att, exempelvis genom ökad egen förbrukning av smör, nedbringa exportöverskottet. — Chefen för finansdepartementet framlägger denna dag förslag om utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att förordna om erläggande av margarinaccis att avse margarin, som levererats intill den 1 juli 1935.

I samband med frågan angående margarinaccismedlens användning må ytterligare följande anföras. Såsom jag vid redogörelsen för de i anslutning till spannmålsregleringen vidtagna åtgärderna erinrade, har Kungl. Maj:t efter framställning av Svenska spannmålsföreningen u. p. a. ställt sammanlagt ungefär 16,500 deciton vetemjöl till förfogande för gratisutdelning bland nödlidande. Säkerligen har man att emotse ytterligare ansökningar av beskaffenhet att böra bifallas. Det synes naturligt, att under rådande bekymmersamma tid hjälp på angivet sätt beredes dem, som hava det svårast i avseende å livsmedelsförsörjningen. Mjölutdelningen har ej insnörts i stela former, utan Ortsorganen hava att efter bästa förmåga fördela mjölet på det till lindrande av nöd i vart fall lämpligaste sättet. Jag förutsätter, att åtgärder i samma syfte även i fortsättningen få vidtagas enligt närmare bestämmande av Kungl. Maj:t. Emellertid finner jag det vara rimligt, att icke hela kostnaden för mjölutdelningen lägges på Svenska spannmålsföreningen, utan synes föreningen böra för sina hithörande utlägg ersättas med belopp, ungefärligen motsvarande fodervärdet av det vete, som beräknas hava åtgått för mjölets framställning. Då det mjöl, varom här är fråga, torde framställas genom utmal-

ning till omkring 65 procent, skulle vart deciton vetemjöl motsvaras av i runt tal 154 kilogram omalet vete. Med ett antaget fodervärde av ungefär 13 kronor per deciton vete borde alltså föreningen i särskild ordning beredas ersättning med i avrundat tal ( $1.54 \times 13 =$ ) 20 kronor för vart deciton vetemjöl, som enligt Kungl. Maj:ts beslut på föreningens bekostnad utdelats eller kommer att utdelas gratis till behövande. Återstående del av mjölets kostnad eller i allmänhet cirka 10 kronor per deciton skulle stanna å föreningen. Jag förordar alltså, att åtgärder vidtagas för beredande åt Svenska spannmålsföreningen av ersättning med förenämnda belopp, 20 kronor per deciton mjöl, med rätt dock för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena i avseende å fodermedelspris eller utmalningsprocent därtill skulle giva anledning, jämka ersättningsbeloppet. Den ifrågasatta ersättningen synes mig lämpligen kunna utgå av margarinaccismedel. En dylik användning överensstämmer väl med vad som vid fjolårets riksdag uttalades i avseende å de ändamål, vartill sagda medel borde få nyttjas. Under förutsättning att riksdagen ej har något att däremot invända synes Kungl. Maj:t sålunda böra äga att för täckande enligt angivna grunder av kostnader för utdelning av mjöl till nödlidande — såväl i nu föreliggande fall som i händelse av framtida behov — taga i anspråk högst 1 miljon kronor av margarinaccismedel. Skulle anledning därtill föreligga, torde här avsedda bemyndigande böra gälla även utdelning av nötkött.

Kungl. Maj:t har tidigare denna dag meddelat mig begärt bemyndigande att tillkalla vissa utredningsmän för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande frågan om avsättning av smör och andra fettämnen av inhemskt ursprung. Såsom motivering för att en dylik utredning åvägabragtes anförde jag bland annat, att, därest importrestriktioner till äventyrs skulle införas å de av våra exportmarknader för smör, som ännu stode öppna, det bleve svårt att enbart genom export få utbuden av smör å den inhemska marknaden så begränsade, att smörpriset kunde bevaras å sin hittillsvarande nivå. Jag framhöll vidare, att under dylika omständigheter — för undvikande i möjligaste mån av nedgång i smörpriset eller inskränkning i mjölkproduktionen, vilken sistnämnda åtgärd i nuvarande situation kunde ingiva vissa betänkligheter och i varje fall mötte stora praktiska svårigheter — produktionsöverskottet måste disponeras på annat sätt än genom export. I sistberörda hänseende antydde jag bland annat möjligheten att inblanda smör i margarin, varvid jag tillika erinrade, att bestämmelser härutinnan måhända borde omfatta föreskrift om särskild accis å margarin, vari smör inblandats, för att hindra, att sådant margarin utträngde smör som förbrukningsvara. Ifrågavarande utredning avses skola så bedrivas, att eventuella förslag till åtgärder kunna framläggas för nästa års riksdag. Redan före denna tidpunkt kan emellertid den situation å smörmarknaden hava inträtt, som jag nyss berörde. Omständigheterna kunna därvid gestalta sig sådana, att ett skyndsamt och

effektivt iugripande från statens sida blir av behovet påkallat. Även av annan anledning kan det bliva önskvärt att vidtaga särskilda anordningar för smörmarknadens stödjande. Genom margarinfabrikanternas förpliktande att inblanda smör i margarinet torde smörets avsättning på inlandsmarknaden kunna främjas. Naturligtvis måste, innan verkningarna av en dylik åtgärd tillförlitligare utretts, en viss försiktighet iakttagas. Möjlighet synes emellertid böra beredas Kungl. Maj:t att, om behov i sådant hänseende skulle yppa sig, tillfälligtvis vidtaga anordningar för genomförande av tvångsinblandning, varom här är fråga. Kungl. Maj:t synes sålunda böra erhålla riksdagens bemyndigande att, om så finnes erforderligt för beredande av avsättning för i Sverige framställt smör, för tiden till och med den 30 juni 1935 förordna, att i margarin, som inom riket saluhålles, skall finnas inblandat svenskt smör till viss myckenhet, ävensom meddela de bestämmelser och vidtaga de åtgärder i övrigt, som i detta sammanhang kunna föranledas.

Innan jag lämnar mjölkfrågan må erinras, att förordningen den 10 februari 1933 med bestämmelser om införselmonopol å mjölk och mejeriprodukter upphör att gälla med den 30 juni 1934. Förordningen torde böra givas förlängd giltighet för tiden till och med den 30 juni 1937, eller samma giltighetstid som är bestämd för förordningen angående mjölkavgift.

Vad frågan om fortsatt stöd åt spannmålsodlingen beträffar, tillstyrker jag, att gällande principer i fråga om dels inmalning av svenskt vete och svensk råg vid framställning av vetemjöl och rågmjöl dels ock användande i viss utsträckning av svensk havre vid tillverkning av havregryn och andra till människoföda avsedda produkter av havre alltjämt vinna tillämpning. Skall under rådande förhållanden, särskilt med hänsyn till det produktionsöverskott av brödsäd, som för närvarande förefinnes, priset å den svenska brödsäddens kunna uppehållas vid skälig nivå, torde emellertid särskilda prisstödjande åtgärder jämväl vara påkallade. Jag förordar i sådant avseende, att staten lämnar sin medverkan till ett inlösningsförfarande enligt i huvudsak samma grunder som de under senare år tillämpade. Inlösningsgarantien torde allenast böra avse 1934 års skörd. Ehuru omständigheterna kunna föranleda, att särskilda åtgärder i prisstödjande syfte även därefter bliva påkallade, torde något avgörande för längre tid än nyss angivits icke nu böra träffas. Alla torde vara ense om, att den nuvarande anordningen är ur flera synpunkter otillfredsställande. Möjligheter till en omläggning av systemet hava, såsom av den tidigare redogörelsen framgår, från flera håll berörts. Denna fråga synes böra närmare utredas. Det är min avsikt att vidtaga anstalter för igångsättandet av en dylik utredning, vilken torde böra bedrivas så skyndsamt, att resultatet kan komma under omprövning vid 1935 års riksdag.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker jag, att det mellan staten och Svenska spannmålsföreningen u. p. a. ingångna avtalet förlänges för

tiden till och med den 31 december 1935. De av spannmålsnämnden förordade ändringarna i kontrakt och föreningsstadgar synas härvid böra godtagas.

På sätt förut berörts hava de ensidigt på brödsädsodlingens stödjande inriktade åtgärderna föranlett en alltjämt ökad sådan odling inom landet, vilket i förening med de senaste årens såväl kvalitativt som kvantitativt goda skördar medfört en överproduktion av betydande mått. Enligt spannmålsnämndens uppskattning skulle den 1 september 1934 finnas ett brödsädsöverskott av ej mindre än 380,000 ton. Att döma av de preliminära siffror, som föreligga från årets brödsädsinventering, synes man kunna räkna med en något lägre myckenhet eller omkring 340,000 ton. Viktiga spörsmål, som nu påkalla sin lösning, äro, huru berörda överskott skall kunna avsättas på lämpligaste sätt med minsta förlust för statskassan samt hur för framtiden produktionen skall kunna hållas inom skäliga gränser. Vad brödsädsöverskottets undanskaffande beträffar vill jag erinra att, på sätt tidigare nämnts, Kungl. Maj:t med anledning av vad härutinnan förekom vid spannmålsregleringens riksdagsbehandling 1933 torde vara berättigad att vidtaga åtgärder i förevarande syfte. Åtgärder, vilka vid fjolårets riksdag i sådant hänseende ifrågasattes, voro bland annat dels export, dels fördelning av spannmål efter förmalning bland nödlidande samt dels spannmålets utnyttjande för foderändamål. Någon export synes för närvarande svår åvägabrunga. Utdelning av förmald brödsäd till behövande har, såsom tidigare erinrats, skett och torde jämväl framdeles i viss utsträckning komma att äga rum. Med hänsyn till omständigheterna, särskilt brödsädsöverskottets storlek, torde emellertid avsättningen av detsamma i främsta rummet böra vinnas genom användning av brödsäd såsom foder. Vissa åtgärder i sådant hänseende hava, på sätt jag förut nämnt, redan igångsatts. Skall brödspannmål i den utsträckning, varom här är fråga, kunna avsättas för foderändamål, kräves emellertid, att användningen av nu brukliga fodervaror i motsvarande grad inskränkes. Det synes, såsom spannmålsnämnden framhållit, naturligt, att denna begränsning går ut över importfodret. Bifallas de av mig i det föregående framförda förslagen angående införselavgift m. m., torde sådan begränsning kunna ernås samtidigt som prisläget å fodersäden inom landet höjes och därigenom förlusterna vid brödspannmålets utförsäljning för foderändamål minskas. Det synes antagligt, att brödspannmålets avsättning såsom foder på denna väg skall kunna tryggas utan att, såsom spannmålsnämnden föreslagit, rätt till införsel till riket av fodermedel förknippas med skyldighet att i fodervaran inblanda viss myckenhet svensk brödsäd eller att denaturera sådan säd. Skulle det emellertid visa sig, att, oaktat den förhöjning av foderpriset, som genom införselavgiften uppnås, brödsädsöverskottet icke vinner avsättning i önskad omfattning inom rimlig tid, synes önskvärt, att möjlighet finnes att vidtaga anordningar i den

av spannmålsnämnden föreslagna riktningen. Kungl. Maj:t torde därför böra erhålla bemyndigande att för sist angivna fall föreskriva, att import av fodermedel, som av införselavgiften beröras, ej får äga rum, med mindre särskilda av Kungl. Maj:t stadgade villkor uppfyllas. Närmast till hands torde därvid ligga, att förbud meddelas mot införsel utan särskilt tillstånd, samt att tillståndets meddelande göres beroende av att viss myckenhet svensk brödsäd blir denaturerad för foderändamål.

Tidigare har, i överensstämmelse med spannmålsnämndens beräkningar, antagits, att omkring 150,000 ton svensk brödsäd årligen skulle kunna beredas avsättning för foderändamål. Den brödsäd, som skall användas som foder, bör, i anslutning till vad spannmålsnämnden föreslagit, denatureras genom färgning eller på annat sätt, som lämnar tillfredsställande möjlighet till kontroll att varan nyttjas uteslutande till foder. Närmare bestämmelser härutinnan böra meddelas av Kungl. Maj:t eller, enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande, av spannmålsnämnden. Inköp och denaturering av brödsäd för foderändamål böra ombesörjas av Svenska spannmålsföreningen. Föreningen får därefter utsälja den denaturerade spannmålen till foderpriser. Möjlighet bör emellertid stå öppen för spannmålshandlare och andra, som så önska och av föreningen finnas lämpliga, att, efter överenskommelse med föreningen, företaga inköp och denaturering av brödsäd. För sådant fall bör vederbörande av föreningen erhålla ersättning med skillnaden mellan priset å brödsäd och fodersädspriset. Allenast spannmål av sådan beskaffenhet, att föreningen enligt kontraktet med staten är skyldig inlösa densamma, bör kunna ifrågakomma till denaturering enligt dessa principer. Jag vill i detta sammanhang framhålla, att, därest 1934 års brödsädsskörd skulle visa sig vara av mindre god kvalitet, spannmål av denna skörd bör komma till användning för nu avsett ändamål framför spannmål av äldre skörd. Överinseendet å såväl denatureringen som förfarandet i övrigt bör anförtrös spannmålsnämnden. Användande av denaturerad brödsäd till utsäde eller för kvarnändamål ävensom försäljning av mjöl eller gryn, tillverkat av sådan spannmål, bör, så framt ej vederbörande visar sig hava handlat i god tro, medföra straffpåföljd.

Genom införselavgiften minskas spänningen mellan brödsäds- och fodersädspriset samt försvinner sålunda till en viss grad den stimulans till brödsädsproduktion, som inlösningsgarantien för med sig. Spannmålsnämnden har efter omprövning förkastat vissa förslag, direkt ägnade att begränsa sagda produktion. Vad beträffar frågan om produktionsbegränsning genom arealkontingentering torde densamma ej befinna sig i sådant läge, att en lösning på denna väg nu går att genomföra, och biträder jag därför spannmålsnämndens mening, att en dylik anordning icke bör komma till stånd. I överensstämmelse med den uppfattning, som kommit till uttryck i ett flertal yttranden i ärendet, finner jag däremot de invändningar, vilka kunna riktas mot avgiftsbeläggning av veteodlingen genom



upptagande av en veteavgift att redovisas vid vetets förmalning, icke vara av beskaffenhet att böra föranleda förslagets avvisande. Det prisläget i vilket brödsäden tack vare statsåtgärderna för närvarande befinner sig, kan visserligen icke anses oskäligt högt. Det är emellertid å andra sidan rimligt, att, i den mån produktionen i skyddet av berörda åtgärder gives större omfattning än som fordras för tillgodoseende av behovet, någon prisförsämring inträder. Vad vetet beträffar synes en reglering lämpligen kunna ske genom påläggande av nyssberörda avgift. Samtidigt beredes här en möjlighet att erhålla bidrag till täckande av de förluster, som genom ett alltför ivrigt utnyttjande av prisgarantien tillskyndas statsverket. Jag tillstyrker alltså, att bestämmelser meddelas angående upptagande av en veteavgift å svenskt vete. Avgiftens belopp torde böra anpassas efter skördens storlek och beskaffenhet. Beloppet synes böra fastställas av Kungl. Maj:t, varvid ett maximum av 2 öre för kilogram vete dock torde böra stadgas. Ehuru avgiften bör bäras av producenten, torde, såsom redan antytts, uppbördsförfarandet kunna knytas till förmalningen, sålunda att vederbörande kvarnföretag åläggas svara för avgiftens inbetalande till statsverket. I praktiken torde denna anordning komma att medföra, att kvarnföretagen vid sina inköp av svenskt vete göra avdrag å inköpspriset med belopp, motsvarande veteavgiften. Frihet från avgift torde skäligen böra åtnjutas för vete, som mot tull eller lön förmales för tillgodoseende av odlarens eget husbehov. Vid de förhandlingar, som ägt rum angående förlängning av avtalet mellan staten och Svenska spannmålsföreningen, har från kvarnhåll uttalats, att, vid den avgiftsfria vetemängdens beräkning, årsförbrukningen för person och år av vetemjöl och vetegryn ej borde få uppskattas till större myckenhet än som motsvarade 50 kilogram vete. Denna beräkningsgrund synes kunna godtagas. Såsom mjöl eller gryn till husbehov torde vidare, likaledes i överensstämmelse med kvarnarnas vid berörda förhandlingar tillkännagivna mening, ej böra anses annan vara än sådan, som förbrukas i odlarens eget hushåll eller av personer, som han eljest har i sin kost eller som av honom åtnjuta gratial eller födoråd, eller vilka äro i odlarens tjänst anställda i och för hans jordbruk och i vilkas avlöningsförmåner ingå tilldelning av motsvarande myckenhet vete, vetemjöl eller vetegryn. Avyttrar odlare mjöl eller gryn, som tillverkats av vete för vilket enligt vad nu sagts frihet från avgift tillgodonjutes vid förmalningen, bör för sådant vete avgift i stället erläggas i samband med avyttringen. För dylikt fall bör odlaren ansvara för avgiftens inbetalande till statsverket.

Överinseendet å kontrollen över veteavgiftens utgörande synes böra anförtros spannmålsnämnden. Det närmare förfarandet i fråga om avgiftens redovisning torde kunna ordnas på samma sätt, som avsetts beträffande skatten å inom landet tillverkat vetekli. Det bör sålunda åligga kvarninnehavare att viss tid efter varje månads utgång till spannmåls-

nämnden deklarerar den myckenhet vete, som under månaden förmalts, samt därvid angiva den vetemängd, för vilken veteavgift skall utgå. I anslutning härtill bör verkställas inbetalning till statsverket av det å månaden belöpande avgiftsbeloppet. Lämpligen torde böra föranstaltas där- om, att tillverkningskatt å vetekli samt veteavgift av kvarninnehavaren redovisas i ett sammanhang med begagnande av ett för båda avgifterna gemensamt deklarationsformulär. För sådant fall då, enligt vad förut nämnts, ansvar för veteavgiftens erläggande åvilar odlaren, bör av denne inom viss tid efter det avgiftsskyldighet inträtt meddelande därom lämnas spannmålsnämnden och ifrågakommande veteavgift inlevereras. Under- låten eller felaktig deklaration bör medföra straffansvar. För befrielse från avgift torde böra fordras, att odlaren vid den kvarn, där förmal- ningen äger rum, lämnar skriftlig av honom på heder och samvete av- given förklaring, att mjöl och gryn, som tillverkas av ifrågavarande vete, avses och skäligen beräknas åtgå för sådan husbehovsförbrukning, var- om tidigare förmalts. Då närmare 3,000 kvarnar torde komma att berö- ras av anordningen, fordras naturligtvis en ganska vidlyftig kontroll- apparat. I stor utsträckning torde man, i anslutning till vad kontrollsty- relsen framhållit, få lita till stickprovsvis skeende efterhandsgranskning genom av spannmålsnämnden utsedda funktionärer. Möjligheten att vid kontrollen i viss utsträckning använda de ortsombud, vilka finnas för kontroll över mjölkavgiftens behöriga utgörande, synes böra tagas un- der övervägande. Kontrollkostnaderna böra bestridas av de inflytande avgiftsmedlen enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande. Erforderliga tillämpningsföreskrifter i avseende å veteavgiftens uppbörd och redo- visning m. m. torde i överensstämmelse med vad nu anförts få av Kungl. Maj:t i administrativ ordning meddelas.

Veteavgiften bör ej läggas så, att den medför sänkning av det pris, som odlarna redan tillförsäkrats beträffande 1933 års skörd. Att vid avgifts- beläggning av 1934 års svenska veteskörd undantaga kvarvarande lager från tidigare skördeår skulle emellertid möta stora kontrollsvårigheter. En dylik åtgärd synes ej heller vara nödvändig. Det torde kunna an- tagas, att Svenska spannmålsföreningens inlösningsskyldighet med av- seende å 1933 års brödspannmål i stort sett blivit fullgjord till den 1 sep- tember 1934. Praktiskt taget befinner sig alltså då allt svenskt vete av gammal skörd i föreningens ägo. Någon förmalning av den nya skörden torde vid angivna tidpunkt knappast ännu hava ägt rum. Veteavgiftens utgörande synes i betraktande av det nu sagda för undvikande av om- förmälda kontrollsvårigheter, utan att inlösningspriset sommaren 1934 därav beröres, lämpligen kunna ordnas så, att från och med den 1 septem- ber 1934 allt svenskt vete avgiftsbelägges. Visserligen komma spannmåls- föreningens förluster vid spannmåls försäljning till kvarnarna där- igenom att ökas. Å andra sidan komma statsverkets inkomster av vete- avgiften att stiga i samma grad.

Vid den inlösning, som enligt vad jag föreslagit skall äga rum sommaren 1935, måste, om syftet med veteavgiftens uttagande skall vinnas, avdrag med belopp, motsvarande då gällande veteavgift, ske från det pris, som för sagda inlösning kan bli fastställt. När det inlösta vetet sedan ånyo utsläppes i marknaden, kommer försäljningspriset, liksom vid den försäljning, som sker till kvarn direkt från producent, att påverkas av den veteavgift, som vid förmalningen skall inlevereras till statsverket. Med hänsyn till vad nu anförts torde i samband med förlängningen av kontraktet mellan staten och Svenska spannmålsföreningen, utöver de av spannmålsnämnden förordade ändringarna i samma kontrakt, böra föreskrivas — lämpligen såsom tillägg till stadgandet i 4 § mom. 4, vari förmäles angående avdrag i visst fall från det fastställda inlösningspriset — att vid inköp av vete, som skördats efter den 1 januari 1934, ytterligare avdrag skall göras med belopp, motsvarande den veteavgift, som, enligt vad i särskild ordning bestämmes, kan komma att utgå för samma vete.

Det är min avsikt att, därest veteavgift uttages, föreslå oförändrat inlösningspris å vete, 19 kronor för 100 kilogram av normalkvalitet. Vad rågodlingen beträffar synes någon rågavgift, motsvarande veteavgiften, med hänsyn särskilt till svårigheten att kontrollera all landets vid ett mycket stort antal småkvarnar bedrivna rågförmalning, icke lämpligen kunna påläggas. För att förhållandet mellan råg- och vetepris ej skall undergå en icke önskvärd förskjutning till rågprisets förmån, torde vid sådant förhållande, om en särskild avgift åsättes vetet, inlösningspriset för råg böra i skälig grad jämkas nedåt. Inlösningspriset för 1934 års rågskörd synes sålunda böra fastställas till samma belopp som det nu gällande, minskat med det belopp, vartill veteavgiften bestämmes.

Vid min uppskattning av det belopp, som årligen kunde komma att inflyta genom tillverkningsskatten å vetekli, antog jag, att landets sammanlagda årsförmalning av vete till människoföda kunde beräknas till omkring 560,000 ton. Härav torde på de till Svenska spannmålsföreningen anslutna 108 kvarnarna komma ungefär 400,000 ton. Med nuvarande inmalningsprocent, vilken synes kunna bibehållas ganska länge, utgör förbrukningen av utländskt vete allenast omkring 50,000 ton om året. De till spannmålsföreningen anslutna kvarnarnas årsförmalning av svenskt vete skulle sålunda för den närmaste tiden kunna beräknas till cirka 350,000 ton, vilken myckenhet helt torde förmalas till försäljning. Hur den vid landets övriga kvarnar bedrivna tillverkningen fördelar sig på tullförmalning och förmalning till försäljning är svårt att utröna. Antager man, att vid sistsagda kvarnar 50,000 ton svenskt vete årligen förmalas i försäljningssyfte, skulle den sammanlagda vetemängd, som komme att, för år räknat, beröras av veteavgiften, uppgå till omkring 400,000 ton.

Att på nuvarande stadium fastställa storleken av de förluster, Svenska spannmålsföreningen — och sålunda även staten i dess egenskap av garant

för föreningen — kan komma att tillskyndas genom inlösningsförfarandet, är icke möjligt. Spannmålsnämnden har, såsom av den föregående redogörelsen framgår, under närmare angivna förutsättningar uppskattat det totala beloppet av förlusterna till omkring 30 miljoner kronor. Större klarhet rörande förlusternas omfattning torde kunna vinnas, då här föreslagna åtgärder någon tid varit i tillämpning och utfallet av detta års skörd kan överblickas. Närmare beräkningar över förlusterna torde därför jämte plan för deras täckande böra föreläggas nästa års riksdag. Då det emellertid måste anses vara av vikt, att uppkommande förluster snarast möjligt kunna täckas, böra redan nu medel för avskrivning å förlusterna avsättas. För detta ändamål böra, såsom redan antytts, i första hand tagas i anspråk de belopp, vilka uppbäras i veteavgift. Vidare torde för samma ändamål böra avses de medel, som inflyta dels genom tillverkningskatten å vetekli, dels genom den särskilda avgiften för viss utländsk havre och majs. Huruvida det kan bli möjligt att härutöver å riksstaten för nästkommande budgetår anvisa medel för ifrågavarande ändamål i form av anslag å allmänna skattebudgeten, kan, efter vad jag vid samråd med chefen för finansdepartementet inhämtat, icke för närvarande med säkerhet bedömas. Frågan härom torde, i händelse anledning därtill gives, framdeles få anmälans för Kungl. Maj:t.

Av spannmålsnämndens utredning samt vad i övrigt förekommit torde framgå, att med hänsyn till det stora spannmålsöverskottet Svenska spannmålsföreningen icke kan, utan statens medverkan för finansiering av verksamheten, fullgöra sin inlösningskyldighet instundande sommar. Det erforderliga kapitalbeloppet har av spannmålsnämnden beräknats till närmare 70,000,000 kronor. Härvid har förutsatts en skörd av sådan storlek, att ett brödsädsöverskott av 380,000 ton den 1 september 1934 skulle föreligga. Då emellertid, såsom förut anmärkts, sagda överskott kan antagas vara omkring 40,000 ton för högt beräknat, minskas föreningens kapitalbehov i motsvarande grad. Det erforderliga kapitalbeloppet torde med hänsyn härtill kunna uppskattas till högst 65,000,000 kronor. Jag tillstyrker, att åtgärder vidtagas för beredande åt föreningen av förlagskapital intill nämnda belopp. Efter samråd med chefen för finansdepartementet förordar jag, att detta ordnas i den form, att å riksstaten för nästa budgetår under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, uppföres ett reservationsanslag av 65,000,000 kronor att utgå av lånemedel. Föreningen bör vara pliktig att å utbekomna belopp gälda ränta efter samma räntefot som den, riksgäldskontoret måste betala vid medlens upplåning. Föreningens återbetalningsskyldighet bör fastställas med hänsyn till den ordning, i vilken genom försäljning av inköpt brödsäd medel kunna beräknas inflyta till föreningen. Erinras må, att föreningens inköpsskyldighet börjar den 1 juni. Behov av rörelsekapital föreligger alltså före ingången av nästa budgetår. Medel härför torde kunna åvägabringas sålunda, att riksgäldskontoret förskottsvis till-

handahåller föreningen nödigt belopp mot ersättning från omförmälda anslag, så snart detta efter det nya budgetårets ingång blir disponibelt.

Genomförandet av de av mig tillstyrkta förslagen torde medföra viss ökning av spannmålsnämndens arbete. Då anslaget till nämndens verksamhet uppförts såsom förslagsanslag, synes tillräcklig anledning dock ej finnas att ändra det i årets statsverksproposition härför äskade beloppet av 80,000 kronor.

Samtliga sådana i det föregående omförmälda avgifter, som helt eller huvudsakligen äro avsedda för prisreglerande åtgärder, torde böra gå till en gemensam fond, jordbrukets prisregleringsfond. Till denna böra sålunda föras såväl de medel, vilka härröra av kraftfoderskatt, margarinaccis och slaktdjursavgift, som även de belopp, vilka inflyta genom införselavgift å havre, majs och jämförliga fodermedel, skatt å importerat kli samt särskilda avgifter vid export eller import av kött, fläsk och ägg. Mjölkgregeringsfondens och slaktdjursfondens medel komma följaktligen att ingå i den gemensamma fonden. Sistnämnda fond bör förvaltas av statskontoret. Medelsanvändningen bör ske enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande. Ur budgetteknisk synpunkt får jag, efter samråd med chefen för finansdepartementet, förordna, att tillförseln av ifrågavarande avgifter till prisregleringsfonden redovisas över riksstaten. De påräknade intäkterna av sagda avgifter böra sålunda upptagas på riksstatens inkomstsida. Närmare förslag härutinnan torde chefen för finansdepartementet senare komma att anmäla. Å utgiftssidan torde under nionde huvudtiteln böra till enahanda belopp som det å inkomstsidan upptagna anvisas ett extra förslagsanslag, över vilket de inflytande avgifterna tillgodoföras fonden. I anslutning till vad tidigare anförts och med utgångspunkt från de i förslaget till riksstat för nästkommande budgetår beräknade inkomsterna av kraftfoderskatt 4,000,000 kronor och av margarinaccis 9,500,000 kronor, synas de totala intäkterna av nu förevarande avgifter för nämnda budgetår kunna beräknas till i runt tal 20,000,000 kronor, med vilket belopp följaktligen jämväl omförmälda förslagsanslag torde böra upptagas.

En liknande specialbudget som den nu förordade torde böra införas i fråga om de avgifter, vilka avsetts till täckande av Svenska spannmålsföreningens förluster, eller den särskilda avgiften å inom landet befintlig utländsk havre och majs, tillverkningskatten å vetekli samt veteavgiften. I anslutning till i det föregående gjorda beräkningar synas inkomsterna av dessa avgifter för nästa budgetår kunna uppskattas till sammanlagt omkring 8,000,000 kronor. Vad utgiftssidan beträffar torde till belopp, motsvarande de sålunda beräknade inkomsterna, böra under nionde huvudtiteln anvisas ett extra förslagsanslag, benämnt Avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen.

Såsom av det anförda framgår komma vid bifall till vad här föreslagits prisreglerande åtgärder att vidtagas rörande de flesta av jord-

brukets saluprodukter. Det förvaltningsmässiga handhavandet av dessa regleringar skall ankomma på ett antal statliga nämnder, en var för sitt område, samt, vad äggregleringen beträffar, en intressentförening under lantbruksstyrelsens omedelbara överinseende. Givetvis har jag icke kunnat undgå att överväga frågan, huruvida icke en centralisering av alla dessa uppgifter till ett och samma organ skulle medföra sådana fördelar, att en omorganisation i detta syfte borde föreslås. Helt visst skulle överblicken över hela regleringsområdet främjas och möjligheterna att anpassa de olika åtgärderna under hänsynstagande till deras verkningar även utanför deras egentliga område ökas genom sådan centralisering. Å andra sidan torde anordningen med flera organ i långt större grad möjliggöra en specialiserad och fackmässig behandling av de olika frågorna. Uppbyggandet av ett enda organ synes mig vara en så pass invecklad uppgift, att jag icke nu anser mig beredd att taga ståndpunkt därtill. Givetvis bör i fortsättningen uppmärksamhet riktas på denna fråga och, därest regleringarna finnas böra fortsätta jämväl under kommande år, frågan upptagas till förnyat övervägande i avsikt att eventuellt underställa 1935 års riksdag förslag i ämnet. Under tiden bör självfallet största möjliga kontakt hållas mellan de olika regleringsorganen.

Här ifrågavarande regleringar kräva helt naturligt även fortsatt uppmärksamhet från Kungl. Maj:ts sida i syfte icke blott att följa deras verkningar i tillämpningen utan även att vidtaga nödiga ändringar eller förelägga en kommande riksdag erforderliga förslag till kompletteringar. Några förslag till riksdagen angående åtgärder för att giva vederbörande departementschef möjligheter att följa verkningarna av regleringarna samt utvecklingen av produktion, avsättning och priser beträffande jordbrukets produkter ävensom att i grundlagsenlig ordning förbereda uppkommande ärenden torde emellertid icke vara erforderliga. Kungl. Maj:t har möjlighet att utan riksdagens hörande härutinnan besluta.»

#### **Yttranden och framställningar, överlämnade till utskottet.**

Beträffande vissa till utskottet överlämnade yttranden och framställningar må följande redogörelse lämnas.

*Undantag från föreslagen införselavgift å vissa fodermedel, m. m.* I skrivelse den 24 april 1934 har Sveriges kemiska industrikontor framhållit, att vissa fodermedel användes för tekniskt ändamål samt att någon beskattning av dylika varor för tekniskt ändamål säkerligen icke av departementschefen åsyftats vid framläggandet av förslaget till förordning om införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel. De fodermedel, som kunde ifrågakomma för dylik användning, syntes huvudsakligen vara dels manioka-(tapioka-)rötter, vilka sedan gammalt användes för framställning av bland annat kärnbindemedel, dels majs, var-

av genom jäsning kunde framställas vissa rent kemiska produkter såsom mjölksyra, aceton och butanol. En dylik tillverkning komme inom den allra närmaste tiden att igångsättas inom landet. Att befrielse från införselavgift å råvaran erhöles, vore en förutsättning för att denna nya industri skulle kunna utvecklas liksom ock för att nuvarande tillverknin-  
gar skulle kunna upprätthållas. Industrikontoret hade visserligen haft sin uppmärksamhet riktad på, att Kungl. Maj:t genom förslaget 6 § skulle erhålla rätt att, där det med hänsyn till särskilda förhållanden funnes påkallat, medgiva befrielse från införselavgift eller återbäring av sådan avgift, men kontoret hade ändock funnit synnerligen önskvärt, att restitutionsrätten beträffande fodermedel, som inom riket användes för tekniskt ändamål, uttryckligen fastsloges genom ett tillägg till förslaget 5 §. Ett motsvarande tillägg borde av samma skäl göras till 12 § i Kungl. Maj:ts förslag till förordning om särskild avgift för viss utländsk havre och majs. — Beträffande förslaget till förordning angående villkor i vissa fall för införsel av fodermedel ansåg sig industrikontoret kunna utgå från, att i de särskilda föreskrifter därutinnan, som Kungl. Maj:t kunde komma att med stöd av förordningen utfärda, undantag gjordes för fodermedel, vilka inom riket användes för tekniskt ändamål.

*Importförbud å kött och fläsk samt varor därav.* Rörande det i motionerna I: 228 och II: 465 framställda förslaget om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om importförbud å kött och fläsk samt varor därav hava yttranden avgivits av statens slakterinämnd den 22 februari, lantbruksstyrelsen den 3 mars och kommerskollegium den 5 mars 1934 eller sålunda före avlåtandet till riksdagen av Kungl. Maj:ts proposition nr 257. Med hänsyn till vad propositionen innehåller i nu förevarande avseende har en redogörelse för innehållet i nämnda yttranden icke ansetts behöva här lämnas.

*Slaktdjursavgift.* I yttrande den 22 februari 1934 över motionerna I: 187 och II: 330, I: 262 och II: 349 samt II: 359 angående vissa ändringar i gällande bestämmelser angående slaktdjursavgift har statens slakterinämnd anført i huvudsak följande.

Vad först anginge frågan om utsträckning av skyldigheten att erlægga slaktdjursavgift till att avse även icke besiktigat kött erinrade slakterinämnden, att orsaken till att upptagande av slaktdjursavgift anknutits till besiktningen varit, att därigenom kostnaden för uppbörd och kontroll skulle reduceras till en obetydlighet. Fördelarna därav hade ansetts mer än väl uppväga olägenheterna av att avgiften drabbade jordbrukarna ojämnt. Den ifrågasatta omläggningen av uppbörden skulle i hög grad fördyra densamma samt medföra att kontrollen över slaktdjursavgifternas behöriga utgörande bleve jämförelsevis vidlyftig och kostsam. Även om utgifterna för uppbörden och kontrollen i dylikt fall komme att understiga motsvarande kostnader vid upptagandet av mjölkavgift, vilka kunde uppskattas till cirka 600,000 kronor årligen, vore det uppenbart, att utgifterna komme att bli för höga i förhållande till det belopp, som med nuvarande avgiftssatser inflöte och vilket kunde beräknas till cirka 2 miljoner kronor för år. Läget bleve givetvis annat, därest avgiften höjdes till de i motionerna I: 187 och II: 330 ifrågasatta maximibeloppen. I dylikt fall finge det anses uteslutet att avgiftsbelägga endast det besiktigade köttet.

Behovet av en slaktdjursavgift av sådan höjd, genom vilken statens slaktdjursfond skulle tillföras inemot 10 miljoner kronor årligen, ansåge sig dock slakterinämnden kunna starkt ifrågasätta. Med den föreslagna höjningen syntes hava avsetts att anskaffa medel för att möjliggöra en stödaktion på området efter danskt mönster. Förhållandena i Danmark och Sverige vore emellertid i förevarande hänseende olika. I Danmark förelåge ett så betydande produktionsöverskott av slaktdjur, att man varit nödsakad att, sedan exportmöjligheterna begränsats, tillgripa en omfattande destruktion av kött för undanskaffande av överskottet. I Sverige däremot vore detta jämförelsevis obetydligt.

Oavsett storleken av det behov av medel till främjande av avsättningsförhållandena för slaktdjur samt kött och fläsk, som förefunnes, ansåge sig emellertid slakterinämnden böra tillråda, att medlen ifråga i fortsättningen anskaffades på annat sätt än genom upptagande av slaktdjursavgift. Nämnden ville erinra om att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 februari 1934 de slakterier, vilka exportera bacon till Storbritannien, komme att efter den 1 mars inleverera betydande belopp till statens slaktdjursfond för att användas till den inhemska fläskmarknadens stödjande. I yttrande den 26 januari 1934 över av statens spannmålsnämnd avgivet utlåtande angående fortsatt spannmålsreglering hade vidare slakterinämnden ifrågasatt att de medel, som komme att inflyta, därest spannmålsnämndens förslag om importavgifter å fodervaror genomfördes, skulle sammanföras i en gemensam fond för att användas för stödjande av i första hand den *animaliska* produktionen samt i andra hand jordbruket i övrigt.

Därest emellertid slaktdjursavgift ansåges alltjämt böra utgå, hade slakterinämnden ej något att erinra mot att avgiften å kött av mindre kalv, varmed borde förstås kalv med en levande vikt av högst 50 kilogram eller med en slaktvikt av högst 30 kilogram, borttoges. När slaktdjursavgift för kött av mindre kalv bestämdes till 1 krona för hel kropp avsågs, att lantbrukarna genom ökad konsumtion av spädkalvskött skulle söka hålla tillbaka utbudet av denna vara och på så sätt framkalla en prisstegring.

Ej heller hade slakterinämnden något att invända mot att Kungl. Maj:t bemyndigades meddela undantag från avgiftsskyldighet i vissa delar av landet, varest slaktdjursproduktionen vore av ringa betydelse.

*Lån mot säkerhet i ägg.* Svenska ägghandelsförbundet har i skrivelse den 4 april 1934 hemställt, dels att de i propositionen nr 257 föreslagna åtgärderna till stöd för äggproduktionen måtte kompletteras med bestämmelser om upplåtande av panträtt i ägg, förvarade i konserveringslokaler eller kylhus, ävensom i flytande äggpreparat, förvarade i kylhus, dels att billiga pengar om möjligt måtte ställas till förfogande för dessa lån på något sätt liknande vad som skett vid spannmålsbelåning genom jordbrukskassorna.

*Tvångsinblandning av smör i margarin.* Svenska mejeriernas riksförening har i skrivelse den 16 april 1934 framfört erinringar med anledning av det utav Kungl. Maj:t i proposition nr 257 begärda bemyndigandet att, om så funnes erforderligt för beredande av avsättning av i Sverige framställt smör, för tiden t. o. m. den 30 juni 1935 förordna om inblandning av smör i margarin samt den av departementschefen till stöd för detta förslag anförda motiveringen. Riksföreningen har framhållit i huvudsak följande.



Frågan om inblandning av smör i margarin för åstadkommande av ökad avsättning på inlandsmarknaden hade varit föremål för övervägande inom flera olika länder och jämväl genomförts inom vissa av dem, nämligen i Norge och Holland. Resultatet hade emellertid i dessa båda länder varit mindre gynnsamt ur synpunkten av det uppställda önskemålet att stödja den inhemska smörmarknaden. Erfarenheten inom dessa länder visade, att ju mer inblandningsprocenten höjts, desto mindre tillfredsställande hade resultatet i angivna avseende blivit. Anledningen hade uppgivits bland annat vara den, att medan propagandan för smöret tidigare kunnat bedrivas under framhållande att smör och margarin vore två väsentligt olika produkter i kvalitativt avseende, så hade med den genomförda lagstiftningen skillnaden mellan smör och margarin alltmer utpläxats, samtidigt som efterfrågan på dylikt blandat margarin stimulerats tack vare att smör varit inblandat i margarinet och detta på det oblandade smörets bekostnad. De erfarenheter, som vunnits utomlands, talade sålunda icke för att ett förpliktande för margarinfabrikanterna att inblanda smör i margarin skulle verka stödjande för smöravsättningen i den riktning, som departementschefen antytt. Snarare kunde det befara, att en sådan inblandning här liksom i utlandet komme att inrikta konsumenternas efterfrågan på blandningen och sålunda verka direkt hindrande på avsättningen av det rena smöret, allt såframt inblandningsprocenten icke kunde sättas så hög, att blandningen till övervägande del komme att innehålla smör, något som emellertid av olika anledningar icke syntes kunna genomföras.

En skärpning av margarinlagstiftningen i så måtto, att en skarpare gränsdragning mellan smör och margarin åvägabragtes och ett utnyttjande av margarinets likhet med smör omöjliggjordes, skulle enligt riksföreningens mening kunna främja avsättningen av smör på ett effektivt och naturligt sätt.

Komme långt gående importrestriktioner att vidtagas å vissa marknader av stor betydelse för Sveriges smörexport, kunde det emellertid bliva nödvändigt att, i avvaktan på den nyligen igångsatta fettämnesutredningens slutförande, vidtaga vissa särskilda åtgärder för att vidga avsättningen av smör inom landet. I syfte att öka förbrukningen av smör hos mjölkproducenterna själva kunde det sålunda tänkas att dessa genom mejerierorganisationerna tillförbundes uttaga viss kvantitet smör i förhållande till sina mjölkleveranser. Vidare kunde det tänkas, att smör till lägre pris tillhandahölles institutioner eller inrättningar med uppgift att bisträcka mindre bemedlade eller obemedlade personer eller eljest av social natur, såsom fattigvårdsinrättningar, sjukvårdsinrättningar, vissa fromma stiftelser, utbildnings- och undervisningsanstalter, organ för arbetslöshetens bekämpande med flera, varvid mejerier, som tillhandahölle smör för sådant ändamål, borde av mjölkavgiftsmedel tillgodogöras skillnaden mellan riksnoteringen och erhållet pris. Såsom regel borde gälla, att allenast sådana institutioner finge ifrågakomma, som icke själva hade medel eller av sin anslagsgivande myndighet kunde beräknas erhålla tillräckliga medel för inköp av smör till eljest vanligt pris.

Huru stora mängder smör, som på angivna sätt skulle kunna vinna avsättning inom landet utöver vad nu sker, vore givetvis svårt att på förhand beräkna. Man kunde emellertid utgå ifrån, att om en mera kraftig begränsning av var smörexport komme att äga rum jämväl andra vägar måste sökas för att bereda avsättning för vår produktion av smör. Syftet med inblandning av smör i margarin syntes i realiteten vara att tvångs-

vis genomföra en minskning i margarinfabrikanternas användning av importerade fettämnen. Detta syfte kunde ernås på annan, mera direkt och ur smöravsättningens synpunkt mindre betänklig väg än genom obligatorisk inblandning av smör i margarin. Genom importrestriktiva åtgärder eller genom träffande av särskilda uppgörelser med importörerna av de fettämnen, varom här vore fråga, borde sålunda åtminstone provisoriskt en sådan ordning kunna ernås, som innebure väsentligt ökad garanti för en vidgad avsättning av smör inom landet.

*Mjölkgregeringen.* Över motionerna I: 259 och II: 49, I: 176 och II: 48 samt II: 463 och II: 473 angående ändring av gällande bestämmelser angående mjölkavgift m. m. har *statens mjölk nämnd* den 5 mars 1934 avgivit yttrande och därvid anført i huvudsak följande:

I motionerna I: 259 och II: 49 hade hemställts, att befrielse från skyldighet att erlägga mjölkavgift endast skulle gälla sådana producenter, som icke utan stor olägenhet och kostnad kunde ansluta sig till mejeriförening. Som motiv härför anfördes i motionerna bland annat, att resultatet av nu gällande undantagsbestämmelser i hithörande fråga på sina håll blivit, att en del mejeriföreningars existens äventyrades, då många producenter funne det ekonomiskt fördelaktigare att stå utanför organisationen och i stället själva göra smör eller ost och därmed undandraga sig skyldigheten att erlägga avgift.

Mjölk nämnden finge till en början hänvisa till nedanstående sammanställning över prisutjämningsbidragen för sista halvåret 1933 och januari 1934.

| Prisutjämningsdistrikt |                    | juli<br>öre<br>pr kg | aug.<br>öre<br>pr kg | sept.<br>öre<br>pr kg | okt.<br>öre<br>pr kg | nov.<br>öre<br>pr kg | dec.<br>öre<br>pr kg | jan.<br>öre<br>pr kg |
|------------------------|--------------------|----------------------|----------------------|-----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| Stockholms             | prisutjämn.-distr. | 2.17                 | 2.23                 | 2.78                  | 2.82                 | 2.57                 | 2.32                 | 2.08                 |
| Smålands               | »                  | 1.68                 | 1.78                 | 2.02                  | 2.05                 | 1.88                 | 1.78                 | 1.65                 |
| Skånes                 | »                  | 1.75                 | 1.79                 | 1.99                  | 1.96                 | 1.77                 | 1.67                 | 1.56                 |
| Västra Sveriges        | »                  | 1.81                 | 1.90                 | 2.17                  | 2.25                 | 2.02                 | 1.90                 | 1.72                 |
| Värmlands och Dalarnas | »                  | 2.72                 | 2.89                 | 3.21                  | 3.86                 | 3.19                 | 3.34                 | 2.68                 |
| Mellersta Norrlands    | »                  | 3.10                 | 4.48                 | 4.08                  | 4.64                 | 3.54                 | 3.50                 | 2.57                 |
| Norrbottens            | »                  | 2.84                 | 4.88                 | 4.22                  | 7.70                 | 3.87                 | 3.42                 | 2.67                 |

Av sammanställningen framginge, att prisutjämningsbidragen i de flesta fall väsentligt överstigit mjölkavgiften. Endast inom Skånes och i mindre mån även inom Smålands och Västra Sveriges prisutjämningsdistrikt hade bidragen understigit nämnda avgift. I alla de fall, då prisutjämningsbidragen överstege mjölkavgiften, bleve det följaktligen en direkt vinst för producenterna att erlägga avgiften och sedan erhålla prisutjämningsbidrag för sina produkter. Ett bifall till motionerna kunde alltså i det stora hela befaras komma att medföra en alldeles motsatt effekt mot vad i motionerna åsyftas, nämligen en än större övergång till hemmaproduktion av smör eller ost.

Inom de områden däremot, varest prisutjämningsbidragen vore lägre än mjölkavgiften, skulle måhända den föreslagna ändringen hava åsyftad verkan. För detta fall hänvisade mjölk nämnden till 1933 års mjölkutred-

nings motivering till nu gällande bestämmelser samt framhöll tillika att, medan nuvarande register över avgiftsskyldiga upptogs cirka 20,000 stycken, registret skulle, därest nu ifrågavarande producenter medtoges, komma att omfatta omkring 70,000 avgiftsskyldiga, vilket av lätt insedda skäl kunde befaras komma att äventyra kontrollen över avgifternas behöriga utgörande och därmed undergräva hela mjölkregleringens effektivitet.

Vad anginge motionerna I: 176 och II: 48, däri hemställdes om sådan ändring av gällande bestämmelser rörande prisutjämningsbidrag för produktmjölk, att mejerier, som stode utanför vederbörande mejeriförbund, skulle erhålla 25 procent mindre i prisutjämningsbidrag än mejerier, som tillhörde mejeriförbund, ville mjölknämnden hänvisa till, att vid 1932 års riksdags behandling av propositionen om den tidigare mjölkavgiftsförordningen av dåvarande justitieministern uttalades, att ifrågavarande avgifter skulle utgå med lika belopp för såväl organiserade som icke organiserade och att medlens användning icke heller skulle vara begränsad till organisationerna, utan att de överhuvud taget skulle tjäna till att säkerställa produktionen av mjölk eller, närmare bestämt, åstadkomma en viss prisutjämning, som skulle komma alla till del. Den sålunda uttalade principen om till mejeriförbund anslutna och icke anslutna mejeriers lika rätt till prisutjämningsbidrag måste fortfarande anses gälla. Ett frångående av nämnda princip syntes näppeligen stå i överensstämmelse med gällande rättsgrundsatser. Därtill komme, att leverantörerna till enskilda mejerier, vilka leverantörer i allmänhet icke kunde öva inflytande på frågan om mejeriernas anslutning till förbunden, skulle komma att hårt drabbas av den föreslagna minskningen i prisutjämningsbidrag.

Beträffande vidare motionen II: 473 påyrkades däri sådan ändring av gällande bestämmelser angående mjölkavgift, att mjölk och grädde, som produceras å brukningsdel, vara regelmässigt ej hålles mer än fyra kor, undantages från avgiftsplikt *samt att* vid försäljning av mjölk och grädde den del av försäljningen, som understiger 300 kilogram för månad, likaledes undantages från avgiftsplikt. Mjölknämnden finge påpeka, att gränsen mellan avgiftsfria och avgiftsskyldiga producenter tyvärr alltid måste bli i viss mån godtycklig. Mjölknämndens erfarenhet av nu gällande bestämmelser på ifrågavarande område vore emellertid, att desamma måste anses någorlunda väl avvägda. I motionen hade vidare intet anförts, som kunde anses visa, att däri föreslagna undantagsbestämmelser skulle vara att förorda i stället för nu gällande.

Mjölknämnden ansåge sålunda, att motionerna I: 259 och II: 49, I: 176 och II: 48 samt II: 473 icke borde föranleda någon vidare åtgärd.

Vad därefter slutligen anginge motionen II: 463, vari anhållits om sådana åtgärder, att behövande arbetslösa kunde erhålla svenskt smör till samma pris som noterades för högsta kvalitet av margarin i detaljhandeln, kunde framhållas, att det nuvarande systemet angående mjölkavgiftsmedlens användning byggde bland annat därpå, att genom export av smör utjämna det inom landet befintliga överskottet på nämnda vara. Givetvis vore det i hög grad angeläget, att befintliga möjligheter till dylik export i görligaste mån tillvaratoges. Detta borde emellertid ej hindra, att även andra utvägar för överskottets disponerande undersöktes och utnyttjades. Med hänsyn därtill ansåge sig mjölknämnden kunna tillstyrka, att en närmare utredning i detta syfte komme till stånd.

I ett av statens mjölknämnd överlämnat yttrande har *Svenska mejeriernas riksförening* uttalat sig för, att motionerna I: 259 och II: 49 samt

II: 473 icke borde bifallas, att ett bifall till motionerna I: 176 och II: 48 kunde anses ur olika synpunkter befogat samt att en närmare utredning borde verkställas angående det i motionen II: 463 avhandlade spörsmålet.

### Utskottets yttrande.

#### Allmänna synpunkter.

Såsom föredragande departementschefen framhållit hava de tidigare av krisförhållandena föranledda statliga regleringarna inom jordbruket närmast avsett vissa områden inom näringen, medan andra delar icke kommit i åtnjutande av statsmakternas stöd i motsvarande grad. Denna inriktning av jordbrukshjälpen, närmast föranledd av att de nedåtgående konjunkturerna under krisens första år framför allt påverkade vissa områden inom jordbruket, har medfört en rubbning i jämviktsläget mellan näringens olika avdelningar samt lett till att för närvarande inom flera grenar, såsom fodersäds- samt kött-, fläsk- och äggproduktionen, priserna i förhållande till produktionskostnaderna äro särskilt oförmånliga. I sin ordning har detta förhållande i viss mån medfört, att produktionen letts över till sådana produkter, vilka i fråga om prisläge och avsättningsmöjligheter intagit ett jämförelsevis gynnat läge.

De åtgärder, som föreslagits i propositionen nr 257, avse i första hand att återställa det rubbade jämviktsläget mellan de olika produktionsgrenarna inom jordbruket. Då de föreslagna åtgärderna synas ägnade att åstadkomma en avspänning med avseende å bärighet och avsättningsmöjligheter mellan jordbruksnäringens olika delar samt att i fråga om produktionen av särskilt kött, fläsk och ägg medföra en önskvärd prisstegring, har utskottet i princip anslutit sig till de med propositionen framlagda förslagen.

Ehuru även vid ett bifall till propositionen man sannolikt icke har att räkna med ett prisläge å jordbruksprodukter, som kan ur producenternas synpunkt betraktas såsom fullt tillfredsställande, har utskottet likväl icke ansett sig böra förorda åtgärder, som sträcka sig längre i prisstegrande syfte än de av Kungl. Maj:t föreslagna. Utskottet har därför icke biträtt de yrkanden, som framställts i motionerna I: 28 och II: 634 eller i de likalydande motionerna I: 260 och II: 468, i vad dessa avse prisen å mjölk och mejeriprodukter.

Departementschefen har anført, att jordbrukshjälpen torde böra så anordnas, att varje produktionsgren får bära de kostnader, som av dess stödjande och reglering kunna föranledas, däri inbegripna de kostnader, som kunna bliva erforderliga i exportfrämjande syfte. I princip delar utskottet den uppfattning, varåt departementschefen givit uttryck, och böra sålunda enligt utskottets uppfattning de medel, som erhållas genom reglerande ingripande inom en produktionsgren, i huvudsak användas till denna grens stödjande samt bestridande av därmed förbundna kostnader.

**Kött och fläsk samt fodermedel.**

Till en början har föreslagits, att införseln till riket av utländska, för produktionen av kött, fläsk och ägg brukliga fodermedel skall beläggas med viss avgift. Den fördyring av det utländska fodret, som härigenom bör ske, torde komma att höja priset jämväl å inhemska fodervaror. En sådan utveckling måste med hänsyn till nuvarande prisläge anses önskvärd och torde väl komma att leda till återgång i viss mån från brödsäds- till fodersädsodling. Genom en höjning av fodermedelsprisen, som givetvis återverkar å produktionskostnaderna för kött och fläsk, torde man hava att räkna med en begränsning i produktionen av dessa varor, vilket särskilt i fråga om fläsk måste anses önskvärt.

Utskottet har i princip biträtt det framlagda förslaget till förordning om införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel. Emellertid måste beaktas, att verkningarna av en prislehöjning å foderhavre komme att särskilt ogynnsamt drabba de delar av Norrland, vilka helt eller delvis måste genom inköp från sydligare delar av landet eller från utlandet täcka sitt behov av havre för utfodring av hästar under den del av året, de användas för skogskörslor. En fördyring av för sådant ändamål använd havre på grund av den föreslagna införselavgiften, vilken avser att åstadkomma ett förbättrat prisläge — förutom å fodersäd i allmänhet — framför allt å kött och fläsk, bör undvikas. Väl äger enligt författningsförslaget Kungl. Maj:t befogenhet att, om särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva befrielse från eller nedsättning i stadgad avgift — och departementschefen har uttalat, att denna befogenhet borde användas exempelvis för att underlätta tillförseln av billig foderhavre i ömmande fall — men detta bemyndigande är så till vida otillräckligt som ett förhöjt pris komme att få erläggas även för inhemsk foderhavre. Utskottet förutsätter därför, att Kungl. Maj:t skall komma att i nu åsyftade liksom i andra ömmande fall medgivna befrielse från införselavgiften ävensom att, därest inköp av foderhavre till Norrland för nu omförmäld användning sker från andra delar av landet, Kungl. Maj:t kommer att, i den mån detta låter sig genomföra utan allt för stora kostnader, använda medel, som influtit genom införselavgift, i prisutjämnande syfte. Med det nu anförda har utskottet angivit sin ståndpunkt till motionen II: 635.

I sin ovan (sid. 62) omförmälda skrivelse har Sveriges kemiska industrikontor anfört, att utländska fodermedel, närmast manioka- och tapiokarötter samt majs, använts eller kunde komma till användning för framställning av produkter för tekniskt ändamål. Då en fördyring av dessa varor skulle vålla industrien betydande olägenhet, men genom införselavgiften icke åsyftats att fördyra nämnda tillverkning, har kontoret föreslagit, att restitutionsrätt beträffande fodermedel, som inom riket användas för tekniskt ändamål, uttryckligen fastslås genom tillägg till 5 § i för-

slaget till förordning om införselavgift. Då Kungl. Maj:t enligt 6 § författningsförslaget äger att medgiva befrielse från eller återbäring av införselavgift och Kungl. Maj:t säkerligen icke torde komma att underlåta att begagna sig av denna rätt i de av industrikontoret åsyftade fallen samt frågan om befrielse från särskild avgift för majs i dessa fall torde sakna större betydelse, har utskottet icke ansett sig böra i anledning av den gjorda framställningen föreslå någon ändring vare sig i förordningen om införselavgift eller i förordningen om särskild avgift för viss utländsk havre och majs. Vid prövning av ansökan om sådan avgiftsbefrielse synes emellertid hänsyn böra tagas till, huruvida den merkostnad, som skulle föranledas av användning utav inhemska produkter, där detta är tekniskt möjligt, är av större betydelse för produktionsföretagens konkurrenskraft på in- eller utländsk marknad.

I propositionen har till förebyggande av att nämnda införselavgifts uttagande skulle resultera i ökad förbrukning av kraftfoder eller utländskt kli föreslagits bemyndigande för Kungl. Maj:t att höja skatten å oljekakor och vissa slag av fodermjöl från nuvarande 2 öre till högst 6 öre för kilogram samt att pålägga en skatt å kli, som införes till riket, med högst samma belopp, som föreslagits beträffande införselavgiften, eller sålunda 6 öre för kilogram. I samband härmed har föreslagits en motsvarande skatt å vetekli, som tillverkas inom landet. I motionen I:229 har emellertid förordats en importavgift av 5 öre för kilogram majs, havre, korn och kli, varemot i motionen II:636 föreslagits sådan ändring i propositionen nr 257, att införselavgiften å fodermedel och skatten å kli bestämmas att utgå med högst 3 öre för kilogram. Utskottet, som i princip biträtt Kungl. Maj:ts förslag till förordning om skatt å kli ävensom till förordning om ändrad lydelse av 2 och 11 §§ förordningen den 14 juni 1933 om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, har med hänsyn till angelägenheten av att tillräckligt vid marginal beredes Kungl. Maj:t i fråga om avgiftens och kliskattens bestämmande icke kunnat biträda förenämnda motionsvis framställda yrkanden.

I olikhet med vad föreslagits gälla beträffande veteavgiften skulle frihet från kliskatt icke få åtnjutas för vete, som förmales för tillgodoseende av odlarens eget husbehov. Utskottet har emellertid ansett enahanda billighetsskäl tala för befrielse i fråga om kliskatt som beträffande veteavgift för så stor kvantitet vete som den, för vilken veteavgift ej skall utgå. Sådant tillägg till förordningens 2 § har därför föreslagits, att Kungl. Maj:t må äga medgiva undantag från skatt för sådant kli, som erhålles vid tillverkning inom riket av mjöl eller gryn av vete för tillgodoseende av odlarens husbehov. Särskilda bestämmelser hava föreslagits i 2, 5 och 6 §§ rörande skatt för sådant kli, där detta sedermera avyttrats, samt rörande odlarens skyldighet att avgiva deklaration beträffande den avyttrade varan m. m. Genom att rätten till befrielse från kliskatt ej gjorts ovillkorlig, torde från kvarnhåll erinran icke kunna göras

mot den föreslagna ändringen i förordningen. Utskottet anser sig jämväl kunna utgå från, att från kvarnarnas sida erinringar icke heller skola framställas mot, att det nu ifrågasatta undantaget från skattskyldighet beträffande kli kommer i praktisk tillämpning.

Det med propositionen framlagda förslaget till förordning om särskild avgift för viss utländsk havre och majs, innebärande beskattning av inom landet vid tiden för bestämmelsernas ikraftträdande befintliga varulager, har icke givit utskottet anledning till erinran. I motionen II: 630 har yrkats, att avgiftsplikten skall omfatta jämväl sådan utländsk havre och majs, som fanns å lager vid den tid importförbudet å dessa fodermedel trädde i kraft. Då det icke torde vara möjligt att numera fastställa storleken av innehaven utav utländsk havre och majs vid sistnämnda tidpunkt samt förlänande av retroaktiv verkan åt en dylik särskild avgiftspåföring uppenbarligen kunde komma att medföra obilliga verkningar, exempelvis i sådana fall där fodermedlen försålts utan att en avgiften motsvarande prishöjning uttagits, har utskottet funnit sig böra avstyrka bifall till denna motion.

Departementschefen har uttalat, att det ej torde kunna påräknas, att de föreslagna åtgärderna omedelbart skola resultera i avsedd prisstegring beträffande de animaliska produkterna och att därför en viss försiktighet borde till en början iakttagas vid bestämmandet av införselavgiften och kliskatten. Departementschefen har vidare anført, att för den närmaste tiden borde åsyftas ett majspris av ungefär 12 kronor per deciton banfritt importhamn. Nämnda uttalande har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet har härvid ansett sig kunna förutsätta, att Kungl. Maj:t kommer att med uppmärksamhet följa utvecklingen på fodermedelsmarknaden samt, om de åtgärder som vidtagits icke få avsedd effekt, företaga erforderlig jämkning med avseende å införselavgiftens storlek.

Genom kungörelse den 21 december 1933 har Kungl. Maj:t meddelat förbud mot införsel till riket utan spannmålsnämndens tillstånd av havre och majs m. fl. fodermedel. Detta importförbud gäller tillvidare t. o. m. den 30 september innevarande år. I de likalydande motionerna I: 337 och II: 595 har hemställts, att riksdagen måtte uttala sig för att förbudet mot import av fodervaror måtte bibehållas jämväl därest förslaget till förordning om införselavgift antages. Ehuru enligt utskottets mening importens frigivande, sedan bestämmelserna om importavgiften trätt i kraft, skulle för handeln och måhända jämväl för vissa konsumenter bereda en i och för sig önskvärd ökad rörelsefrihet samt befria de organ, som handhava importregleringen, från tyngande och delvis grannlaga arbetsuppgifter, måste likväl beaktas, att man med ett importförbud i förening med licensförfarande torde under vissa betingelser kunna vinna resultat, som icke stå att erhålla, därest importen frigives. Utskottet förutsätter därför, att Kungl. Maj:t med ledning av vunna erfarenheter angående verkningarna

av införselavgiften tager under omprövning, huruvida importförbudet bör bibehållas.

Vad departementschefen anfört i fråga om användningen av de medel, som erhållas genom införselavgiften å fodermedel, den tillfälliga avgiften å utländsk havre och majs, kliskatten samt kraftfoderskatten, har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet har sålunda icke kunnat ansluta sig till det förslag om medlens fördelning, som framställts i de likalydande motionerna I: 184 och II: 328.

Departementschefen har uttalat att, därest de föreslagna åtgärderna till stödjande av priserna å animaliska produkter genomfördes, det borde övervägas, huruvida någon slaktdjursavgift över huvud vidare behövde upptagas. Det belopp, vilket genom införselavgiften skulle komma kött- och fläskproduktionen till godo, kunde enligt departementschefens beräkning antagas ungefärligen motsvara intäkterna av slaktdjursavgiften. Vid övervägande av om slaktdjursavgiften skulle bibehållas borde också enligt departementschefens mening hänsyn tagas till den kostnadsökning för produktionen, som föranleddes av fördyringen av de inhemska fodermedlen. Enligt utskottets uppfattning är det emellertid ingalunda säkert, att de föreslagna åtgärderna komma att inbringa så stora medelsbelopp, som äro erforderliga för produktionens stödjande på åsyftat sätt. I den mån priset å fläsk inom landet höjes eller fläskpriset å världsmarknaden reduceras, torde nämligen de medel, som härröra från export av bacon, komma att minskas. Vidare är det möjligt, att den föreslagna införselavgiften kommer att betydligt nedbringa importen av fodermedel och att därigenom inkomsten av införselavgiften stannar under den beräknade. Försiktigheten bjuder därför, att Kungl. Maj:ts befogenhet att uttaga slaktdjursavgift tills vidare kvarstår. Till undanröjande av vissa påtalade olägenheter av slaktdjursavgiften och i anslutning till vad statens slakterinämnd anfört (sid. 64) har utskottet dels velat uttala sig för, att slaktdjursavgift därvid icke uttages för spädkalv, dels ock i syfte att möjliggöra undantag för avgiftens uttagande i de fyra nordligaste länen i Norrland, varest slaktdjursproduktionen är av ringa betydelse, föreslagit ett tillägg till 2 § förordningen angående slaktdjursavgift av innebörd, att Kungl. Maj:t må från avgiftsskyldighet medgiva undantag, där så med hänsyn till särskilda förhållanden finnes skäligt. Däremot har utskottet icke kunnat ansluta sig till de yrkanden i övrigt, som framställts i de likalydande motionerna I: 187 och II: 330, de jämväl likalydande motionerna I: 262 och II: 349 samt motionen II: 359.

Departementschefen har anfört att, därest priset å kött och fläsk skall kunna höjas till avsedd nivå, det kan bliva nödvändigt, att importen av sådana varor begränsas eller i varje fall att åtgärder vidtagas, vilka förbygga importvarans försäljning till priser, som stå hindrande i vägen för berörda syfte. I propositionen har därför föreslagits bemyndigande för Kungl. Maj:t att, då skäl därtill föreligga, vidtaga åtgärder för reglering



av införseln till riket av kött och fläsk. Detta förslag har icke givit utskottet anledning till annat uttalande än att utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt att ej nämnda syfte äventyras genom en import av fläsk eller kött, däri torde få inbegripas även kött av fjäderfä. Vad i de likalydande motionerna I: 228 och II: 465 anförts har med den ståndpunkt utskottet sålunda intagit icke föranlett något särskilt uttalande från utskottets sida.

### **Ägg.**

I flera av de föreliggande motionerna, nämligen I: 188, 189, 263, 264 och 265 samt II: 45, 46, 47, 331 och 332 hava föreslagits åtgärder till stödjande av äggproduktionen. Förslagen innebära, såvitt nu är fråga, bestämmelser rörande klassificering av ägg, anvisande av lånefond för utlåning till äggproducenter mot säkerhet av ägg, statsbidrag för uppförande av konserveringslokaler för ägg samt förhöjd tull å ägg m. m. På sätt departementschefen anfört har kungörelse angående reglering av införseln av ägg utfärdats den 23 februari 1934. För stödjande av äggproduktionen skulle stå till förfogande viss del av de medel, som inflyta genom införselavgift och genom skatt å importerat kli samt genom kraftfoderskatt, vartill komma de licensavgifter, vilka uppbäras till följd av regleringen av äggimporten. Departementschefen har ansett ytterligare åtgärder för äggproduktionens stödjande böra huvudsakligen inriktas på att undan- draga den inhemska marknaden ett pristryckande överskott och uttalat sig till förmån för vissa av honom närmare angivna åtgärder i sådant syfte. Då utskottet delar departementschefens uppfattning, att man genom dessa åtgärder torde erhålla ganska stora möjligheter att påverka äggpriset i önskvärd riktning under årets olika månader och att man åtminstone för närvarande bör stanna härvid, har utskottet icke kunnat biträda vad i nämnda motioner föreslagits.

### **Mjolk och mejeriprodukter.**

I fråga om mjolk och mejeriprodukter har enligt departementschefen förutsatts, att den nu tillämpade mjolkregleringen bibehålles. I propositionen nr 257 föreslås därför, att förordningen den 10 februari 1933 med bestämmelser om införselmonopol å mjolk och mejeriprodukter skall äga förlängd giltighet under tiden till och med den 30 juni 1937. Mot detta förslag har utskottet icke något att erinra.

I flera av de föreliggande motionerna nämligen I: 190 och 260 samt II: 44, 333 och 468 hava förslag väckts om utredning rörande frågan om avsättning av smör samt margarin och därmed jämställda fettämnen. Såsom redan tidigare framhållits har emellertid departementschefen tillkallat utredningsmän för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande frågan om avsättning av smör och andra fettämnen av inhemskt ur-

sprung. Utskottet har vid sådant förhållande icke föreslagit någon åtgärd i anledning av sistnämnda motioner.

Berörda utredning avses enligt departementschefens uttalande att så bedrivas, att eventuella förslag till åtgärder kunna framläggas för nästa års riksdag. Ändrade förhållanden å exportmarknaden eller andra omständigheter kunna emellertid föranleda, att redan före denna tidpunkt ett skyndsamt och effektivt ingripande bör äga rum från statens sida för smörmarknadens stödjande. Departementschefen har uttalat, att smörets avsättning på inlandsmarknaden skulle kunna främjas genom att margarinfabrikanterna förpliktades att inblanda smör i margarin, och har departementschefen tillika anfört att, innan verkningarna av en dylik åtgärd tillförlitligare utretts, en viss försiktighet borde iakttagas. I propositionen har i anslutning till nämnda anförande hemställts om bemyndigande för Kungl. Maj:t att, om så befinnes erforderligt för beredande av avsättning av i Sverige framställt smör, för tiden till och med den 30 juni 1935 förordna om inblandning av smör i margarin.

Verkningarna av en dylik åtgärd synas emellertid utskottet i hög grad tvivelaktiga. I förenämnda av Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. avlätna skrivelse har sålunda uppgivits, att resultaten av en tvångsinblandning i de länder, Norge och Nederländerna, där densamma prövats, varit ur smörproduktionens synpunkt mindre gynnsamma, i det att med den genomförda lagstiftningen skillnaden mellan smör och margarin alltmör utplånats samtidigt som efterfrågan på dylik blandad vara stimulerats på det oblandade smörets bekostnad. Enligt utskottets mening måste med hänsyn till de utomlands vunna erfarenheterna starka betänkligheter hysas mot införande av en provisorisk tvångsinblandning, helst det synes sannolikt, att en dylik blandningsprodukt i stor utsträckning skulle bibehålla sin marknad på smörets bekostnad även efter det lagstiftningen upphört att gälla. På grund av nu anförda skäl har utskottet ansett ett definitivt ställningstagande till frågan böra tagas först efter det nämnda utredning slutförts samt i avvidan härpå icke velat tillstyrka, att det begärda bemyndigandet lämnas. Såsom en särskild omständighet, till vilken utskottet icke kunnat undgå att taga hänsyn, bör framhållas, att en kommande fördyring av fodermedlen är ägnad att åstadkomma minskning i smörproduktionen. I sammanhang härmed har utskottet velat uttala sin förväntan, att vid en höjning av priset å majs åtgärder vidtagas för att priserna å oljekakor och därmed jämförliga fodermedel bringas i lämplig relation till det förhöjda majspriset.

Andra utvägar torde därför böra tillgripas i syfte att vid en avstängning av exportmarknaden bereda smöret ökad avsättning inom riket och torde därvid i mån av behov för smörets avsättning på exportmarknaden tillgängliga medel böra komma till användning. Ehuru utan en mera ingående undersökning än den utskottet kunnat verkställa det knappast låter sig göra att närmare anvisa på vad sätt en sådan ökad avsättning

skall befrämjas, har utskottet likväl ansett sig böra antyda följande. Det bör enligt utskottets mening stå Kungl. Maj:t fritt att disponera medel för att fromma stiftelser och andra allmänna inrättningar, som icke åtnjuta direkt understöd av det allmänna, mot avlämnande av förbindelser att icke avyttra smöret, skola erhålla smör till nedsatt pris. Vidare torde, i den mån så är möjligt, åtgärder böra vidtagas för att mjölkproducenterna själva och deras husfolk och andra i deras jordbruk anställda komma att i ökad omfattning förbruka smör. Såsom ett medel att nå detta syfte, därest detsamma icke kan vinnas på frivillighetens väg, har utskottet velat framhålla den för Kungl. Maj:t förefintliga möjligheten att såsom villkor för erhållande av prisutjämningsbidrag föreskriva att mejerierna vidtaga sådana åtgärder, som kunna befrämja en dylik avsättning. Med det nu anförda har utskottet angivit sin ståndpunkt till de likalydande motionerna I: 359 och II: 627.

I motionen II: 463 har föreslagits, att riksdagen måtte hos Kungl. Majt: anhålla om vidtagande av sådana åtgärder att behövande arbetslösa kunna erhålla svenskt smör till samma pris, som noteras för högsta kvalitet margarin i detaljhandeln. Då i utredningsmännens uppdrag ingår bland annat att undersöka utvägen att genom utlämnande av smör till nedsatt pris åt mindre bemedlade öka smörkonsumtionen samt denna utredning icke bör föregripas, har utskottet icke ansett sig för närvarande böra taga ställning till detta spörsmål. Därest emellertid utredningen skulle giva vid handen, att den i motionen förordade utvägen är praktiskt framkomlig, bör enligt utskottets mening hinder icke möta för Kungl. Majt: att härför använda medel, avsedda att stödja exporten av smör.

I propositionen nr 259 har föreslagits förlängning under nästkommande budgetår av förordningen om margarinaccis, i sammanhang varmed hemställts om förlängning under samma tid av det Kungl. Majt: lämnade bemyndigandet att förordna om en margarinaccisen motsvarande förhöjning av tullen å margarin. I motionerna I: 186 samt II: 329 och 621 åter har föreslagits höjning av margarinaccisen, i de båda förstnämnda till lägst 50 öre och högst 1 krona samt i den sistnämnda till lägst 20 öre och högst 1 krona för kilogram. Enligt gällande förordning om margarinaccis må sådan accis uttagas med lägst 10 öre och högst 50 öre för kilogram, och accisen är för närvarande fastställd till 20 öre för kilogram. Då det nu gällande maximibeloppet för accisen synes tillräckligt för att tillgodose med accisen avsedda syften, även om hänsyn toges till att sannolikt en ökad andel i smörexporten skall bekostas av accismedlen, har utskottet icke kunnat biträda de i motionerna framställda förslagen till skattehöjning utan tillstyrkt bifall till sistnämnda proposition oförändrad.

I motionen II: 621 framställt förslag om åsättande eller förhöjning av tullar å vissa fettämnen torde sammanhånga med de spörsmål, som äro föremål för nämnda utredning. Med hänsyn härtill och under erinran

att de föreslagna tullarna skulle komma att beröra även andra industrier än margarintillverkningen, närmast tvättmedelsfabrikationen, har utskottet, som förutsätter att denna fråga kommer att beaktas vid utredningen, icke kunnat biträda detta förslag.

Vad chefen för jordbruksdepartementet anført i fråga om användning av kraftfoderskatt och skatt å kli till förmån för mjölkproduktionen samt rörande användningen av margarinnaccismedel har icke givit utskottet anledning till annat uttalande än att medlen böra kunna få användas för befrämjande av smörets avsättning å hemmamarknaden i den ordning, som här ovan berörts. Till i de likalydande motionerna I: 186 och II: 329 samt de jämväl likalydande motionerna I: 261 och II: 469 framställda förslag angående användning av margarinnaccismedel till stödjande av smör som exporteras har utskottet därför icke kunnat ansluta sig.

I fråga om mjölkregleringen har utskottet vidare velat bringa i erinran, att den utav 1933 års riksdag antagna förordningen angående mjölkavgift under 3 § 5 mom. innehåller en bestämmelse, att Kungl. Maj:t äger från avgiftsskyldighet medgiva vissa undantag ävensom att 1933 års sammansatta bevillnings- och jordbruksutskott (utlåtande nr 2) beträffande denna bestämmelse ansåg angeläget uttala, att åt densamma icke borde givas en så begränsad tillämpning, som skett i fråga om motsvarande stadgande i 1932 års mjölkavgiftsförordning. Nämnda utskott framhöll därjämte, att någon avgift icke borde uttagas inom områden, där möjligheter för leverans av mjölk till mejeri eller mjölkhandlare saknades, samt att vid upptagande av avgift å lantsmör och lantost behörigen borde beaktas även de särskilda förhållandena inom trakter, där mejeri saknades. Dessa av 1933 års riksdag godkända uttalanden har utskottet ansett allt fortfarande böra vara vägledande vid tillämpningen av ifrågavarande stadgande. Utskottet har emellertid härtill funnit sig böra foga ett tillägg. Från avgiftsplikt hava redan från början undantagits mjölk och grädde, som produceras inom vissa områden, angivna i en vid kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 442) om upptagande för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 av mjölkavgift fogad förteckning. Såsom av denna förteckning framgår, sammanfalla dessa områden i allmänhet med vederbörande socknar eller kyrkobokföringsdistrikt. I vissa delar av landet, särskilt Norrland med dess stora socknar och församlingar, kunna emellertid förhållandena med avseende på mjölkhushållningen vara mycket växlande inom ifrågavarande administrativa enheter. Utskottet har därför ansett sig böra framhålla, att beträffande sålunda åsyftade landsdelar anledning kan finnas att till närmare övervägande upptaga frågan, huruvida det icke kan befinnas lämpligt och skäligt att i enstaka fall på annat sätt än som hittills skett avgränsa avgiftspliktiga och avgiftsfria områden.

Beträffande de i mjölkavgiftsfrågan väckta motionerna I: 259 och II: 49, I: 176 och II: 48 samt II: 473 har utskottet, med hänsyn till vad statens

mjölknämnd i sitt ovan (sid. 66—67) återgivna yttrande anført rörande de i dessa motioner framställda yrkandena, icke funnit sig kunna biträda desamma.

### **Brödsäd.**

Vidkommande frågan om fortsatt stöd åt spannmålsodlingen har utskottet i likhet med departementschefen ansett gällande principer i fråga om dels inmalning av svenskt vete och svensk råg vid framställning av vete-mjöl och rågmjöl dels ock användande i viss utsträckning av svensk havre vid tillverkning av havregryn och andra till människoföda avsedda produkter av havre även i fortsättningen böra äga tillämpning. Vidare delar utskottet departementschefens uppfattning, att staten i syfte att stödja priserna lämnar sin medverkan till ett inlösningsförfarande enligt i huvudsak samma grunder som de under senare åren tillämpade jämväl beträffande 1934 års skörd. Mot det vid propositionen framlagda förslaget till förlängning av avtalet mellan staten och Svenska spannmålsföreningen med däri föreslagna ändringar har utskottet icke något att erinra.

De åtgärder departementschefen ifrågasatt för avsättning av överskottet å brödspannmål har utskottet ansett sig kunna förorda liksom även förslaget till förordning angående villkor i vissa fall för införsel av fodermedel samt förbud mot viss användning av denaturerad spannmål. I de likalydande motionerna I: 351 och II: 614 har förslag framställts i syfte att jordbrukare, som själva kunna använda egen brödsäd till foder, skulle beredas möjlighet att få densamma denaturerad hemma samt erhålla pris-skillnadsersättning. Då närmare föreskrifter rörande denaturering av spannmål torde komma att utfärdas av Kungl. Maj:t, har utskottet ansett sig böra, under framhållande att den i motionerna föreslagna anordningen syntes utskottet betänkligheten i denna fråga endast göra det uttalandet, att ett tillgodoseende av motionärernas syfte allenast bör ske, därest denatureringsförfarandet därvid kan anordnas på ett såväl ur kontroll- och kostnadssynpunkt som även i andra avseenden ändamålsenligt sätt.

Genom införselavgiften å fodermedel minskas spänningen mellan brödsäds- och fodersädspriset. En följd härav torde bliva, att den stimulans till brödsädsproduktion, som inlösningsgarantien för med sig, i viss mån hämmas. I direkt syfte att begränsa sagda produktion samt för erhållande av medel att användas till täckande av förlusten å spannmålsregleringen har Kungl. Maj:t begärt bemyndigande att upptaga en veteavgift att redovisas vid vetets förmalning. Departementschefen har framhållit, att det prisläge, i vilket brödsäden tack vare statsåtgärderna för närvarande befunne sig, visserligen icke kunde anses oskäligt högt, men att det å andra sidan vore rimligt att, i den mån produktionen i skyddet av berörda åtgärder givits större omfattning än som erfordrades för tillgodoseende av behovet, någon prisförsämring inträdde. Vad vetet beträffar har det syntes departementschefen som en reglering lämpligen kunde ske genom pålägg

gande av en dylik avgift. Till detta förslag har utskottet anslutit sig. Utskottet har följaktligen icke kunna biträda de motionsvis (I: 185 och II: 327 samt I: 360 och II: 633) framställda yrkandena, att inlösningspriset för vete sättes till sådant belopp, att odlarna tillförsäkras nu fastställda priser oberoende av veteavgiften. Departementschefens uttalande i övrigt rörande inlösningsprisen för vete och råg har icke givit utskottet anledning till erinran.

I motionen II: 633 har hemställts, att veteavgiften skall utgå endast för den veteodling, som överstiger viss procent av den odlade arealen. Då emellertid resultatet av en sådan anordning skulle bli tämligen godtyckligt och i varje fall föranleda betydande tekniska svårigheter samt vid sådant förhållande ståndpunkt till frågan om produktionsbegränsning genom arealkontingentering icke torde kunna tagas utan närmare utredning, har utskottet, som ansett detta spörsmål i första hand böra prövas av Kungl. Maj:t, icke kunnat tillstyrka bifall till motionen. Icke heller det i motionen II: 632 framställda förslaget om undantag från veteavgift beträffande mindre jordbruk har utskottet kunnat förorda.

Enligt det med propositionen framlagda förslaget till förordning om veteavgift har från avgift undantagits sådant vete, varav tillverkas mjöl eller gryn för tillgodoseende av odlarens husbehov. Vid beräkning av den vetemängd, för vilken frihet från avgift må åtnjutas, skall årsförbrukningen för person av mjöl och gryn sammanlagt anses uppgå till en myckenhet högst motsvarande 50 kilogram vete. I motionerna I: 358 samt II: 629, 631 och 636 har föreslagits höjning av denna avgiftsfria kvantitet. Då enligt utskottets mening fog föreligger för att denna myckenhet höjes, har utskottet föreslagit rätt för Kungl. Maj:t att medgiva befrielse för en kvantitet av högst 75 kilogram. Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår (sid. 40—41), kan en sådan höjning äga rum utan att nytt avtal med kvarnföretagens representanter ingås, under förutsättning att veteavgiften icke bestämmes till högre belopp än 1 öre för kilogram.

I övrigt har utskottet biträtt förslaget till förordning om veteavgift.

Då åtgärder av den art, som förordats i motionen II: 637, skulle innebära en sådan utvidgning av spannmålsregleringen att konsekvenserna därav icke kunna överblickas samt åstadkomma betydande kontrollsvårigheter, har utskottet icke kunnat förorda bifall till motionen.

### Övriga frågor.

Övriga i propositionen nr 257 framlagda förslag har utskottet ansett sig kunna förorda. Departementschefens till propositionen fogade, här ovan återgivna yttrande, i den mån detsamma icke i det föregående berörts, har icke givit utskottet anledning till erinran.

I de likalydande motionerna I: 183 och II: 326 har framställts förslag om inrättande av ett tillfälligt statligt organ för jordbruksfrågornas handläggning. Till stöd för detta yrkande har i motionerna framhållits bland

annat, att vid en överblick av de olika åtgärder, som vidtagits i fråga om jordbruksprodukternas avsättning, ett klart behov framstode av ett organ, som i intimt samarbete med de olika nämnderna och organisationerna verkade för en ändamålsenlig avvägning och avsedd effektivitet av de olika stödåtgärderna, och att behovet av ett sådant organ i än högre grad framstode med tanke på de svårigheter, som upptornade sig på exportmarknaden. Chefen för jordbruksdepartementet har vidrört spørgsmålet rörande en centralisering av det förvaltningsmässiga handhavandet av de prisreglerande åtgärderna å jordbrukets område. Han har sålunda övervägt frågan, huruvida en sådan centralisering till ett och samma organ av alla dessa uppgifter skulle medföra sådana fördelar, att en omorganisation i detta syfte borde föreslås. Helt visst skulle enligt departementschefens mening överblicken över hela regleringsområdet främjas och möjligheterna att anpassa de olika åtgärderna under hänsynstagande till deras verkningar även utanför deras egentliga område ökas genom en sådan centralisering men å andra sidan borde anordningen med flera organ i långt större grad möjliggöra en specialiserad och fackmässig behandling av de olika frågorna. Emellertid har departementschefen ansett även i fortsättningen uppmärksamhet böra ägnas denna fråga och, därest regleringarna finnas böra fortsätta jämväl under kommande år, hade departementschefen för avsikt att upptaga frågan till förnyat övervägande för att eventuellt underställa 1935 års riksdag förslag i ämnet. Vid nu nämnda förhållande och då vid ett sådant övervägande jämväl det i sistnämnda motioner framlagda förslaget säkerligen kommer att upptagas till behandling samt Kungl. Maj:t torde äga möjlighet att vid behov samråda med representanter för de skilda organen, saknar utskottet anledning att föreslå någon åtgärd i anledning av motionerna.

Då Kungl. Maj:t säkerligen har sin uppmärksamhet riktad på de spørgsmål, som vidrörts i motionen II: 10, har utskottet saknat anledning att på grund av motionen föreslå någon skrivelse till Kungl. Maj:t.

I förevarande proposition nr 257 hava några särskilda åtgärder icke föreslagits till stöd för den ur jordbrukets synpunkt viktiga potatisodlingen. Såsom departementschefen erinrat har emellertid 1933 års riksdag fattat beslut rörande reglering av tillverkningen av potatismjöl, vilken fråga även innevarande år i visst hänseende varit föremål för riksdagens prövning. Vidare har departementschefen erinrat om de förmåner, vilka avsetts skola komma odlarna av bränneripotatis till godo enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 232 till årets riksdag angående reglering av tillverkningen och avsättningen av inhemsk sprit. Därest de nu förordade åtgärderna till animalieproduktionens stödjande medföra åsyftat resultat, borde enligt departementschefens mening tillfredsställande priser även kunna uppnås å matpotatis utan att ytterligare särskilda anordningar behövde vidtagas. Därest emellertid en höjning av priset å matpotatis å hemmarknaden skall kunna ernås, kan behov uppkomma av en reglering av im-

porten av potatis. Utskottet förutsätter därför, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på denna fråga samt, i mån av behov, vidtager åtgärder till förebyggande av att importerad potatis tillhandahållas till priser, som lägga hinder i vägen för en erforderlig höjning av priset å inhemsk matpotatis.

### **Utskottets hemställan.**

Under åberopande av vad ovan anförts får utskottet hemställa,

I. att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 257 ävensom i ämnet väckta motioner —

A) antaga följande, vid propositionen fogade förslag, nämligen:

1) förslag till förordning om införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel;

2) förslag till förordning om särskild avgift för viss utländsk havre och majs;

3) förslag till förordning om skatt å kli med nedan angivna ändringar i 2, 5 och 6 §§:

#### **2 §.**

Skatten — — — bestämmer.

Kungl. Maj:t äger medgiva undantag från skattskyldighet beträffande sådant kli, som erhålles vid tillverkning inom riket av mjöl eller gryn av vete för tillgodoseende av odlarens husbehov, därvid årsförbrukningen för person må anses uppgå till en myckenhet högst motsvarande 75 kilogram vete.

Avyttras kli, för vilket jämlikt medgivande, som i andra stycket avses, skatt ej utgått, skall dock jämväl för sådant kli skatt erläggas.

#### **5 §.**

Det åligger — — — gryn. Har undantag från skattskyldighet medgivits jämlikt stadgandet i 2 § andra stycket, skall, med angivande av varje odlare, i deklarationen särskilt angivas, i vad mån tillverkningen skett under sådana omständigheter att frihet från skatt må åtnjutas.

För det fall, som i 2 § tredje stycket avses, åligger det odlare, som avyttrat varan, att sist inom femton



dagarna därefter till nämnden avlämna en på tro och heder avgiven deklaration enligt av nämnden fastställt formulär rörande den avyttrade varans myckenhet jämte uppgift å den, till vilken avyttringen skett.

Skuldighet — — — vård.

## 6 §.

Skatt för kli, som erhålles vid tillverkning inom riket av mjöl eller gryn av vete, erlägges av tillverkare, som i 4 § avses, eller, om skattskyldighet inträder jämligt stadgandet i 2 § tredje stycket, av odlaren av vetet.

Vid skattens beräkning skall anses, att vid tillverkning, som nyss nämnts, kli erhålles till en myckenhet motsvarande 25 procent av den använda vetemängden.

4) förslag till förordning om veteavgift med den ändring att i 2 § första stycket »50 kilogram» utbytes mot »75 kilogram»;

5) förslag till förordning angående villkor i vissa fall för införsel av fodermedel samt förbud mot viss användning av denaturerad spannmål;

6) förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 och 11 §§ förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl;

B) för sin del antaga följande

## Förslag

till

**förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 26 juni 1933 (nr 387) angående slaktdjursavgift.**

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen den 26 juni 1933 angående slaktdjursavgift skall erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

## 2 §.

Slaktdjursavgift — — — en krona.

Kungl. Maj:t äger från avgiftsskyldighet medgiva undantag, där så med hänsyn till särskilda förhållanden finnes skäligt.

Denna förordning träder i kraft å dag Kungl. Maj:t bestämmer.

**II.** att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition och i ämnet väckta motioner —

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må enligt av departementschefen i dennes anförande till statsrådsprotokollet i ärendet angivna riktlinjer vidtaga åtgärder för reglering av införseln till riket av kött och fläsk;

2) besluta, att förordningen den 10 februari 1933 (nr 29) med bestämmelser om införselmonopol å mjölk- och mejeriprodukter skall äga förlängd giltighet under tiden till och med den 30 juni 1937;

3) godkänna ovan införda, såsom bilaga till statsrådsprotokollet i ärendet fogade förslag till ändringar i gällande kontrakt mellan staten och Svenska spannmålsföreningen u. p. a. med det tillägg<sup>1</sup> till stadgandet i kontraktets 4 § mom. 4, som av departementschefen i samma statsrådsprotokoll angivits;

4) till förlagskapital åt Svenska spannmålsföreningen u. p. a. anvisa för budgetåret 1934/1935 under utgifter för kapitalökning ett reservationsanslag av 65,000,000 kronor;

5) för avsättning till jordbrukets prisregleringsfond för budgetåret 1934/1935 under nionde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 20,000,000 kronor; samt

6) för avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen för budgetåret 1934/1935 under nionde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 8,000,000 kronor;

**III.** att Kungl. Maj:ts proposition nr 257, i vad den avser bemyndigande för Kungl. Maj:t att, om så finnes erforderligt för beredande av avsättning av i Sverige framställt smör, för tiden till och med den 30 juni 1935 förordna om inblandning av smör i margarin, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

**IV.** att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 259,

1) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 26 juni 1933 (nr 405) om accis å margarin;

<sup>1</sup> Se ovan sid. 23.

2) besluta, att Kungl. Maj:t skall äga att för tid under budgetåret 1934/1935, varunder margarinaccis enligt Kungl. Maj:ts förordnande må komma att utgå, förordna om motsvarande höjning av tullen å margarin (ur tulltaxenummer 114; statistiskt nummer 274);

V. att följande motioner — i vad de avse i detta utlåtande behandlade frågor — nämligen:

väckta inom första kammaren:

- nr 28 av herr Pålsson,
- nr 176 av herr Holstenson m. fl.,
- nr 183 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl.,
- nr 184 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl.,
- nr 185 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl.,
- nr 186 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl.,
- nr 187 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl.,
- nr 188 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl.,
- nr 189 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl.,
- nr 190 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl.,
- nr 228 av herr von Heland m. fl.,
- nr 229 av herr Per Gustafsson,
- nr 259 av herr Johan August Larsson m. fl.,
- nr 260 av herr von Heland m. fl.,
- nr 261 av herr von Heland m. fl.,
- nr 262 av herr Johan August Larsson,
- nr 263 av herr Johan August Larsson m. fl.,
- nr 264 av herr Johan August Larsson m. fl.,
- nr 265 av herr Johan August Larsson m. fl.,
- nr 337 av herr Fritiof Gustafson,
- nr 351 av herrar Löfvander och Alexander Nilsson,
- nr 358 av herr Anton Pettersson m. fl.,
- nr 359 av herr Anton Pettersson m. fl.,
- nr 360 av herrar von Heland och Oscar Ericson,

väckta inom andra kammaren:

- nr 10 av herr Pettersson i Hällbacken,
- nr 44 av herr Carlström m. fl.,
- nr 45 av herr Pettersson i Dahl m. fl.,
- nr 46 av herr Pettersson i Dahl m. fl.,
- nr 47 av herr Pettersson i Dahl m. fl.,
- nr 48 av herr Pettersson i Dahl m. fl.,
- nr 49 av herr Eriksson i Toftered m. fl.,
- nr 326 av herr Lindman m. fl.,
- nr 327 av herr Lindman,

- nr 328 av herr Lindman,
- nr 329 av herr Lindman,
- nr 330 av herr Lindman,
- nr 331 av herr Lindman,
- nr 332 av herr Lindman,
- nr 333 av herr Lindman,
- nr 349 av herrar Eriksson i Toftered och Pettersson i Dahl,
- nr 359 av herrar Sandberg och Näslund,
- nr 429 av herr Andersson i Stockholm m. fl.,
- nr 463 av herr Pettersson i Rosta,
- nr 465 av herrar Nyblom och Wallén,
- nr 468 av herr Gustafson i Vimmerby m. fl.,
- nr 469 av herr Gustafson i Vimmerby m. fl.,
- nr 473 av herr Kilbom m. fl.,
- nr 595 av herrar Pehrsson i Bramstorp och Andersson i Igelboda,
- nr 614 av herrar Nilsson i Hörby och De Geer,
- nr 615 av herr Herou m. fl.,
- nr 621 av herr Rydberg m. fl.,
- nr 627 av herrar Olsson i Golvvasta och Svensson i Grönvik,
- nr 628 av herrar Brädefors och Hagberg i Luleå,
- nr 629 av herr Pettersson i Rosta m. fl.,
- nr 630 av herr Paulsen,
- nr 631 av herr Aronson m. fl.,
- nr 632 av herr Pettersson i Rosta m. fl.,
- nr 633 av herr Heiding m. fl.,
- nr 634 av herr Olsson i Staxäng m. fl.,
- nr 635 av herrar Sandberg och Näslund,
- nr 636 av herr Andersson i Rasjön m. fl. samt
- nr 637 av herrar Pettersson i Dahl och De Geer,

måtte, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet här ovan anført och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Beträffande sättet för anskaffande av de för kapitalökning under avd. II, punkt 4) här ovan tillstyrkta anslagsmedlen torde statsutskottet framdeles under riksdagen avgiva förslag.

Stockholm den 8 maj 1934.

På sammansatta bevilnings- och jordbruksutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

**Närvarande:**

*från bevillningsutskottet:*

herrar Nilsson i Kristianstad, Björnsson, Nilsson i Landeryd, Olsson i Golvvasta\*, Björklund, Hjalmarsson, Larsson i Örbyhus, Werner i Hultsfred, Johansson i Krogstorp och Brännström;

*från jordbruksutskottet:*

herrar Sederholm, Carl Eriksson, Granath, Tjällgren, Fritiof Gustafson, Johansson i Uppmälby, Hedlund i Häste, Olsson i Rödningsberg, Andersson i Löbbo och Carlström.

\* Vid behandling av punkt 4) under avdelning I A) deltog herr Heiding i stället för herr Olsson i Golvvasta.

**Reservationer:**

*beträffande punkt 4) under avd. I A):*

av herrar *Tjällgren* och *Heiding*, som anförde:

»Såsom i motion II: 633 framhållits kommer införandet av en allmän veteavgift av upp till 2 kronor för 100 kilogram att alltför orättvist drabba de jordbrukare, som icke eller endast i mindre omfattning ökat sin veteareal. Veteavgiften borde i stället uttagas på det vete, som odlas utöver en viss areal, t. ex. 20 procent av åkerarealen, och därvid utgå per hektar odlat vete. Genom ett dylikt avgiftssystem skulle veteavgiften verkligen träffa de odlare, som ensidigt utnyttjat prisgarantien, under det att de övriga icke drabbades av densamma. Kontroll å förmalningen förutsätter ett invecklat system av skriftliga intyg, erinrande om förmalningskortet under kristiden, och en vidlyftig kontrollapparat för övervakning av närmare 3,000 kvarnar. Kontroll av arealen bleve betydligt enklare, särskilt om den överlämnades till hushållningssällskapen, vilka genom sina organ i kommunerna kunde granska de uppgifter, som komme att lämnas.

Vid ett genomförande av det av oss förordade förslaget skulle det icke heller förefinnas någon anledning att sänka inlösningspriset med veteavgiftens belopp, då det nuvarande prisläget — som även departementschefen medgivit — icke kan anses oskäligt högt och då den eftersträfvade produktionsbegränsningen skulle vinnas genom arealavgiften. Inlösningspriserna för brödspannmål av 1934 års skörd böra därför fastställas till samma belopp som för 1933 års skörd.

I anslutning till det anförda ha vi ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag till förordning om veteavgift, besluta, att veteavgift skall i enlighet med i motionen II: 633 angivna grunder och på sätt, Kungl. Maj:t må bestämma, utgå endast för den veteodling, som överstiger viss procent av den odlade arealen»;

*beträffande avd. III:*

av herrar *Johansson* i Uppmälby, *Björnsson*, *Hjalmarsson*, *Carl Eriksson*, *Granath*, *Björklund*, *Werner* i Hultsfred, *Olsson* i Rödningsberg och *Andersson* i Löbbo, vilka anført:

»De utvägar, som utskottets majoritet anvisat för avsättning inom landet av ett produktionsöverskott å smör för det fall, att detta icke kan med fördel exporteras, äro enligt vår mening icke tillräckligt betryggande. Vi anse därför, att riksdagen bör lämna Kungl. Maj:t bemyndigande att om så prövas nödvändigt förordna om inblandning av smör i margarin.

I denna fråga hade utskottets yttrande enligt vår uppfattning bort hava följande lydelse:

'Berörda utredning (= utskottet sid. 74, rad 3—16 uppifrån) — — — inblandning av smör i margarin. Mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del har utskottet icke haft något att erinra. Andra utvägar torde emellertid också böra tillgripas (= utskottet sid. 74, rad 6 nedifrån—sid. 75, rad 14 uppifrån) — — — motionerna I: 359 och II: 627.'

Vi hava alltså ansett, att utskottet bort med nu anförda motivering hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 257 därutinnan framställda förslag, bemyndiga Kungl. Maj:t att, om så finnes erforderligt för beredande av avsättning av i Sverige framställt smör, för tiden till och med den 30 juni 1935 förordna om inblandning av smör i margarin»;

*beträffande punkt 1) under avd. IV:*

av herrar *Nilsson* i Kristianstad, *Nilsson* i Landeryd, *Sederholm*, *Gustafson* i Domö, *Johansson* i Krogstorp, *Brännström* och *Hedlund* i Häste, vilka ansett, att utskottets yttrande beträffande frågan om accis å margarin (efter det stycke å sid. 75, som slutar med orden: »avsedda att stödja exporten av smör») bort hava nedan angivna lydelse samt utmyнна i en hemställa på sätt nedan framgår:

»Förutom omnämnda åtgärder för att vid hämmad export kunna inom landet öka avsättningen av smör förefinnes ytterligare möjlighet att befrämja detta genom margarinaccisens höjning, för att därigenom stödja smörets konkurrenskraft. Detta avsågs också vid förra årets beslut om införande av accis å margarin, vilket framgår av departementschefens uttalande i Kungl. Maj:ts proposition nr 264 till 1933 års riksdag: 'Skulle emellertid å samtliga våra exportmarknader för smör ske reglering av smörtillförseln genom kontingenteringar eller dylikt, varigenom det bleve omöjligt för oss att exportera hela smöröverskottet, blir mjölkregleringens genomförande beroende av möjligheterna att vinna avsättning av detta överskott inom landet. I dylikt fall torde annan utväg icke finnas för mjölkprisets upprätthållande än en begränsning av konsumtionen av margarin. Detta syfte torde endast kunna vinnas därigenom, att smörpris och margarinpris bringas i sådan relation till varandra, att margarinkonsumtionen icke ökas på smörkonsumtionens bekostnad. Även i förevarande fall torde påläggandet av en accis å margarin vara det lämpligaste sättet för att härvidlag ernå önskat resultat.' Detta uttalande lämnades av riksdagen utan erinran.

I propositionen nr 259 (= utskottet sid. 75 rad 26—35 uppfifrån) — — — och accisen är för närvarande fastställd till 20 öre för kilogram. Visserligen kan det nu gällande maximibeloppet för accisen synas tillräckligt för att tillgodose med accisen avsedda syften evad det gäller åstadkommande av medel till bidrag för smörexporten, även om hänsyn toges till att sannolikt en ökad andel i smörexporten skall bekostas av accismedlen, men med hänvisning till vad utskottet ovan anført, synes försiktigheten bjuda att bereda Kungl. Maj:t möjlighet att höja maximigränsen för margarinaccisen till 1 krona för kilogram.

Utskottet hemställer,

att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 259, i vad den avser förslag till förordning angående viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 26 juni 1933 (nr 405) om accis å margarin, icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, samt

med anledning av de likalydande motionerna I: 186 och II: 329 samt motionen II: 621,

antaga följande

## Förslag

till

**förordning angående viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 26 juni 1933 (nr 405) om accis å margarin.**

Häri genom förordnas, *dels* att i 2 § förordningen den 26 juni 1933 om accis å margarin orden: »högst 50 öre» skola utbytas mot »högst 1 krona» *dels ock* att den Kungl. Maj:t enligt samma förordning tillkommande befogenheten att meddela förordnande jämlikt 1 § i förordningen beträffande margarin, som levererats intill utgången av juni månad 1934, skall utsträckas att avse margarin, som levererats intill utgången av juni månad 1935.

---

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1934.»

### *beträffande motiveringen:*

av herrar *Nilsson* i Kristianstad, *Nilsson* i Landeryd, *Sederholm*, *Gustafson* i Domö, *Johansson* i Krogstorp, *Brännström* och *Hedlund* i Häste, vilka ansett, att utskottets motivering bort i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

a) i fråga om allmänna synpunkter, sid. 68, styckena 3 och 4:

»Genom bifall till propositionen torde visserligen icke i alla avseenden ernås en ur producenternas synpunkt tillfredsställande prisnivå, men det synes dock utskottet vara lämpligt att vid genomförandet av åtgärderna för prisförhöjning av fodermedlen framgå med viss försiktighet för att möjliggöra en successiv anpassning av produktionen. Utskottet har därför icke kunnat biträda motionerna I: 28 och II: 634. Emellertid vill utskottet, i anledning av vad såväl i dessa motioner som i motionerna I: 183 och II: 634 föreslagits beträffande priset å smör och jordbrukets produkter i övrigt, uttala, att vid de prisstödjande åtgärdernas genomförande bör eftersträvas att efter hand ernå en sådan prisnivå för jordbrukets produkter, att dessas bytesvärde i förhållande till jordbruksdriftens kostnader i huvudsak ej försämras i jämförelse med läget under femårsperioden 1925—1929.»



b) i fråga om kött och fläsk samt fodermedel, sid. 71, stycket som börjar med orden Departementschefen har uttalat:

»Departementschefen har uttalat (= utskottet sid. 71, rad 18—24 uppfifrån) — — — banfritt importhamn. Ifrågavarande majspris bör givetvis vara ett riktpreis som ej gärna bör underskridas. Då det torde vara lättare att få ett bestämt uttryck för verkliga importpriset för majs om prisnoteringen angives cif hamn, anser utskottet att nämnda majspris, 12 kronor per deciton, ej bör avse priset fritt banvagn utan istället cif svensk hamn. Visserligen innebär detta ett något högre majs- och fodersädspris än som departementschefen redan vid regleringens igångsättande åsyftat, men med hänsyn till behovet att snarast minska spänningen mellan fodersäds- och vetepriserna och därigenom åstadkomma erforderlig återhållsamhet av veteodlingen synes förändringen av det angivna riktpreiset för majs även av denna anledning kunna förordas. Därtill kommer att förändringen även medför mindre förlust vid utförsäljningen av denature-rad brödsäd.»

c) i fråga om brödsäden, sid. 77—78, stycket som börjar med orden Genom införselavgiften å fodermedel:

»Genom införselavgiften å fodermedel (= utskottet, från sid. 77, rad 13 nedifrån till sid. 78 överst) — — — genom påläggande av en dylik avgift. Då veteodlingen tagit en väl stor omfattning synes det även utskottet nödvändigt att vidtaga åtgärder för begränsning av densamma. Ehuru den förhöjning i fodersädspriset, som beräknas bli följden av de av Kungl. Maj:t föreslagna och av utskottet förordade åtgärderna, sannolikt kommer att medföra en minskad veteodling, vill dock utskottet ej motsätta sig någon sänkning av inlösningspriset för vete av 1934 års skörd genom påläggning av veteavgift, trots att nuvarande inlösningspris i förhållande till produktionskostnaderna ingalunda är för högt. Utskottet vill likväl uttala, att nettoinlösningspriset för vete ej bör vara lägre än 18 kronor för deciton. Om det nominella inlösningspriset i enlighet med departementschefens uttalande bestämmes till 19 kronor för deciton vete av 1934 års skörd bör således veteavgiften icke bestämmas till mera än 1 öre för kilogram. Därest Kungl. Maj:t genom jämkning i avtalet med Svenska spannmålsföreningen skaffar sig fria händer att enligt förordningen om veteavgift pålägga sådan avgift med 2 öre för kilogram — vilket utskottet vill förorda med hänsyn till beräknade förluster å brödsädsregleringen — bör det nominella inlösningspriset för vete bestämmas till 20 kronor för deciton.

Det torde icke föreligga samma fara för överproduktion av råg som beträffande vete, och fastställda kvalitetsbestämmelser för inlösningsbar vara avskilja oftast rätt stor kvantitet av rågen från inlösningsrätt.

90 *Sammanfattning av utskottets utlåtande Nr 1.*

Därför synes det utskottet, att inlösningspriset för råg bör bibehållas vid 18 kronor för deciton även för 1934 års skörd.»

av herrar *Johansson* i Uppmälby, *Björnsson*, *Hjalmarsson*, *Carl Eriksson*, *Granath*, *Björklund*, *Werner* i Hultsfred, *Olsson* i Rödningsberg och *Andersson* i Löbbo mot viss del av utskottets motivering å sid. 79—80.